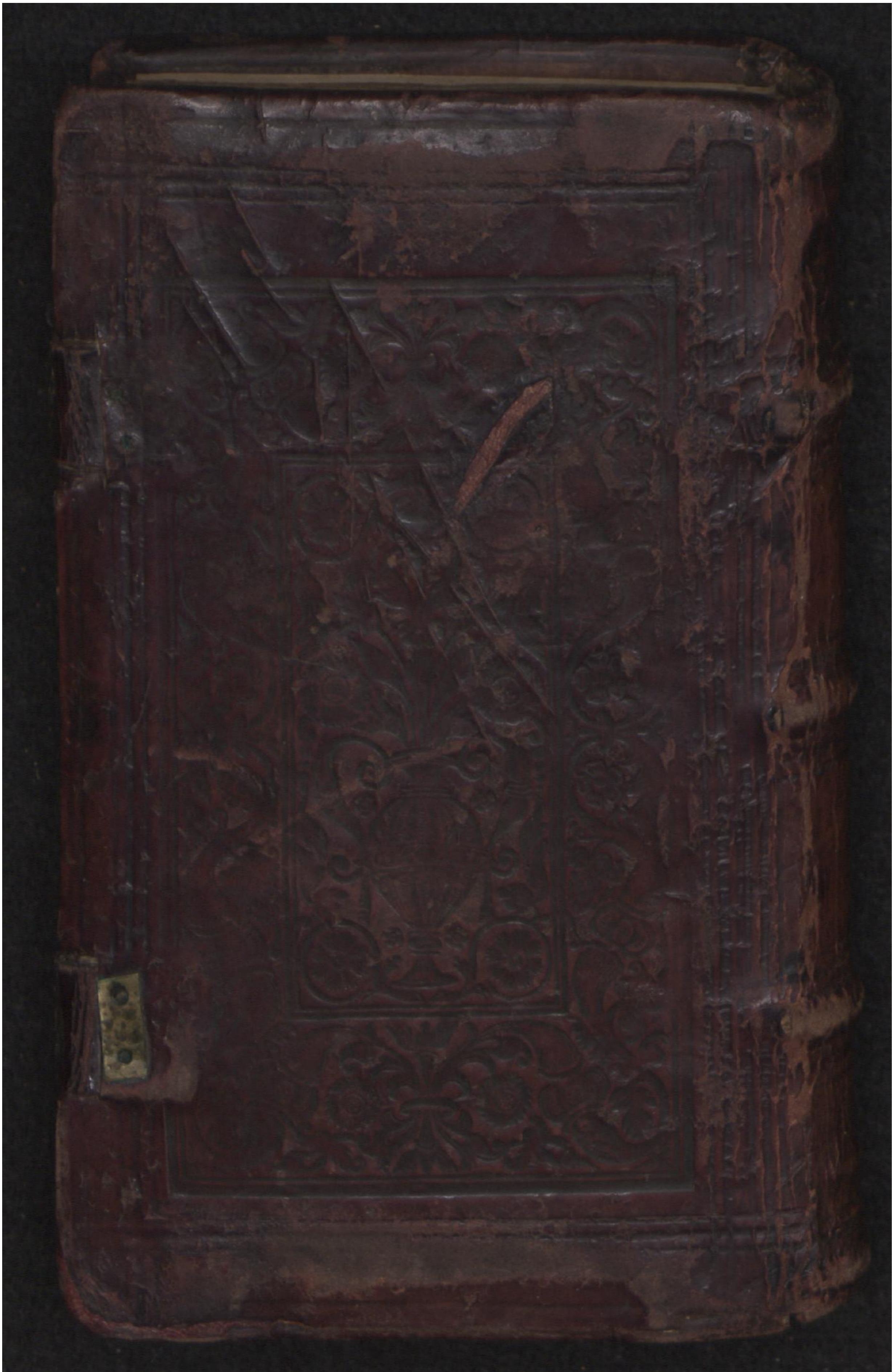

En Ny Konstig Regne Bog / vdi Tal / Maader oc Vecter / paa Linnerne / oc met Ziffre/

baade i heelt oc brudet Tal/ met skøne oc nyttige Regle oc Konstige Exempler / Oc der til nogle Kiøbmandskaffs Taffler / Huilcken gantske nyttig oc gaffnlig er/ dem som bruge Verdslig Handel oc Kiøbmandskaff.

Vdgaaen ved
Anders Oluffsøn / fordum Regne oc Scriffue Mestere vdi Kiøbenhaffn.
Oc nu paa det ny forbedrit/ oc corrigerit/ ved Niels Hanssøn.

Prentet i Kiøbenhaffn / Aff
Hans Stockelman.
1 5 9 9.

Erlig/Velbyrdig

Mand / oc Strenge Riddere/ Her Herloff Trolle til Hillerødsholm/ Høybaarne Førstis Konning Friderichs/ vor Naadigste Herris Befalnings Mand offuer Sielandsstict/ sin gunstige Herre/ Ynsker ieg Anders Oluffsøn / Naade oc Fred/ aff Gud vor HERRE Christo/ Dissigeste tilbiuder ieg/ min gantske ydmyge villie oc redebonne Tienist/ nu oc altid.

Erlig. Vel byrdig Mand

✿

Hiert Her Herloff/ gunstige oc gode Herre / Huor mectig / nyttig oc gaffnlig / den Høyloffuede oc velbekynte *Arithmetica* Kaanst fornøden er / kand mand her vdaff lætteligen kiende / vide oc forstaa. Som den Hellige Apostel til de Romere vdi det Første Capittel / Taler merckelige om de vduaartis siunlige

):(ij oc

oc begribelige Vidnisbyrd / der er vdi Himmelen / Jorden / oc den gantske Verden om Gud / huor aff icke alleniste Christne / men ocsaa Hedninge / kunde lættelig kiende / oc visselig vdaff sin egen Forstand offueruindis / at denne Verden icke er bleffuen saadan aff sig selff / eller haffuer værit aff Euighed / Men at der maa jo vist være en Euig / vijs oc Almectig Gud / som saadan drabelig oc vnderlig ting haffuer skabt. Dog vdaff alle saadanne Vidnisbyrd / som Gud haffuer effter ladit vdi Naturen om sig selff / Er dette It vdaff de besynderligste / At Gud haffuer vdi Menniskens Sind oc Forstand / indplantet en ordentlig Vijsdom til at telle / Oc ved Tallet begribe mange andre drabelige Tingest oc Kaanster / som er / At forfare Planeternis oc andre Stierners Gang oc Løb / oc der vdaff kiende Guds vnderlige Gierninger her paa Jorden.

Jorden. Item/ Tallet oc Regne konst/
er en Begyndelse til *Geometriam*, i huil-
cken mand lærer at maale Jorden / vd-
aff huilcken Konst mand vist forfarer/
at Himmelen oc Jorden haffuer en en-
de/ oc icke er wendelig / som mange w-
forstandige Mennisker meene/oc vdaff
saadan Begrandskelse/see wi at wi ere
her paa en Øe / Oc haffuer vort rette
Fæderne Land vdi Himmelen / det wi
skulde stunde effter. Saadan drabelig
Nytte oc Gaffn haffuer wi aff Regne
Kaanst/ eller *Arithmetica*, der som hun
retteligen brugis / Dog icke det allene/
men ocsaa at Land oc Riger kunde hol-
dis ved Mact/ met Kiøb/Sall/ oc an-
den Contract / det som ingenlunde skee
kunde/ vden Gud haffde begaffuit oss/
met den herlige Konst *Arithmetica*, Oc
der som den vaare oss fra tagen/ vaare
der saare lidet skilsmisse imellom Men-
nisken oc wfornufftige Creatur / Alle

Boglige Konster ødelagdis / all Handel/Kiøb/Sall/Laaen/ oc huad ieg vil mere sige / end som den vijse Jsodorus haffuer sagt: Tag Tallet fra alle ting saa leggis de øde.

Huor aff mand lætteligen dømme oc forstaa kand/At de som icke acte saadan wsigelige Nytte oc Gaffn/ oc der aff lader sig røre / til at elske saadanne Konster / oc om Gud der giffuer Naade til / Lærer andre oc sig selff / vdi de ting mand kand kiende oc ære GVD aff / oc tiene den Menige Mand met/ de foracte Guds Gaffue/oc saadan en Konst/ som aff alle Boglige kaanster/ mest sticker sig til Menniskens Forstand. Derfaare haffuer ieg formedelst saadan oc anden wsigelige Nytte oc Gaffns skyld/som denne *Arithmetice* kaanst met følger / Disligeste oc formedelst Guds Forsiun / oc mine synderlige Venners oc Disciplers Bøn

oc

oc Begiering / tagit mig it Arbeyde faare / vdi dette mit ringe Kald / at tiene dennom met / som denne Bogelige konst lære ville / Oc paa det / at saadan Konst maa bliffue diss liusere for huer Mand / ydermere end hun her til dags paa vort Maal i Prent haffuer værit / Ladit en ny Regnebog paa Linner oc Ziffre / Met mange Skøne Regle oc Exempler / vdi alle slags Handel oc Haandtering vdgaa.

Saa seer ieg daglige / at alle som nogit bescriffue / eller vdsætte / i huor liden Bogen hun er / eller huor ringe Materien kand være / da holde de alle almindelige denne Brug / at de samme Bog en synderlige Herre oc Ven tilscriffue oc skencke / oc vdi hans Beskermelse offuer antuorde oc befale / etc. Vdi lige maade haffuer ieg oc kiere Her Herloff / gunstige oc gode Herre / ocsaa tagit mig faare / oc fordristet

mig til/effter denne almindelig Brug/
at ville scriffue oc sætte vdi denne Bog
en Fortale / Eders Strenghed til ære
oc hukommelse/ Oc endog ieg vel veed/
at Eders Strenghed denne min Reg-
nebog icke behøffue/ Men ere baade
vdi denne oc andre Boglige Konster/
Tusinde gange bedre oc lærdere/end ieg
wlærde Person er/Dog haffuer ieg be-
tenckt at lade hende vdgaa vnder E:
S: Naffn oc Beskermelse / baade for
den vilie E: S: haffuer til alle Boge-
lige konster/ oc for den Kundskaff mine
Forældre haffuer hafft met Eder/ Be-
dendis E: S: gantske ydmygeligen/at
endog ieg denne min Mening icke saa
Konsteligen kand bescriffue/fremsætte/
oc tilkiende giffue/ som ieg gierne vilde/
oc sig aff rette burde / at E: S: vilde
dog vdaff den tilfødde naturlige From-
hed/ som den Allermectigste Gud E:
S: met haffuer begaffuit/ denne min
gode

gode Vilie / oc lille Bog / for en ringe skenck / tacknemmeligen anamme / som aff den der jo gierne vilde giøre noget E: S: til Ære / Vilie oc Gode kunde være / for de Velgierninger mine Forældre vdaff Eder beuist er. Vor HERRE JEsus være met Eder til euig tid AMEN.

E: S:

villige Tienere

Anders Olufssøn.

Om denne Regne Bogs første Begyndelse.

Item/Naar du Extraherer Radicem Quadratam / vdaff dette Christi Aars tal 1558. oc samme Quadratz Rod / eller Quadratz tal / Adderer til de Maaneder som vdaff det Aar forgangne vaare / der ieg denne Regne Bog begynte at scriffue / Da bliffue de Maaneder 9. gange flere / end de Maaneder vaare som aff Aarit igien stod / Oc naar du samme Quadratz Rod eller Tal / Adderer til de Maaneder som aff Aarit igen stod / da bliffue de Maaneder 5. gange flere / end de Maaneder som paa den tid vdaff Aarit forgangne vaare / Oc naar du tager 11. Dage / fra samme Maaneds Dage / oc Duplere saa de Dage som igien bliffuer / oc tager saa ⅓. deel der aff / da faar du den Dag vdi Maaneden / som ieg begynte

gynte

gynte paa / Oc paa samme Dag vaar fra Solens Opgang oc til Solens Nedgang 16. Timer / Tager du $\frac{3}{4}$. deel vdaff de Timer/som aff samme Dag/ forgangne vaare / Oc $\frac{3}{4}$. deel vdaff de Timer som igien vaare aff Dagen/da faar du den Time / huicken ieg begynte denne Bog paa. Sig mig nu / vdi huilcken Maanet / oc paa huilcken Dag oc Time / der ieg begynte denne min Regne Bog.

Facit h. M. kkk. D. h. T.

Til

Til Læseren.

CHristne Læsere / Denne Regne Bog / som Jeg her haff-
uer mig faare tagit at vdgiøre / oc for-
bedre met flere Regle / oc synderlige
Konst oc Exempler / baade vdi heelt oc
brudit Tal / vdi alle slags Handel oc
Haandtering / end som wi her til dags
paa vort Maal vdi Prent haffuer
hafft / Den haffuer Jeg icke vdgiort
eller ladit vdgaa / for de Lærde oc For-
farne skyld vdi denne Konst / Men for
de vnge Børns / Personers oc Disci-
plers skyld / som vdi Regne Skoler / el-
ler anden steds / lade sig vdi denne Re-
genskaffs Konst vnderuise oc lære / paa
det / at de kunde hende haffue at lære / oc
øffue sig effter / etc. Saa effterdi / at
ieg tit oc offte haffuer fornummit oc
befundit vdi min Skole / iblant mine
Discipler / groffue oc Haardnemmede
Børn

Børn oc Personer / iblant de skarpsindige / som icke vdaff faa oc lætte Exempler kunde vdi denne Konst oc alle Regle / komme til Forstand eller bliffue forfarne. Haffuer ieg nu derfaare / denne min Regne Bog / vdi alle Regle / met mange oc atskillige slags Exempler / baade lætte ocsaa tunge / vdi heelt oc brudit Tal forbedrit / huilcke de kunde lære at øffue sig effter / oc der vdaff komme til Forstand vdi alle Regle / Handel oc Haandtering / oc bliffue bequemme til Verdslig Handel oc Kiøbmandskaff.

Saa haffde Jeg vel nu vdi denne min Regne Bog / kundet indført oc sæt mange flere Exempler vdi alle Regle / baade vdi heelt oc brudit Tal / end som ieg haffuer / Men ieg tenckte det en føye ting fornøden at være / hende met flere Exempler at forlenge / Thi at huem som alle disse Regle met deris Exem-

pler

pler som her vdi findis / retteligen til
grunds forstaa oc lære kunde / Da
troer ieg / at dennem en føye ting skal
ydermere behoff giøris / vere sig huad
for Embede eller Kald / de sig siden til-
giffue eller faare tage vilde. Saa vil
ieg nu derfaare lade denne min Regne
Bog/oc hendis Exempler/ haffue ende
paa denne tid/ Oc vil gantske venligen
ombede alle fromme Christne Læsere/
oc alle andre / som denne min Regne
Bog/hender faare at komme/ at i hen-
de oc hendis Konst / Tacknemmeligen
oc for gode anamme/ som det paa den-
ne tid er giort/ Oc om her findis nogen
brøst vdi/ enten vdi Ord/Exempler/el-
ler Tal/som vel mueligt er findis kand/
at i det samme Brøderligen corrigere
oc rette ville/ oc icke det i den verste me-
ning vdlegge/det vil ieg met eder alle oc
huer besynderlige / gantske ydmygeli-
gen oc kiærligen forskylde oc fortiene/
som

ſom met mine ſynderlige gode oc beſte
Venner/ i huis maade ieg kand. Men
ieg dog vel veed / at denne min Regne
Bog icke bliffuer alle til tacke oc beha-
gelig / oc effter huer deris Hoffuit oc
Sind/Thi det icke vel mueligt er nogen
ſin Gierning ſaa at giøre / at hun loff-
uis oc priſis kand aff alle Mand/ men
ſkal vel vdaff ſomme foractis / Syn-
derlige aff dennom meſt/ſom ſelffue in-
tet vdaff denne Konſt vide eller kunde/
Men de tacknemmelige/Viſe oc From-
me/ oc alle de ſom denne Boglige konſt
elſke oc lære ville/de tage vel denne min
Brøſt ſom her vdi findis/ oc dette mit
ringe Arbeyde/vel til tacke oc for gode/
huilcke alle ieg vil den Allermec-
tigſte GVD befale til
Euig tid.

Huilcken denne Konſt icke giøris behoff at lære/
Hand bør hende derfaare icke at vanære.

Fri-

Frihart siger.

KOmmer Konst for it Huss at lede/
Oc spørger om Husbonden er tilstede.
Konsten er aldrig saa gieff oc fri/
Husbonden er alt vdgaaen / suare di.
Kommer Vijshed oc gaaendis der faare/
Da finder hun tilslagen de Dørre.
Kommer Tuct oc Ære i lige maade/
Hun maa alt gaa hen at Stræde oc Gade.
Kommer Tro oc Loffue/ vil gierne indgange/
Til Dørren at oplade kunde de ingen fange.
Kommer Sandhed oc bancker paa /
Da maa hun lenge for Dørren staa.
Kom̃er Retfærdighed oc vden faare de Dørre/
Da findis Laase oc Stenger der faare.
Kommer Bagtal/ Affuind/ Spot/ Wretfær-
dighed/ Løgn oc Penninge frem/
Der opladis strax Porte oc Dørre for dem.

Denne

Denne Bogs Inde-
holdelse.

EFterdi ieg haffuer taget mig denne Regne Bog oc Arbeyde faare/ oc den paa Prent at lade vdgaa/ paa dette Rigis Mynt/ Maader oc Vecter/ paa allehaande Vare oc Kiøbmandshandel/ Dennem synderlige til nytte oc gode/ som denne Kaanst elsker / oc lyst haffuer til at lære/ Vil ieg nu derfaare skiffte oc dele hende vdi tuende Dele.

I den Første deel vil ieg først oc fremmerst vnderuise oc lære Tallet oc Zifferne at scriffue oc vdtelle. Dernæst vil ieg kaarteligen vnderuise oc lære de andre Species/ som ere: Additio / Subtractio/ Multiplicatio / Diuisio oc Progressio/ huorledis det haffuer sig met dennem paa Linnerne oc met Ziffrene. Thi mange ord oc lange tale paa huert vdi sær at giffue/acter ieg icke fornøden at være. Fordi at de som icke i denne Kaanst ere forfarne/ oc ey noget vdaff hende veed/eller hende tilforne haffuer lært/kunde icke met mange ord oc lange tale være behulpne/etc.

Vdi den anden deel/ vil ieg beskriffue de almindelige Kiøbmands Regle / oc andre met atskillige slags lætte ocsaa tunge Exempler/ baade vdi helt oc brudet Tal/ paa atskillige Vare oc Kiøbmandskaff/ Huilcke som gantske nyttelige oc brugelige ere/ de Personer at lære oc sig effter at øffue/ som acter ved Verdslige handel at bliffue.

Som ere:

Om

Om Sølff oc Guld at regne.
Om Mynteri.
Regula Falsi eller Position.
Regula Cecis eller Virginum.
Om Quadratz rod paa Linnerne at vddrage.

Dernæst allersidst nogle nyttige Taffler/paa almindelige Kiøbmands Vare/ som indkiøbis oc vdsellis/met Skepper/Pund/Lester/ Tønder/ Fierdinger/ Ottinger/ Skippund/Lispund/Cintener/Marckpund/Skaalepund/oc om Aars Fortæring eller Fortieniste/oc om Silde kiøb/Dennom meget gaffnlige som bruge Kiøbmandskaff / oc icke haffue lært at Regne.

Denne Regne Bogis
Første Deel.

Den Første Species.

Numeratio.

DEnne Første Species / som kaldis paa Latine Numeratio,paa Danske at telle/Lærer dig først at kiende/scriffue oc vdtelle de ni naturlige Ziffre oc tal/huilcke ieg

nu først oc fremmerst kaarteligen vnderuise oc lære vil/huorledis mand skal dennem scriffue/ kiende oc vdneffne.

Thi ingen kand denne Regne kaanst retteligen lære / vden hand tilforne Telle kand/ oc forstaa Ziffrene / der til dennem scriffue oc kiende/etc.

Den Første Regel.

FOr det Første skal mand vide/ at der er Ni naturlige Ziffre til/ som opstige fra it oc til Ni/ Huilcke som ere paafundne vdaff Gamle / Vise oc Forstandige Mestere / Oc skulle samme Ziffre saaledis scriffuis/ Neffnis oc vdtellis som her efterfølger.

Denne Figur giør	1 it
	2 tu
	3 try
	4 fire
	5 fem
	6 sex
	7 siu
	8 otte
	9 ni
	0 nullo

Den

DEn Tiende Ziffre o. paa Latine nulla kaldis/ betyder allene intet vdi sig selff/ Men naarsomheldst en aff de Ni bemerckelige Figurer / bliffuer denne Nulla eller o. tilsat eller tilscreffuit imod den høyre Haand/ da komme samme nulla en aff de Ni Figurer/ at giøre eller mercke saa mange gange Ti/som samme Figurer eller Ziffre bemercker vdi sig selffue/ Som denne efterfølgende Figure vduiser.

Naar det nulla bliffuer til sat	1	Da giør det	10 ti
	2		20 tiuffue
	3		30 trediue
	4		40 fyrretiuffue
	5		50 halfftredisindstiue
	6		60 trysindstiue
	7		70 halffierdesindstiue
	8		80 firesindstiue
	9		90 halffemtesindstiue

Den Anden Regel.

IGiennem fire steder bliffuer huert Tal kient oc vdneffnt:

Den sted imod den høyre Haand/ er den første sted/ Huilcken Figure som der staar

betyder icke mere end som hun giør vdi sig selffue. Den Figur som staar vdi den Anden sted imod den høyre Haand / giør Ti gange saa meget som hun bemercker vdi sig selff. Den Figur vdi den Tredie sted / imod den venstre Haand/ betyder Hundrede. Vdi den Fierde sted/ Tusind gange saa meget som hun bemercker vdi sig selff/ Som disse efterfølgende Figurer vduiser.

Den { Første / Anden / Tredie / Fierde } sted betyder saa mange

Venstre Haand Neffner.	8	5	9	7	Høyre Haand Teller.
	Tusind	Hundrede	Ti	Et	

Den

Den Tredie Regel.

VIlt du vdtelle/ eller vdsige/ flere Ziffre end fire/ da sæt oc betegne den fierde Ziffre met en Pricke/ den samme Pricke mercker Tusind. Begynt siden fremdelis/ fra den som Pricken offuen fore staar/ saa at du regner samme Ziffre for den første Figur/ oc første sted/ oc saa fremdelis til du kommer til den fierde Figur/ oc fierde sted. Sætte vdi lige maade en Pricke offuen for samme Ziffre/ saa at der kommer en Pricke at staa offuer huer Fierde oc Siuende.

Exempel.

789234567891.

j j j j

Vilt du nu vide Summen offuer alt paa samme forscreffne Ziffre. Da skalt du begynde at vdneffne eller telle/ fra den venstre Haand/ oc imod den høyre/ Saa mange Pricker som offuen fore Ziffrene betegnede ere/ saa mange Tusinde skalt du neffne/ som samme Tal bemercker vdi sig selff/ huilcket Pricken offuen

fore staar / det Hundret som er den tredie Figur/oc staar vdi den tredie sted/skalt du allene vdsige oc vdtelle/ Oc dernæst de første Ziffre/ som staar vdi den første oc anden sted/ skalt du tilsammen vdtelle oc vdsige/ som her efftерfølger / oc skulle forscreffne Ziffre saaledis vdneffnis.

Siu hundret Tusind/Tusind gange Tusind/Ni oc firesindstiue Tusind/Tusind gange Tusind / tu Hundret Tusind gange Tusind / Fire oc trediue Tusind gange Tusind/ Fem hundret Tusind / Siu oc tresindstiue tusind/otte hundret/ It oc halffemtesindstiue.

Den Fierde Regel.

Item/vilt du scriffue it Tal/vdi huilcket inget Ti / ingen Hundrede/ eller ingen Tusinde skulle være/ Da sæt eller scriff vdi samme sted it o. huilcket intet vdi sig selff giør/ Men kommer de andre til at mercke/ oc den formerer Tallet / som før er lært oc sagt om samme o.

Exempel.

Vilt du scriffue it Tal/vdi huilcket ingen Ti skulle være/Da scriff som du her seer.

Vdi

56709.

Vdi huilcket ingen Hundret er.

45067.

Vdi huilcket ingen Tusind er.

20345.

J lige maade kant du oc giøre/ Met hundret Tusind / met tusind Tusind / oc alt saa frem at / som disse effterscreffne Figurer vduiser.

								1
							1	0
						1	0	3
					2	0	7	4
				3	0	5	9	5
			4	0	8	7	4	6
		5	0	6	3	8	3	7
	6	0	5	9	2	3	8	8
7	0	9	6	1	6	2	5	9
Hundret Tusind tusind	Ti tusind tusind	Tusind Tusind	Hundret Tusind	Ti Tusind	Tusind	Hundret	Ti	Et

Her effterfølger / Huorledis mand skal forstaa Linnerne/ oc Species.

VDI denne effterfølgende Figur/skalt du mercke/ At den første eller nederste Linne bemercker It/Den anden Ti / Den tredie Hundret / Den fierde Tusinde/etc. oc saa frem at/Oc huer rom for sig/som er imellom huer i to Linner/bemercker eller giør icke vden halffparten saa megit som den Linne giør/der næst offuen for er. Oc skalt du betegne huer fierdeLinne met itKaarss/paa det at du kand vide/at den Linne/som Kaarsset staar paa/ bemercker dig Tusinde/ oc bemercker det Kaarss lige saa meget/ som den Pricke giør/som dig tilforne er lært/ at sætte offuer huer fierde Figur. Som denne effterfølgende Figur oc Taffle vduiser.

Denne

Denne Linne giør

Her efterfølger at Addere oc sammen legge mange Tal vdi en Sum.

Additio.

DEnne Species lærer dig at Summere/ oc sammen legge mange haande Tal i en Sum.

Den

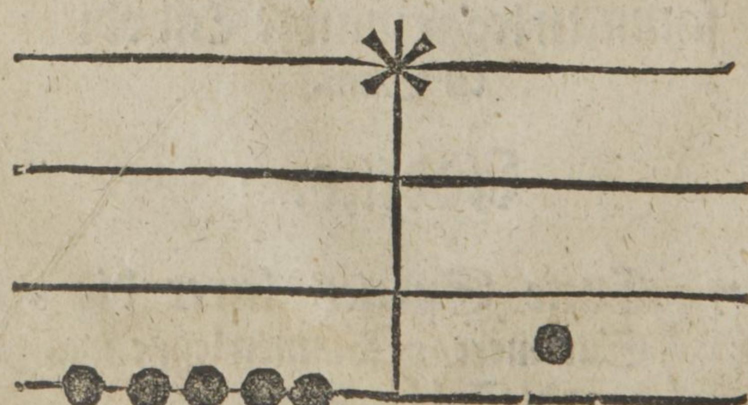
Den Første Regel.

HER skalt du mercke/at du skalt giøre oc skiffte saa mange Rom paa Linnerne/ som der er atskillige slags Mynt oc Penninge forhaanden til/saa at huer slags Mynt/ kommer at ligge vdi deris besynderlig Rom. Daler for sig/Marck for sig/Skilling for sig oc Penninge for sig/etc.

Men for alting skalt du mercke / acte oc vide/ disse try stycker som her effterfølger.

For det Første.

NAar fem Penninge kommer at ligge paa en Linne / da skalt du tage dennem op/oc legge en Penning i det rom/som imellom næst offuenfaare er. Som disse effterfølgende Linner vduiser.

For

For det Andet.

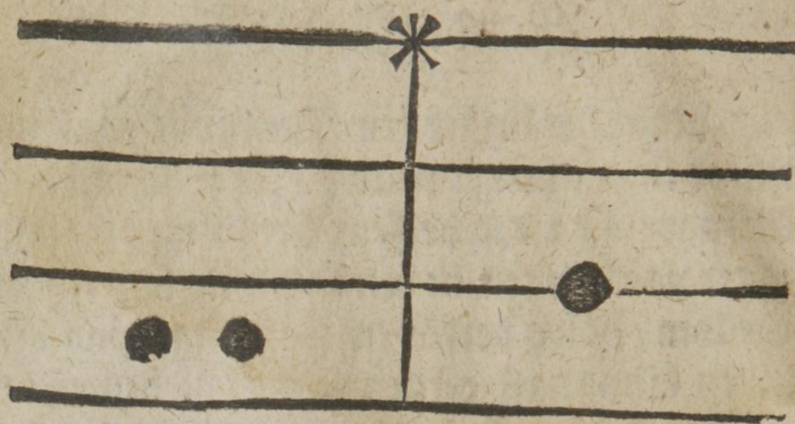
Naar der ligger fem Penninge paa Linnen/oc en Penning imellom i det rom næst offuen faare / da tag de fem Penninge op / som ligger paa Linnen/oc den Penning som ligger imellom / oc leg derfor en Penning / paa den anden Linne næst offuen faare / oc bemercker saa Ti/ thi fem Penninge paa Linnen/oc den ene som mercker fem imellem Linnerne/ Giør Ti. Som du her seer.

For det Tredie.

Naar to Penninge komme at ligge vdi it Rom imellem to Linner / da tag samme to Penninge op/oc leg derfaare en Penning/paa den Linne der næst offuen faar er / Som disse effterfølgende Linner vduiser.

Exem-

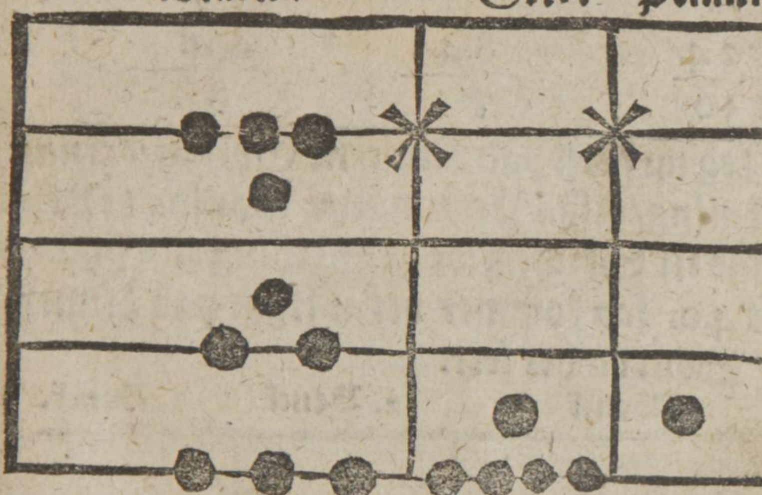
Exempel.

Item / En Suend eller Tienere haffuer anammit paa sin Herris vegne / disse efterfølgendis Penninge / Nu vilde ieg gierne vide / huor megit samme efterfølgende Penninge beløber sig vdi en Sum.

Marck	Skilling	Penning
1234	19	5
345	18	8
567	15	2
789	13	7
102	7	3
200	10	6
220	9	9
110	11	1
3567	102	41
3573	9	5

Leg nu først paa Linnerne/Marckene for sig/dernæst Skillingene/i lige maade Penningene for sig/da faar du som det første Tal neden faare vduiser / Giør nu de Penninge til Skillinge/oc saa de Skillinge til Marck/ da faar du som det andet oc nederste Tal vduiser/ oc er den rette Sum / Huilcken paa Linnerne ligger/Som her effterfølger.

Første Regne Benck. Marck:	2. Regne Benck. Skil:	3. Regne Benck: Penning.

Andet Exempel.

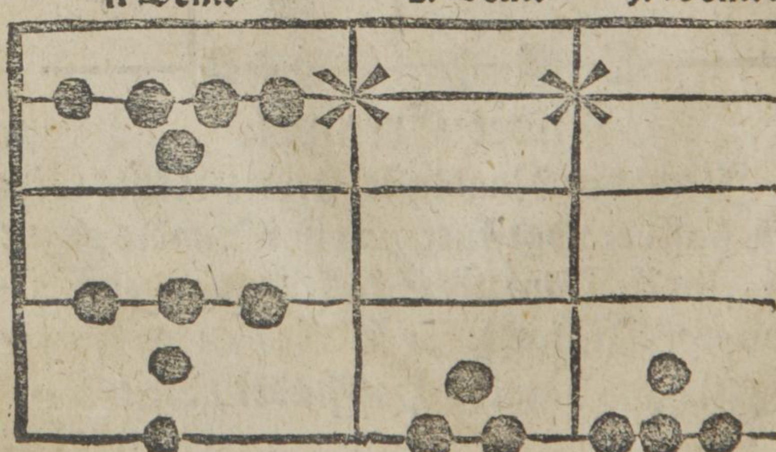
Item/ vor Naadigste Herris Rente Mestere haffuer vdgiffuet/paa vor Naadis vegne for Fløyel/Damask/Skællert oc anden Silcke vare. Dissligeste for Klæde / oc for Foderdug til hans Naadis Hoffsinder / disse effterscreffne

screffne Penninge. Nu vilde ieg gierne vide/ huad det beløber sig vdi en Sum.

Gylden	Skilling	Penning
2233	15	10
330	14	11
444	13	4
506	12	3
600	9	2
111	7	0
110	8	1
200	6	8
		5
4534	84	44
4536	7	8

Leg nu først paa Linnerne Gylden/dernæst Skilling/ocsaa Penningene/giør saa de Penninge til Skilling/oc de Skilling til Gylden met 40. saa kommer det at ligge paa Linnerne/ Som du her seer.

1. Benck 2. Benck 3. Benck.

Tredie Exempel.

Item/10. Kiøbmend haffue kiøbt it Skib tilsammen/som er A. B. C. D. E. F. G. H. J. K. Oc skal huer betale som her efftersølger.

	Daler	Skilling	Penning
A	120	12	9
B	130	6	10
C	140	3	4
D	200	2	3
E	570	1	2
F	653	4	0
G	994	5	1
H	303	2	11
J	678	1	0
K	456	6	2
	4244	42	42
	4244	45	6

En Tafflepaa Skippund/Lispund oc Marckpund at Summere/Regnendis Skippundet for 20. Lispund / Oc Lispundet for 14. Marckpund.

Skip-

Skippund	Lispund	Marckpund
1	4	3
2	0	1
3	2	2
2	6	2
3	2	5
4	3	0
2	7	4
1	5	2
7	10	0
10	0	0
35	30	19
36	11	5

En Taffle paa Korn / at Summere / Læster / Pund / Skepper oc Fierdinger / Regnendis Læsten for 12. Pund / Pundet for 24. Skepper / Skeppen for 4. Fierdinger.

✿

Læster

Læster	Pund	Skepper	Fierdinger.
3	5	10	3
5	3	11	0
7	2	2	0
10	0	3	1
2	1	0	0
1	4	0	1
8	0	1	3
9	5	7	0
45	20	34	8
46½	3½	0	0

Subtractio.

SVbtractio / er den Tredie Species / huilcken der lærer dig / Huorledis du skalt affdrage eller afftage it Tal eller Sum vdaff it andit.

Den Første Regel.

Til denne forscreffne Subtractionem / hører tuende Tal / det ene oc det første Tal / vd

 aff

aff huilcket du vilt Subtrahere/ eller affdrage noget andet Tal (det ſamme leg paa Linnerne) Det Andet/ det Tal ſom ſkal Subtraheris oc affdragis (ſcriff det for dig) Tag ſaa det mindſte Tal/ fra det ſom ſtørſt er/ eller lige aff lige (fordi det ſtørſte kand icke tagis aff det mindſte) oc huad da til offuers bliffuer/ kaldis Reſiduum eller Reſtant.

Den Anden Regel.

Men er det ſaa/ at du det ene Tal icke vdaff det andet kand affdrage/ da (Reſoluere) det er/ vedſle den øffuerſte Penning ned/ ſom ligger paa Linnen/ oc leg en Penning ned i det rom næſt neden faare/ oc der til fem Penninge paa den Linne næſt neden faare/ eller tag en Penning aff it rom/ oc leg fem Penninge paa den Linne næſt neden faare/ Tag ſaa det forſatte Tal der fra.

Den Tredie Regel.

Er det ſaa/ at du haffuer Skillinge/ oc Penninge/ at tage fra/ oc de ere icke forhaanden/ ſaa at du kand dennom afftage/ da giør/ Daler/ Gyldene/ eller Marckene til Skillinge/ oc

Skillin-

Skillinge til Penninge/ Tag saa dit Tal der fra/ Saa seer du huad igen bliffuer.

Exempel.

Item/ En Kiøbmand er en anden Mand skyldig 2000. Marck/ der paa haffuer den anden betald / som hannom skyldig er / vdi huer Termin/ saa mange Marck/ Skilling oc Penninge/ Som her efftersølger. Nu vil ieg gierne vide/ huor megit hand endnu hannom vdaff rette plictig er/ etc.

105		12		7	
223		9		5	
37	Marck	15	Skillinge	8	Penninge
69		0		11	
157		13		0	
251		17		10	
842		66		41	
846		5		5	

Summere tilsammen / huad som hand hannom paa Regenskaff betalet haffuer/ kommer som her næst offuen faare staar/ som er: 846. Marck/ 5. Skillinge/ 5. Penninge/ Leg nu op paa Linnerne din Hoffuit Sum / som

er: 2000. Marck/ oc tag forscreffne vdlagde oc betalde Penninge der fra/ da bliffuer igen liggendis/ 1153. fl./ 10. ß/ 7. ₰. Som hand hannom endnu skyldig er at betale/ etc.

Proba.

Vilt du Probere/eller forsøge det / om du haffuer giort det ret eller ey/ da giør som her efterfølger.

Leg det afftagne Tal / til det som paa Linnerne ligger/ kommer da det første oplagde Tal igien/ da haffuer du ret.

Andet Exempel.

Item/En Scriffuere paa it Slot/ haffuer indtagit/ anammit oc opbaarit 9876. Gylden/ 36. ß / 11. ₰. Oc haffuer der vdaff vdgiffuit paa sin Herris vegne / saa mange Gyldene/Skillinge oc Penninge/ som her efterfølger / Nu vilde ieg gierne vide/ huor mange ₰. forscreffne Scriffuere haffuer inde hos sig.

Gylden	Skilling	Penning
2196	10	2
1234	13	7
3497	15	1
101	9	0
222	2	4
300	6	3
7550	55	17
7551	16	5

Leg Indtecten paa Linnerne/som er: 9876 Gylden/ 36. Skillinge/ 11. Penninge / Tag vdgifften der fra/som er: 7551. Gyldene/ 16. Skillinge/ 5. Penninge / Da befinder du / at hand endda haffuer hos sig/ 2325. Gyldene/ 20. Skillinge/ 6. Penninge/ etc.

Tredie Exempel.

Item / En Herremand haffuer laant en Borgere 400. Daler / 1. Marck / 6. Skillinge/ 4. Penninge. Nu haffuer Borgeren Herremanden der paa betalet / 379. Daler / 2. Marck / 5. Skillinge / Huor megit bliffuer hand endnu skyldig. Facit 23. Daler/2. Marck 1. Skilling/ 4. Penninge.

Proba.

Leg det Tal som du togst fra / til det Tal som ligger paa Linnerne igen/ faar du det første oplagde Tal eller Sum igien / da haffuer du ret Subtraherit.

Duplatio.

DVplatio den fierde Species / Lærer dig it Tal dubbelt at giøre / (oc er intet

 andet

andet end at Multiplicere it Tal met 2.) som her effter læris.

Mediatio.

MEdiatio er den Femte Species/ huilcken der lærer dig/ huorledis du skalt halffuere eller halffgiøre it Tal (oc er icke andet end at Diuidere eller deele it Tal igennom 2.) som du her effter ydermere vdi Multiplicatione oc Diuisione lære skalt.

Multiplicatio.

Multiplicatio er den siette Species/ som lærer dig/ huorledis du skalt formere oc forøge/ det ene Tal met det andet.

Den Første Regel.

Til denne Multiplicering hører tuende Tal/ Det ene oc det Første/ som skal Multiplicetis oc forøgis/ det samme leg paa Linnerne/ oc scriff det andet for dig / met huilcket du skalt Multiplicere.

Men

Men for alting skalt du tilforne vel vden at lære/ dette En gang It. Dog icke høyre eller lengre end 4. gange 9. Thi met Regne Penninge paa Linnerne/ giøris icke ydermere behoff at lære vden at. Thi naar fem Penninge kommer at ligge paa Linnerne/ da tager mand dennom op/ oc legger en Penning vdi det rom næst offuen faare / oc sætter saa sin Fingre paa den Linne næst offuen faare/ oc legger eller giffuer for hannom it halfft.

Det en gang It.

1. gang		er		2. gang	
	1		1		1
	2		2		2
	3		3		3
	4		4		
	5		5		
	6		6		
	7		7		7
	8		8		8
	9		9		9

3. gang	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	er	3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27
4 gang	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	er	4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36

---

ang	5, 6, 7, 8, 9	er	25, 30, 35, 40, 45
6. gang	6, 7, 8, 9	er	36, 42, 48, 54

			49, 56, 63
8. gang	8, 9	er	64, 72

ange 9. er 81.

Exem.

Exempel at Multiplicere met en Figure.

6789. gang	2	giør	13578	
	3		20367	
	4		27156	
	5		33945	
	6		40734	
	7		47523	
	8		54312	
	9		61101	

Dette Tal skal Multipliceris — Det Product eller Facit.

Exem.

Exempel paa en Figure.

EN Edel Mand haffde en Gaard / i huilcken vaar 2. Stuer / vdi huer Stue vaare 3. Skiffuer/paa huer Skiffue stode 4. Sølff Fad/ vdi huert Sølff Fad vaare sat 5. forgylte Sølff Stobe/ om huert Stob vaare 6. Krantze vdaff Guld, paa huer Krantz vaare 7. Rosen vdaff Sølff/ Vdi huert Rosen sade 8. Edel Stene/ oc huer Sten vaar kiøbt far 9. Gyldene. Huor mange Gyldene kostede samme Edel Stene. Facit

362880. Gyldene.

Dette at giøre/ skalt du saaledis.

Leg paa Linnerne/ 1. Multiplicere met 2. kommer 2. Multiplicere dernæst de 2. met 3. da faar du 6. Dernæst de 6. met 4. kommer 24. Multiplicere i lige maade de 24. met 5. ocsaa met 6. ocsaa met 7. ocsaa fremdelis met 8. oc dernæst met 9. Da faar du Facit paa huer vdi sær / Som her effterfølger.

Item

Item	1 Gaard 2 Stuer 3 Skiffuer 4 Sølff Fad 5 forgylte stobe 6 Guld krantze 7 Rosen 8 Edelstene 9 Gyldene	giør	1 Gaard 2 Stuer 6 Skiffuer 24 Sølff Fad 120 forgylte stobe 720 Guldkrantze 5040 Rosen 40320 Edelstene 362880 Gylden.

At Multiplicere met 2. Figurer.

7654. gang	10 11 12 24 42 53 69 70 81 99	giør	76540 84194 91848 183696 321468 405662 528126 535780 619974 757746

Exempel / paa 2. Figurer.

Item / en Juncker bads til en Jomfru / den tid hand red til hende / oc skulde feste hende / haffde hand met sig 80. Mend til Heste / om

huer

huer aff forscreffne Mends Hals / haffde hand hengt 14. Guld Kæder / vdi huer Kæde vaar 28. dubbelde Ducater / oc huer Ducat/ vaar saa god som 12. Marck d. Den tid hand kom i Gaarden til sin Feste Mø/tog hand alle de Guld Kæder aff deris Hals / oc gaff samme Jomfru/sin Feste Mø/ til Festende Gaffue/ Nu spørgis her / huor god samme Skenck oc Gaffue vaar/ Facit/ 376320. Marck / vdi Daler 125440.

Giør det saaledis. Leg først paa Linnerne de 80. formere dennom met 14. da faar du 1120 formere nu samme 1120. met 28. kommer 31360. formere forscreffne 31360. met 12. kommer 376320. Marck / giør nu de Marck met 3. til Daler/ da faar du 125440. Oc saa mange Daler vaare de Guld Kæder oc Skenck værd/ som her effterfølger.

Item { 80 Mend / 14 Kæder / 28 Ducater / 12 Marck } giør { 80 Mend / 1120 Kæder / 31360 Ducater / 376320 Marck }

Vdi Daler

(125440)

At Multiplicere met 3. Figurer.

9876.

9876. gang	234	er	2310984
	345		3407220
	456		4503456
	567		5599692
	678		6695928
	789		7792164
	890		8789640
	999		9866124
	200		1975200

At Multiplicere met 4. Figurer.

8556. gang	1532	er	13107792
	1558		13330248
	4005		34266780
	5809		49701804
	3570		30544920

Proba.

Vilt du probere eller forsøge/ om du haffuer ret Multiplicerit eller ey/ Da giør som her efterfølger/ Affdele det Product (det er/ det Tal som er multiplicerit) met eller igiennom det Tal/ met huilcket du haffuer Multiplicerit/ faar du da det første oplagde Tal igien/ Saa haffuer du ret Multiplicerit.

Diuisio

Diuisio.

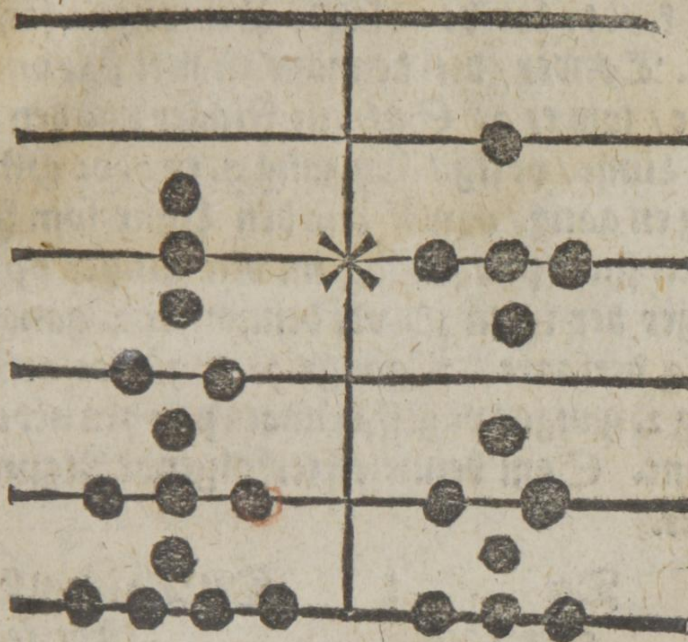
DJuisio er den siuende Species/ Der lærer dig det ene Tal igiennom det andet at affdele / Oc der til hører tuende Tal / det første Tal som skal affdelis/ leg det paa Linnerne. Det andet / met huilcke du skalt affdele / scriff det for dig / Som dette efftersølgende Exempel vduiser.

Dele	13578	igiennom	2	kommer 6789.
	20367		3	
	27156		4	
	33945		5	
	40734		6	
	47523		7	
	54312		8	
	61101		9	

Leg paa Linnerne / huilcket aff disse forscreffne Tal du vilt / at affdele det met den Figure / som der lige imod screffuen er / Da faar du 6789. Som denne Figur vduiser.

Det

Det Product eller Facit	Det Tal huilcket det skal Diuideris igiennom 2.

Exempel.

Item / 6. Kiøbmend haffuer sammen lage huer 112. Marck/ som er tilhobe 1008. Marck/ Men samme Penninge haffue de vdgiort til Falsterbo/en aff deris Tienere/som skulde salte dennom Sild/for forscreffne Penninge/til deris Husis behoff/ Oc hand Saltede 108. Tønder Sild/ Nu vilde de dele dennom imellom hin anden/ oc vilde gierne vide huor meget huer der vdaff tilkommer. Facit 12. Tønder.

C Det-

Dette oc alle andre flere saadanne Exempler skalt du saaledis giøre.

Leg paa Linnerne/den Sild som hand haffuer kiøbt/for de vdlagde Penninge/som er 108. Tønder/deel dennom aff met Kiøbmendene/som er 9. Sæt din Finger paa den anden Linne/oc sig/En gang 9. er 9. oc giffuer mig en gang/oc giff paa den Linne som Fingeren staar paa. Tag nu din Finger op/da ligger der igien 18. vdi dennom er 2. gange 9. Sig derfaare/2. gange 9. er 18. oc giffuer mig 2. gange/oc giff dennom paa den nederste Linne. Som denne efterfølgende Figur vduiser.

Det Product eller Facit | Det Tal som skal Affdelis.

At Affdele met 2. Figurer.

Dele

Dele	76540 84194 91848 183696 321468 405662	igiennom	10 11 12 24 42 53	kommer (7654

Exempel.

Item/24. Personer haffuer fundit it Bytte/ som er 480. Marck værd/ forscreffne Personer vilde skiffte samme Bytte/ oc vilde gierne vide/ huor megit huer der vdaff met rette tilkommer. Facit 20. Mk.

Leg paa Linnerne det Bytte som de haffue fundet/ som er 480. Marck/ Affdele dennom met Personerne/ som er 24. da befinder du/at huer tilkommer 20. Marck/oc saa met alle andre flere saadanne.

Met 3. Figurer/ at Affdele.

Dele	2310984 3407220 4503456 5599692 6695928 7792164	igiennom	234 345 456 567 678 789	giør 9876.

Exempel.

Item/ 642. Borgere skulle giffue Kong: Mayestat en Bys skat / som beløber sig 3959. Daler / Nu vilde ieg gierne vide / huor meget huer tilkommer at vdlegge til forscreffne skat. Facit 6. Daler / 8. Skillinge. Giør som her effterfølger.

Leg op den forscreffne skat/ som er : 3959. Daler/ Affdele dennom met Borgerne/som er 642. da til bliffuer vdoffuer liggendis / 107. Daler / huilcke du icke kant Affdele / giør dennom derfaare til Skillinge met 48. da faar du 5136. Skillinge/ dennom affdele met Borgerne/ som er 642. oc kommer 8. Skillinge / Oc er saa ret.

At Affdele met 4. Figurer.

Dele	13107792	igiennom	1532	kommer	8556.
	13330248		1558		
	34266780		4005		
	49701804		5809		
	30544920		3570		

Proba.

Vilt du Probere eller forsøge / om du haffuer ret affdelit eller ey.

Da

Da Multiplicere samme Tal / som er Diuiderit / met det Tal som du Diuiderit eller affdelit haffuer / (det er Delerne) kommer da det første oplagde Tal igien / Da er det ret giort.

Her effter vil ieg met det allerkaarteste / vnderuise oc lære dig / disse forscreffne Species / met Ziffre at Regne.

Additio.

ADditio / Er en Tilsammen leggelse / som lærer dig tilsammen at legge mange Tal / vdi en Sum / Oc skal saa giøris som her efterfølger.

Den Første Regel.

Scriff de Tal / huilcke du vilt tilsammen Addere / den ene Ziffre ret vnder den anden / saa at den første Figure kommer at staa vnder den første / den anden vnder den anden / den tredie vnder den tredie Figure / oc saa fremdelis den ene Figure lige vnder den anden / Oc det Tal

som størst er/ det skalt du sætte øffuerst / oc det som mindre er der lige vnder neden.

Den Anden Regel.

Drag nu en tuerstrig vnder samme Tal eller Ziffre / vnder huilcken tuerstrig / du skalt scriffue det Tal / som kommer aff de øffuerste Tallis tilhobe leggelse.

Naar det er giort/begynt saa først imod den høyre Haand / oc tilsammen addere den første Rad som gaar op oc neder / kommer der vdaff it Tal met en Figure/da scriff den der lige vnder neden. Men kommer der vdaff it Tal met tho Figurer / saa scriff den første der vnder neden/oc sæt den anden til en hukommelse/vdi en krum Strig.

Dernæst Addere de andre Ziffre / som staar i den anden Rad/op oc neder/oc huad der vdaff kommer eller findis / det scriff der lige vnder neden i den anden sted / Men haffuer du nogit Tal vdi din hukommelse / da skalt du legge det der til.

Vdi lige maade / skalt du giøre met den Tredie oc Fierde Rad / Dog skalt du acte/at huad du haffuer vdi Hukommelsen / det skalt du altid tillegge. Hender det sig ocsaa / at du

faar

faar tre eller fire Figurer i Hukommelsen/ da hører den første til den første Rad/ Den anden til den anden/ dernæst den tredie til den tredie/ oc saa fremdelis. Men hender det sig/ at der kommer to Figurer paa det sidste/da scriff dennom baade/etc. At du dette diss bedre kand forstaa/ da merck disse efterfølgende Exempler.

Exempel.

Item/ 6254. Marck/ oc 2435. Marck/ Huor megit giøre de vdi en Sum/ sæt det som her efterfølger.

6254	234567
2435	123420
8689	357987

Vilt du nu Addere disse forscreffne Tal oc Ziffre tilsammen/ da begynt først imod den høyre Haand/ (som før lært er) der finder du 5. oc 4. lige vnder hin anden/ Addere dennom nu først tilsammen/ Oc sig/ 5. til 4. er 9. Scriff de 9. vnder tuerstrigen/ vdi den første Sted/ vnder de 5. som offuen faare staar. Dernæst Addere de andre to Figurer sammen/ som staar vdi den anden Sted/ som er 3. oc 5.

da faar du 8. De 8. scriff der lige vnder neden. Addere nu de tho Figurer sammen / som staar vdi den tredie sted / imod den venstre Haand / som er 4. oc 2. kommer 6. dennom scriff i den tredie sted / Dernæst de 2. oc 6. som staar vdi den fierde sted / da faar du 8. Sæt de 8. lige vnder neden i den fierde sted / oc kommer saa aff denne Addering / som offuen faare vnder tuerstrigen screffuit staar / som er 8689. Marck / Oc er saa ret giort.

It andet Exempel / som lærer dig at Addere mange Figurer oc Tal tilsammen.

Daler	9867	765432	Gylden
	5321	48611	
	4682	3247	
	2345	987	
	1123	34	
	2233		
	25571 Summa	818316 Summa.	

VIlt du disse forscreffne Figurer tilsammen Addere / som er Daler først / Da tilsammen Addere / de tho Figurer (som før

før er lært) som staar i den første sted imod den høyre Haand/ som er 3. oc 3. da faar du 6. Addere saa til de 6. de andre Figurer som staar der offuen faare/ som er 5. 2. 1. 7. oc sig 5. til 6. er 11. dernæst 2. til 11. er 13. oc 1. til 13. er 14. oc 7. til 14. er 21. Scriff nu den første Figur som er imod den høyre Haand/ som er 1. vnder tuerstrigen/ vdi den første sted/ imod den høyre Haand/ Oc beholt den anden Figure vdi din hukommelse/ som er 2. Dernæst begynt nederst paa den anden Rad/ som staar i den anden sted/ som er 3. oc 2. Leg dennom sammen/ giør 5. til de 5. Addere de andre Tal/ som offuen faare staar/ Som ere 4. 8. 2. 6. da faar du 25. der til/ Addere de 2. som du haffuer i din hukommelse/ Da faar du 27. De 7. som staar imod den høyre Haand/ Scriff lige vnder de andre Ziffre/ vdi den Anden sted/ oc beholt de 2. vdi din hukommelse Vdi lige maade Addere de andre Figurer tilsammen/ op oc neder/ som nu lært er. Naar du haffuer Adderet de sidste Tal sammen/ haffuer du da en Figure/ da scriff den/ haffuer du tho/ da scriff dennom baade/ som før er lært/ etc.

Proba.

Kast 9. bort aff de Tal/ som staar offuen

tuerstrigen/ saa tit som du kant/ intet actendis huad Orden eller Sted Figurerne stander vdi/ Men actendis huer som hun er til vdi sig selff/ Huad siden igien bliffuer / som er vnder 9. det sæt vdi den ene side vdi it Kaars. Kast saa 9. aff de Tal/ som staar vnder tuerstrigen/ saa tit som du kant/ beholder du da lige saa megit offuer/ som du beholte aff det første/ da er det ret.

Subtractio.

ITem / Jeg haffuer laant en anden/ 6248. Gylden/ der paa haffuer hand betalet mig 5764. Gylden/ Nu vilde jeg gierne vide / Huor megit hand mig endnu plictig er/ Giør som her efterfølger.

Scriff først for dig den Sum Penninge/ som du hannom laant haffuer. Sæt der lige vnder neden de Penninge / som hand paa Regenskaff dig haffuer betalet/ saa at Figure kommer lige vnder Figure at staa. Drag nu en Strig der vnder/ som før er lært. Begynt saa paa den første sted/ imod den høyre Haand/ oc tag den nederste Figure aff den øffuerste/ huad til offuers er / eller igien bliffuer / det scriff vnder Linnen lige vnder samme Tal/ saa at Figure kommer lige vnder Figure at staa.

Men

Men er det nederste Tal større end det øff-uerste/ da tag der fra 10. saa at du laaner 10. til den anden Figure/ som hende staar næst/ imod den venstre Haand / oc det vdoffuer 10. bliff-uer/ leg det til den lille Figure/som offuen faa-re staar/ oc scriff det/ saa megit som det giør tilsammen vnder Linnerne.

Dog saa tit du laaner vdaff 10. saa tit oc off-te skalt du igien betale / saa at du legger 1. til den efterfølgendis Figure / der vnder staar/ som her efterfølger.

Gylden	6248	gielde	832060	Dr.
	5764	betalnining	787654	
	484	vbetalet	44406.	

Forklaring.

Tag nu først Gyldene for Haand/tag 4. fra 8. bliffuer 4. igien/ de 4. som til offuers bliffuer / sæt der lige vnder neden / som du her offuen faare seer/ Tag nu 6. aff de 4. det kans du icke/ Laan derfaare aff 10. oc sig / 6. aff 10. bliffuer 4. igien / de 4. Addere til de 4. som offuen for de 6. staar / kommer 8. dennom sæt lige vnder de 6. vnder Linnen. Nu du gaar frem bedre / til den tredie Figure / skalt du icke sige

7. vdaff

7. vdaff 2. Men 8. aff 2. fordi du laante tilforne aff 10. derfaare maat du betale/ oc leg it til de 7. som vnder staar / da faar du 8. Nu kant du icke tage vdaff 2. Tag dennom derfaare aff 10. bliffuer 2. igien / dennom leg til de øffuerste 2. bliffuer 4. dennom sæt lige der vnder. Nu fremdelis til den fierde Figure / siger du icke 5. vdaff 6. Men 6. vdaff 6. fordi du laante sidste gang vdaff 10. Derfaare sig 6. vdaff 6. gaar lige op / oc derfaare scriffuer du der vnder / ingen Figure. Oc det er saa ret giort.

Men hender det sig / at en icke faar sin betalning paa en tid altsammen/ men en gang en Sum / oc en anden gang en anden / da Addere alle de Summe tilsammen / som før er lært/ huad der aff kommer / sæt lige vnder neden den Sum/som vdlaant er/Subtrahere saa det ene aff det andet/ som lært er / saa kommer vnder Linnen/ huad wbetalet er.

Exempel.

Item/ En Mand haffuer laant en anden/ 1000. Marck/ der paa haffuer den anden betalet hannom vdi huer Termin / som her efterfølger/

følger / Huor megit er hand hannom endnu plictig/ Restat 11. Marck. Sæt som her.

199	Marck		Marck
340		1000	Gield
450		989	vbetalet.
Summa 986.		11. Rest.	

Proba.

Kast 9. bort vdaff de tu nederste Tal / det er / det Tal som staar næst offuen Linnen/ oc det som staar vnder Linnen / huad igien bliffuer / holt for din Probe / Kast siden 9. bort aff det øffuerste Tal/ saa tit som du kant/ Regnendis huer icke vden som hun er til vdi sig selff/ bliffuer der lige vdoffuer/ som der bleff aff de 2. nederste/ da er det ret.

Multiplicatio.

Vilt du it Tal met it andit / lætteligen Multiplicere/
Da skalt du først vel vden at lære.
Met stor flidt/ det En gang It/
Til 9. gange 9. saa bliffuer det dig læt.

TABV.

TABVLA PYTAGORÆ.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	18	27	36	45	54	63	72	81

Først vil ieg vnderuise oc lære dig/ Huorledis du skal Multiplicere oc forøge/en Digitum met en anden/ (det er / huorledis du skal Multiplicere it Tal/ som er en Figure) met it andit Tal/ som er oc en Figure / oc kaldis det Tal/ Digitus , som er : 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. derfaare at de scriffuis vnder 10. oc icke offuer 10. Fordi at huert Tal som scriffuis offuer 10. kaldis Compositus , Oc huert som scriffuis met lige 10. som disse/ 10. 20. 30. 40. 50. etc. kaldis Articulus.

Vilt du vide huor megit 8. gange 7. er/ da sæt den ene Digitum oc Tal/ vnder det andet/ det mindste vnder det største/ som her staar $\frac{8}{7}$.

her

her næst/merck oc besee/huor megit de baade ere fra 10. det samme sæt lige imod samme Figur/ imod den høyre Haand / her seer du at 8. er 2. fra 10. oc 7. er 3. fra 10. Sæt det nu som her staar

8 ✕ 2
7   3

Forøg nu først de tilsammen/ oc giem deris Forøgelse. Tag 2. fra 7. bliffuer 5. igien / Drag nu en tuerstrig vnder samme Kaars oc Ziffre / oc scriff de 5. vnder de 7. Dernæst Multiplicere de tu mindste Tal met hin anden/ som er 2. oc 3. Oc sig/ 2. gang 3. er 6. de 6. sæt vnder tuerstrigen / i den første sted imod den høyre Haand/lige vnder de 3. oc kommer at staa som her efftersølger.

8 ✕ 2
7   3
―――――
5   6

Her seer du at 8. gange 7. er 56. oc saa met alle andre saadanne.

Item/ Jeg vil vide huor megit 6. gange 5. er/ sæt 5. vnder 6. som før er lært/her seer du/ at 6. er 4. fra 10. oc 5. er 5. fra 10. Sæt det fordi som her

6 ✕ 4
5   5

Drag nu en strig der vnder/ oc tag saa 4. fra 5. bliffuer 1. igien/ haffue det 1. i hukommelse/ sig nu 4. gange 5. er 20. Sæt det 0. vnder de 5. imod den høyre Haand/

Addere

Addere saa de 2. til det ene du haffuer vdi hukommelse/ bliffuer 3. de 3. sæt vnder de 5. imod den venstre Haand/ oc staar som her.

6 X 4
5 X 5

---

3 0

Her seer du at 6. gange 5. giør 30.

9 X 1 tal imellom 9. oc 10.
7 X 3 tal imellom 7. oc 10.

---

6 3 Facit

---

7 X 3 tal imellom 7. oc 10.
6 X 4 tal imellom 6. oc 10.

---

4 2 Facit

Denne maade feyler dig dog alligeuel/ naar Figurerne ere smaa/ fordi at wi deris forøgelse/ formedelst vor egen Forstand/ foruden denne Kaanst oc wmage/ vden at lætteligen kunde begribe.

Den

Den Første Regel.

Vdi all Multiplication oc Forøgelse/ maa være tuende Tal.

Det Tal som skal Multipliceris/ scriff øffuerst/ oc scriff det Tal / som du vilt Multiplicere met/ lige vnder neden / imod den høyre Haand / saa at Figure kommer lige vnder Figure at staa/ drag en tuerstrig der vnder/ Multiplicere saa de tuende tilsammen / kommer da it Tal / met en Figure / da scriff samme Tal vnder tuerstrigen / lige vnder neden den første Figur. Men kommer der it Tal met tu Figurer / da scriff den første / oc haff den anden vdi hukommelse/ Multiplicere saa det andit Tal/ som staar i den anden sted / met den samme nederste Figure/ leg der til/ det Tal eller Figure/ som du beholdst i din hukommelse / scriff atter igien den første Figure / oc beholt den anden vdi Hukommelse (om du faar it Tal met tho Figurer) Forfølge det saa til enden / at du dette diss bedre kand forstaa / da tag for dig dette Exempel til lære.

Exempel met en Figure.

Item/ En Herre/ lod vedsle til sig 1243. Vngerske Gylden / oc gaff for huer 5. Marck

danſk. Nu vilde ieg gierne vide/ huor mange Marck hand gaff for forſcreffne Guld. Facit 6215. Marck/ Sæt det ſom her.

1243 Dette Tal ſkal forøgis.
5 Dette Tal forøger ieg met.

6215 Forøgelſen.

Forklaring.

Sig nu 5. gange 3. (eller bedre at ſige) 3. gange 5. er 15. Den første Figure/ ſom er 5. den ſcriff vnder Linnen/ Den anden/ ſom er 1. beholde i din hukommelſe/ Sig nu 5. gange 4. (eller 4. gange 5.) giør 20. 1. der til ſom du haffuer vdi din hukommelſe/ giør 21. det 1. ſcriff vnder Linnen/ de 2. holt vdi din hukommelſe/ Sig nu 5. gange 2. (eller 2. gange 5.) er 10. 2. der til/ ſom du beholdſt vdi din hukommelſe/ bliffuer 12. ſcriff de 2. der vnder neden/ haff det ene i din hukommelſe/ ſig nu 5. gange 1. (eller 1. gange 5.) er 5. Addere der til det 1. ſom du beholdſt vdi din hukommelſe/ kommer 6. de 6. ſcriff vnder Linnen/ kommer vnder Linnen at ſtaa ſom her offuen faare ſcreffuit ſtaar/ oc ſaa met alle andre ſaadanne.

At Multiplicere met 2. Figurer.

Er

Er det saa at du vilt Multiplicere it Tal/ met 2. Figurer / eller flere / da handle oc skicke dig vdi alle maade/ som dig nu tilforne lært er/ saa at de Figurer / met huilcke du vilt nogit Tal Multiplicere / kommer lige at staa vnder det Tal/ som skal Multipliceris / Den første Figure vnder det første Tal / den anden vnder det andit Tal.

Naar det er giort/ Multiplicere saa alle de øffuerste Tal/ met den første Figure/ vdaff de der vnder staar/ imod den høyre Haand/ huad der aff kommer/ sæt lige vnder neden / som før er lært / Dernæst Multiplicere atter de øffuerste Tal / met den anden Figure / som staar neden faare vdi den anden sted/ huad der aff kommer/ sæt vnder Linnen/ som før er sagt/ Naar du saa haffuer Multiplicerit / Summere saa de tuende Summe / eller nederste Tal tilsammen/ saa faar du det Tal som kommer aff samme Multiplicering.

Exempel paa 2. Figurer.

Item / En Mand haffde 12. Døtter/ dennom alle gifftede hand fra sig / oc lod hiem driffue met huer Daatter 10. Plouge/ for huer

Plou lod hand spende 12. gode Plou øxen/ Oc huer Oxe vaar saa god som 24. Marck dansk. Nu vilde ieg gierne vide/ huor mange Plouge/ oc mange øxen/ dissligeste huor mange Penninge eller Marck/ samme Oxen vaare værd/ giør det som her efterfølger.

12. Døttere.
10. Plouge

120 Facit paa Plougene.
12 Oxen.

240
120

1440 Facit paa Oxene.
24 Marck.

5760
2880

34560 Facit paa Marck.

Merck.

Vilt du forøge it Tal met 10. saa sæt o. for det samme Tal/ ved den høyre Haand/ saa er

er det giort. Vilt du forøge samme Tal met 100. da sæt 00. for det / Vilt du met 1000. da sæt derfaare 000. Men er icke it vdi enden effter 0. da forøg de Figurer met huer andre/alle sammen saa nær som 0. Leg siden til den forøgelse alle de 0. der er i begge Tal / saa haffuer du ret.

89 | 00
45 | 00

445
356

4005 | 0000.

Met 3. Figurer.

1558	1532
345	120
7790	30640
6232	1532
4674	
537510	183840

Met 4. Figurer.

9876
4235
49380
29628
19752
39504
41824860

5408
5408
43264
216320
27040
29246464

Merck denne Vnderuisning.

Naar du haffuer nogle o. vdi de Tal/ som skal Multipliceris mit hin anden / som i dette næste forscreffne Tal findis / Da Multiplicere først det ene Tal effter det andet / met den første

første Figure / som er 8. da faar du det Tal/ som næst neden tuerstrigen betegnet er/ Naarsomheldst du kommer til 0. som staar i den anden sted / oc skal met forscreffne 0. de øffuerste Tal Multiplicere/stryg det vd met en strig/oc sæt it 0. vnder de 6. som staar i den anden sted/ vnder Tuerstrigen. Dernæst Multiplicere de øffuerste Tal / met den Figure som staar i den tredie sted/ som er 4. oc huad der aff kommer/ sæt lige vnder huer vdaff de Figurer/ som næst vnder Tuerstrigen screffne ere / Multiplicere saa met den fierde Figure / som er 5. oc kommer som forscreffuit staar.

Proba.

Tag 9. aff det Tal / som du haffuer Multiplicerit/ dißligest oc aff det Tal/ met huilcket du haffuer Multiplicerit / det du faar aff samme tuende Tal / det skalt du nu met hin andet Multiplicere. Kast 9. der aff / saa tit som du kant/ huad sigen igien bliffuer/det holt for din Proba.

Exempel.

Jeg vil forsøge oc Probere / om ieg ret haffuer Multiplicerit / met disse Figurer/ som her efterfølger.

9876
4235
———————

41824860
———————

Tag 9. vdaff det øffuerste Tal/ som er/ 9876. saa tit som du kant/ Saaledis/ Addere 6. oc 7. tilsammen / da faar du 13. tag 9. der fra/ bliffuer 4. igien / de 4. leg til 8. kommer 12. tag 9. fra 12. bliffuer igien 3. Tag 9. fra 9. gaar lige op/ oc bliffuer saa de 3. til offuers/ dennom sæt vdi it Kaars imod den venstre Haand/ som her / 3 ╳ 5. Kast ilige maade 9. vdaff det Tal som vnder staar / huilcket du haffuer Multiplicerit met / da bliffuer der 5. offuer/ de 5. sæt i den anden side aff Kaarssit/ som her offuen faare staar / Multiplicere nu disse 3. oc 5. tilsammen / kommer 15. der fra tag 9. bliffuer igien 6. de 6. sæt øffuerst vdi Kaarssit / Tag nu 9. aff det Facit/ som vnder tuerstrigen staar / huilcket som aff din Multiplicering kommen er / Da befinder du at der bliffuer oc 6. offuer/ dennom sæt nederst vdi Kaarssit/ Oc staar som du her seer/

	6	
3	╳	5
	6	

oc er saa ret.

Mediere oc Duplere.

Disse tuende Species/acter ieg icke gantske fornøden at være/ her nogit at scriffue/ handle eller at tale om/ thi at Mediere/er intet andit end at giøre it Tal helten mindre end det er/ (oc er intet andet end at affdele det met 2.) At Duplere/ er icke andet end at giøre it Tal end en gang mere end det er/ (oc er intet andet end at Multipliecere met 2.)

Diuisio.

Denne Species lærer dig it Tal igennom it andet at affdele/ oc Penninge eller Pennings værd/ imellom nogle Personer at skiffte oc dele/ giør som her efterfølger.

Scriff først det Tal/ som skal affdelis/oc sæt Deleren vnder den sidste Figure/ imod den venstre Haand.

Dernæst giør en krum Circkel der vd fra/ huilcken som kaldis en Quotient. Dernæst Randsage oc betenck/ huor tit du kant haffue din Delere vdi den øffuerste Figure/ huor tit/ det tegne eller scriff vdi din Quotient/ Forøg dernæst/ det Tal som vdi Quotienten opteg-

 net

net er/ Met det Tal som du Affdeler met/ oc drag saa de tuende Tallis forøgelse vdaff det øffuerste Tal.

Naar det er giort/ saa flyt din Delere frem bedre imod den høyre Haand/ Om det øffuerste Tal er større/ saa at det icke kand giøris vd met en Figure i Quotienten/ Oc randsage eller betenck/ atter huor tit/ du kant haffue din Delere vdi det øffuerste Tal/ huilcket du Affdeler/ Det/ huor tit/ scriff vdi din Quotient/ hos det andet som tilforne indtegnet er/ Forøg siden den Figure vdi Quotienten/ som tilforne er lært/ vdi det Tal du affdeler met/ oc drag deris forøgelse vdaff de øffuerste Tal/ oc saa alt frem at til enden/ som disse efterfølgendis Exempler vduiser.

1
7236 (1206
6666

234
78905 (15781.
55555

Exempel met 3.
Figurer.

Item/ 240. Landsknecte haffuer 6960. Gylden imellom dennom at Bytte/ oc vilde gierne vide huor mange Gylden huer aff rette tilkomme/ Sæt det som her staar.

Facit

```
   3
  2 1 0
 6 9 6 0  Facit (29. Gylden.
  2 4 0
   2 4
```

Exempel met 4.
Figurer.

```
        1
      3 1 3
      5 5 7
    2 3 7 2 1
    9 1 2 7 7
6 3 4 4 3 9 6 8   (9352
  6 7 8 4 4 4 4
    6 7 8 8 8          7
      6 7 7         ------
        6      Pro.    7
```

Naarsomheldst du haffuer 10. at Affdele met/ Da tag en Figure der fra / ved den høyre Haand/ haffuer du 100. da tag tu Figurer fra ved den høyre Haand / haffuer du 1000. da tag tre Figurer der fra / Oc er icke fornøden/ eller giøris behoff anderledis at Deelis / oc saa fremdelis / naarsomheldst 1. er vdi enden efter 0. etc.

Pro-

Proba.

Multiplicere det Tal/ som i Quotienten staar/ met det Tal som du Affdelede met/ faar du da det øffuerste Tal igien/ som du haffuer affdelit/ saa er det ret/ Er der oc bleffuit nogit Tal til offuers/ da leg det til/ naar du haffuer Multiplicerit/ saa faar du det øffuerste Affdelte Tal igien.

Progreſsio.

Den Ottende Species.

Lærer dig mange Tal/ vdi en Sum at Regne/ Der er oc findis tuende slags Progreſsion/ Den første kaldis en Naturlig Progreſsion/ som denne/ 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. etc. Den anden kaldis en sønderskaaren/ eller atskilt/ som denne/ 2. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 20. 22. Vilt du nu lætteligen lære oc vide/ Huad saadanne Progreſsiones giøre vdi en Sum/ enten der er lige eller wlige/ jeffne eller wjeffne/ da giør som her effterfølger.

Addere oc tilsammen leg det første oc sidste Tal/ oc huad vdaff samme tuende Tallis tilhobe leggelse kommer/ det samme Tal giør

helten mindre/ (det er/ tag halffparten fra/ eller affdele det met 2.) huad siden igien bliffuer/ det Multiplicere met Progreßionis steder/ Huad vdaff samme Multiplicering aff kommer/ det er den rette Sum oc Facit paa samme Tal/ kommer der oc wlige Tal/ da skalt du i lige maade giøre oc handle met dennom/ som nu sagt er om de andre lige Tal/ etc.

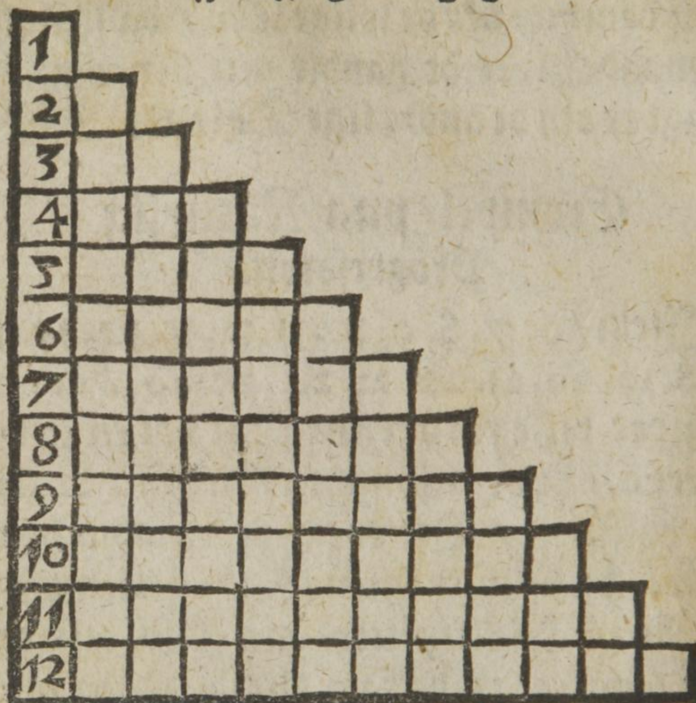
Exempel/ paa Naturlig Progreßion.

Item/ 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. huor megit giøre disse forscreffne Tal vdi en Sum/ Addere 6. oc 26. tilsammen/ kommer 32. dennom halffuere/ Det er/ giør dennom helten mindre/ da bliffuer igien 16. thi helten aff 32. er 16. de 16. Multiplicere met Progreßionis steder/ som ere 21. da faar du 336. oc saa megit giøre disse Tal vdi en Sum.

Andet Exempel.

Item/ 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Huad giøre de vdi en Sum/ Giør som tilforne er lært/ eller effter en anden maade som denne/ Leg det første Tal/ oc det sidste tilsammen/

men/som er 1. oc 12. kommer 13. Multiplicere dennom met helten aff Progressionis steder/ Stederne ere 12. helten aff stederne ere 6. da faar du 78. saa megit giøre de vdi en Sum/ Som denne effterfølgende Figure vduiser.

Den Anden Regel.

Naar der kommer it Tal som paa odde opstiger / oc endis paa wlige eller wjeffne Tal/ (dog aff de Naturlige) som disse effterscreffne / 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. Da skalt du giøre som her effterfølger.

Multiplicere det sidste Tal/ som er 13. met helten

helten aff det Tal/ som følger næst effter 13. det er 14. helten aff 14. er 7. da faar du 91. oc er saa ret.

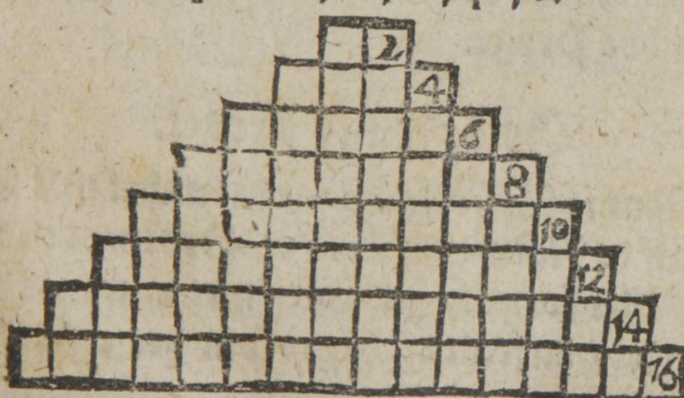
En anden maade.

Addere det første ot sidste sammen / som er 1. oc 13. da faar du 14. Multiplicere helten aff Progresſionis sted/ som er 6½. met de 14. saa haffuer du ret / Oc saa met alle andre saadanne deris lige.

Den Tredie Regel.

Naar it Tal offuergaar det andit/met jeffne 2. som disse Tal oc effterfølgende Figurer vduiser/ da giør som her effterfølger.

2. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16.

Neder leg helten aff det sidste Tal / som er 16. det er 8. Multiplicere de 8. met helten aff det Tal / som opstiger met 2. effter 16. det er 18. helten aff 18. er 9. de 9. Multiplicere de 8. met/

8.met/da faar du 72.oc ſaa megit beløber diſſe forſcreffne Tal eller Rum/ vdi en Sum.

Den Fierde Regel.

Naar it wlige Tal opſtiger fra it met lige 2.oc endis paa wjeffne Tal / ſom diſſe/ 1. 3. 5. 7. 9. 11. 13. 15. Da neder leg den ſtørſte halffue part vdaff 15. det er 8. Multiplicere dennom i ſig ſelff/da faar du 64. oc er ſaa ret. Eller Multiplicere diſſe Tals ſteder / ſom er 8. i ſig ſelff/ kommer oc 64. Eller oc leg det førſte Tal/ ſom er 1. til det ſidſte / ſom er 15. da faar du 16. de 16. Multiplicere met helten aff Progreſsionis ſted/ ſom er 4. da faar du 64. i lige maade maat du oc giøre met de andre forſcreffne Tal oc Progreſsionibus.

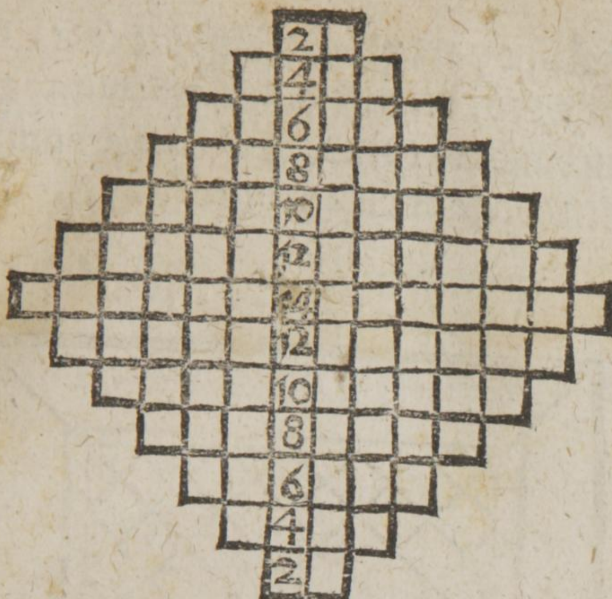
Den Femte Regel.

Naar it Tal offuergaar det andet met jeffne 2. aff de Naturlige Tal/oc Orden/oc nederſtige / eller formindſkis igien met 2. minde end det andet / da ſkalt du giøre ſom her effterfølger.

Exempel.

2. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 12. 10. 8. 6. 4. 2.

Saa-

Saadanne Tal eller Figurer ſkalt du ſaaledis Summere. Leg op det ſtørſte eller midelſe Tal/ ſom er 14. oc Multiplicere dennom met det ſamme Tals halffue deel / det er 7. da faar du 98. oc er ſaa ret.

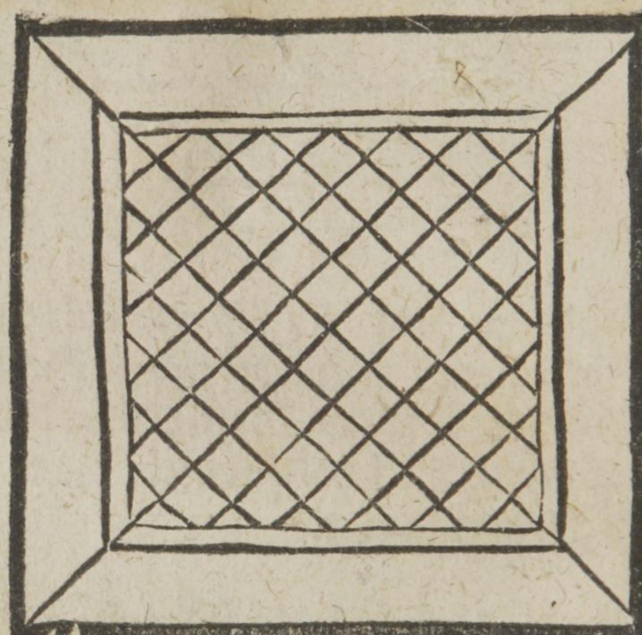
Den Siette Regel.

Naar it wlige Tal / opſtiger eller offuergaar det andit / met 2. oc vdi lige maade igien neder ſtiger/ oc endis paa wlige Tal/ ſom diſſe 1.3.5.7.9.7.5.3.1. Da ſkalt du deele / det ſtørſte Tal/ ſom er 9. vdi tuende Deele/ ſaa at der kommer 4. vdi den ene Deel / oc 5. vdi den anden / Thi 5. oc 4. giør 9. Multiplicere nu

E huer

huer halffue part vdi sig selff/det er 4. met 4. da faar du 16. dernæst 5. met 5. kommer 25. addere nu baade de tuende Tal eller Summe tilsammen/ da faar du 41. oc er saa ret.

Den Siuende Regel.

Vilt du nu vide Summen paa denne forscreffne firekant Figure / eller hendis rum eller Tal/da nederleg det øffuerstis sidste Tal/som er 6. eller de øffuerste 6. Rum / Multiplicere dennom met det vnderste Tal eller Rum/som er 7. da faar du 42. Duplere de 42. da faar du 84. Oc saa mange Rum haffuer denne firekante Figure.

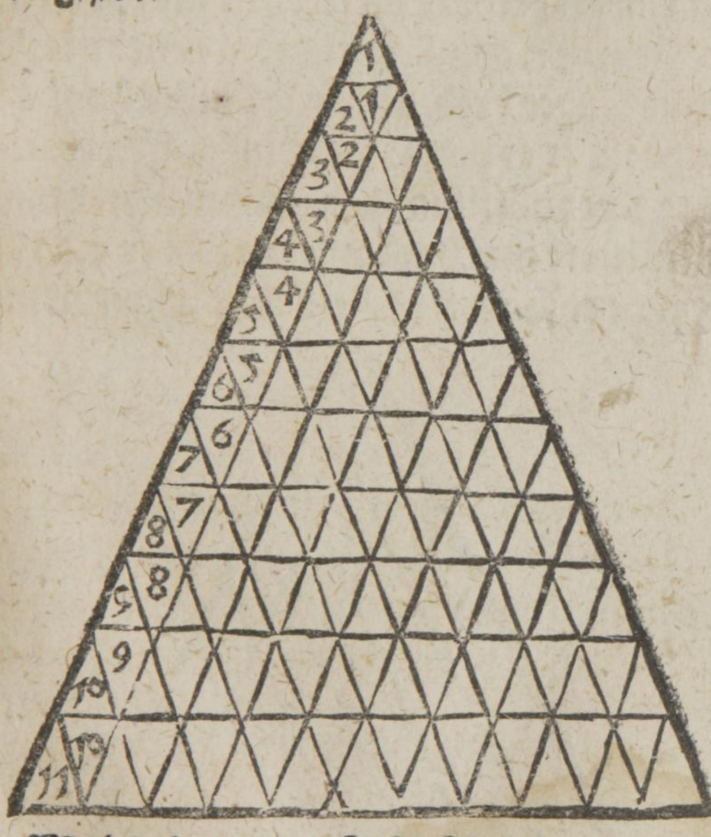
Exem-

Exempel.

Item/ It Glar Vindue som er 9. Ruder høyt/ oc 8. Ruder bret / Mange Ruder er vdi samme Vindue. Facit 144. Ruder.

Den Ottende Regel.

Naar dig faarekommer saadan en Figure eller Tal/ som her efterfølger/da skalt du saaledis giøre.

Multiplicere det sidste Tal/som er 11. eller det nederste Rum/ som er oc 11. vdi sig selff/ da

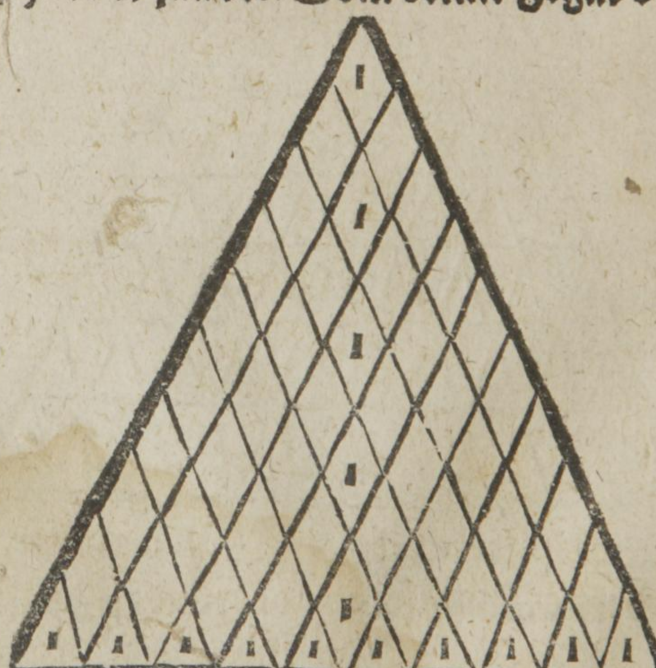
 faar

faar du 121. Oc saa mange Rum / er vdi denne forscreffne Figure.

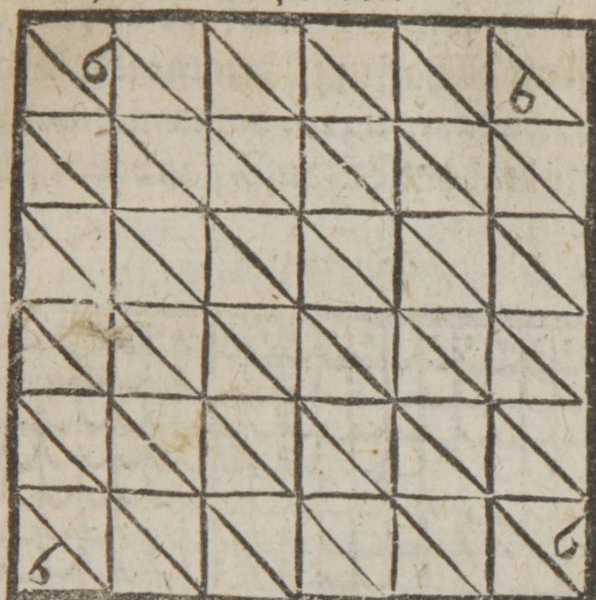
Men staar det sidste tal tho gange/ som du her seer/ 1. 1. 2. 2. 3. 3. 4. 4. 5. 5. 6. 6. 7. 7. 8. 8. Her seer du at det sidste Tal som er 8. staar to gange/ Leg derfaare det første som er 1. til de 8. da faar du 9. Multiplicere samme 9. met helten aff Progressionis sted/ som er 8. da faar du 72. oc saa megit beløber forscreffne tal vdi en sum.

Item/ En Huss gaffle/ som er neden til 10. halffue Ruder bred/ oc 5. hele Ruder høy/ huor mange ruder er paa sam̃e Huss gaffle. Fac. 55.

Leg 1. oc 10. tilsammen/ kommer 11. dennom multiplicere met høyligheden som er 5. da faar du 55. oc er saa ret. Som denne Figur vduiser.

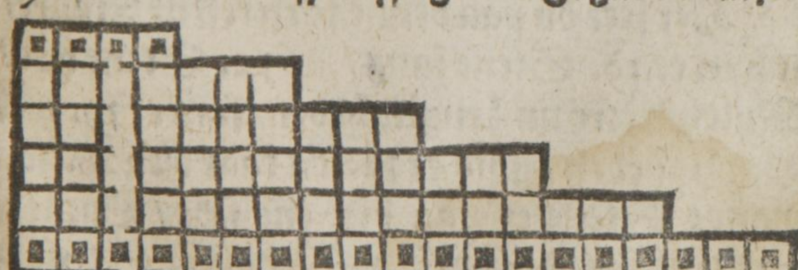

Jtem / Vilt du vide huor megit disse eff-
terscreffne Tal eller Figuris rum / er tilhobe/
Da giør det ret effter Progression/ som før er
lært / som er: 6.6.6.6.6.6.6.6.6.6.6.6.
da faar du 72. Oc er saa ret.

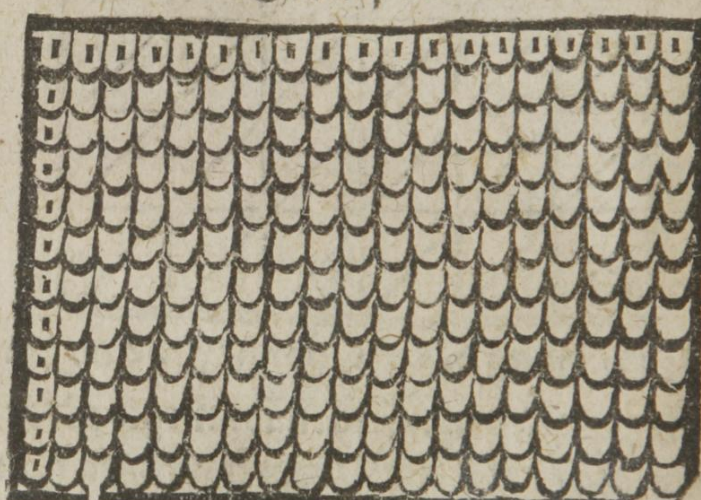
Sig 6. gang 6. til 2. gange giør oc 72.

Jtem/ 4.7.10.13.16.19. huor megit giøre de i
en sum/ giør det effter Progression/ da faar du
69. som denne effterfølgende Figure vduiser.

Jtem/ It Huſſ ſom er 80. Tagſtene lange/ oc 20. Stene høyt/ huor mange Tagſtene ſkal hand haffue til ſamme Huſſ / dette at giøre er ligere en Multiplication/ end en Progreſsion/ Multiplicere Lengligheden / ſom er 80. met Høyligheden/ ſom er 20. da faar du 160. oc ſaa mange ſkalt du haffue til den ene ſide/ Duplere dennom / da faar du 320. oc ſaa mange ſkalt du haffue til det gantſke Huſſ/ paa baade ſider.

Exempel.

Her ſeer du paa denne forſcreffne Figure/ at hun er 19. Stene lang / oc 12. Stene høy/ Multiplicere nu Lengligheden/ ſom er 19. met Høyligheden / ſom er 12. da faar du 228. ſaa mange Stene er paa den ene ſide / Duplere dem / da faar du 456. oc ſaa mange Stene er

der

der paa baade sider. Oc saa met alle andre saadanne/ etc.

Merck.

Naarsomheldst at it Tal offuergaar det andit / tho dubbelt / tre dubbelt / eller fire dubbelt/ etc. Da skalt du Multiplicere det sidste Tal/ met det offuertrædende Tal/ oc tage saa det første Tal der fra / huad da vdi igien bliffuer / det samme Affdele met det offuertrædende Tal/ it minde/ Oc saa haffuer du den rette Sum oc Facit der paa / Som disse efterfølgende Exempler vduiser.

Exempel.

Proportio Dupla.

Item/ 4. 8. 16. 32. 64. 128. 256. 512. huor megit giøre disse Tal vdi en Sum. Her seer du at det ene Tal / offuergaar det andit / dubbelt/ Multiplicere derfaare det sidste Tal/som er 512. met det offuertrædende Tal / som er 2. da faar du 1024. Tag nu det første Tal der fra / som er 4. saa bliffuer igien 1020. Det Affdele met det offuertrædende Tal / som er 2. it minde / det er met 1. det kant du icke/ Saa bliffuer det 1020. som det er / oc er saa ret.

It andet almindeligt Exempel.

Item/En Mand haffuer kiøbt en Heſt aff en anden/ſom er Skoet met 32. Søm/oc hand ſkal giffue hannom for det første Søm/1. Penning/for det andet 2. Penninge / for det tredie 4. Penninge / for det fierde 8. Penninge/ for det femte 16. Penninge / oc ſaa alt frem at/til enden/det ene dubbelt mere end det andit/ Her ſpørgis nu huor megit ſamme Heſt koſter. Facit 7456540. Daler/1. Marck/ 5. Skillinge / 3. Penninge / oc ſtaar i ſin Figure ſom her effterfølger/ Giør det ſom før er lært.

Duplere nu det nederſte Tal / ſom er: 2147483648. da faar du 4294967296. tag der fra det første / ſom er 1. Saa bliffuer igien 4294967295. det er Penninge/giør dennom met 12. til Skillinge/oc ſaa de Skillinge met 16. til Marck/ Dernæſt de Marck til Daler / da faar du det Facit ſom offuen faare ſtaar.

1
2
4
8
16
32
64
128
256
512
1024
2048
4096
8192
16384
32768
65536
131072
262144
524288
1048576
2097152
4194304
8388608
16777216
33554432
67108864
134217728
268435456
536870912
1073741824
2147483648

4204967296

S 4294967295 Facit.

Item / En Kiøbmand haffuer 16. Marck Sølff / det Sølff vil en Guldsmed kiøbe hannom aff / Kiøbmanden holder hannom Marcken for 8. Gylden. Men der som hand icke vil giffue hannom saa megit for ℔ / da skal hand giffue hannom for den første ℔ Sølff 1. ₰ / for den anden 3. ₰ / for den tredie 9. ₰ / for den fierde 27. ₰ / Oc alt saa frem at / den ene tre dubbelt mere end den anden. Dette kiøb behagede Guldsmeden gantske vel / meente sig at haffue forscreffne Kiøbmand storligen skuffit oc bedragit / Nu spørgis her / huor megit Guldsmeden skal giffue forscreffne Kiøbmand for sit Sølff / Oc huilcken aff hin anden bedragen er / giør som her efterfølger.

Multiplicere det nederste Tal / som er: 14348907. met det offuertrædende Tal / som er 3. thi det ene Tal offuergaar det andit tre dubbelt / da faar du 43046721. Der fra tag det øffuerste Tal / som er 1. da bliffuer igien 43046720. Dennom affdele met det offuertrædende Tal / som er 3. 1. minde / det er 2. da faar du 21623360. $\frac{1}{2}$. oc det er ₰. giør dem met 12. til ß / Dernæst de ß met 40. til Gylden / Da faar du 44840. Gylden / 13. ß / 4$\frac{1}{2}$. ₰ / oc saa megit skal Guldsmeden giffue Kiøbmanden

den

den for sit Sølff / oc er der met vdaff Kiøbmanden bedragen. Vilt du nu vide huor megit Guldsmeden vdaff Kiøbmanden bedragen er / da opleg de 16. Marck Sølff / Multiplicere dennom met de 8. Gylden / som hand skulde giffue hannom for huer Marck Sølff / da faar du 128. Gylden / Tag dennom fra de 44840. Gylden / bliffuer igien 44712. Gylden / 13. ß / 4. ₰ / Oc saa megit er nu Guldsmeden vdaff Kiøbmanden bedragen / oc staar vdi sin Figure / som her efterfølger.

1
3
9
27
81
243
729
2178
6561
19683
59049
177147
531441
1594323
4782669
14348907
₰ 43046721 Facit.

Item / En er fortingit 12. Mile at vandre eller gaa / som er fra Kiøbenhaffn oc til Kallundborge / Oc skal haffue for den første Mil 1. ₰/ for den anden 4. ₰/ for den tredie 16 ₰/ for den fierde 64. ₰/ oc saa frem at/ alt 4. dubbelt for huer Mil / Her spørgis nu / huor megit forscreffne Person haffuer fortient for de 12. Mile at gaa. Facit 29127. ℛ/ 1. ß/ 9. ₰.

Giør som tilforne er lært/ Multiplicere den sidste Sum met det offuertrædende tal/ som er 4. tag saa det fra det første/ som er 1. huad igien bliffuer/ det affdele met det offuertrædende tal/ 1. minde/ er 3. kommer 5592405. ₰/ giør dem til ß oc dernæst til ℛ/ kommer Facit som offuen staar.

Oc staar i sin Figure
som her.

1
4
16
64
256
1024
4096
16384
65536
262144
1048576
4194304
₰ 16777216 Facit.

Her effterfølger denne Regne Bogis Anden Deel.

Regula De Tri.

REgula De Tri / Anden Proportion kaldit/ Er en Regel/ ſom indeholder vdi ſig trende bekynte Tal/ vdi igiennom huilcke det fierde oc wbekynte forklaris oc obenbaris/ oc for alt giøris dig behoff vdi hannom/ at acte diſſe trende Regle/ ſom her effterfølger.

Den Førſte Regel.

Vdi Regula De Tri/ ſkal ſtedſe det førſte oc ſidſte Tal/ haffue lige Naffn oc Bemerckelſe/ Saa at neffnis det førſte Tal/ Læſt/ Pund/ Skeppe/ Alne/ Skippund/ Liſpund/ etc. Da ſkal ſtedſe det ſidſte Tal være i lige Neffning oc Bemerckelſe/ met det førſte.

Den Anden Regel.

Her ſkalt du oc giffue act paa/ at du altid ſætter ſidſt/ imod den høyre Haand/ det

Spørſ-

Spørsmaal/huilckit dig bliffuer atspurt/huad det koste skal / Oc det samme som Spørsmaalet er ligt i naffn oc bemerckelse / som du veedst kiøbit paa/det første imod den venstre Haand/ Men det tredie Tal/ som er Penningene/ met huilcke det første er kiøbt faare/ skal sættis mit imellom disse forscreffne tu Tal.

Den Tredie Regel.

Naarsomheldst du haffuer saa sæt disse try Tal i Regelen / da skalt du dernæst Multiplicere det middelste oc sidste Tal met hin andit/ huad der vdaff saadan Multiplicering kommer/ det Affdele met det første/ som staar imod den venstre Haand / saa haffuer du vdi din Quotient/ huad det tredie oc sidste koster/etc.

Denne Regel DeTri/ er oc vdaff somme Regula Proportionum kaldit / Fordi at vdi hannom findis 4. Porportionerede Tal / saa at det første haffuer sig lige vdi det tredie oc sidste / oc det middelste haffuer sig lige vdi det fierde oc wbekynte Tal/ Det er/saa tit som det første Tal befindis vdi det tredie/saa tit bliffuer oc det andit / vdi det fierde oc wbekynte befunden. Vdi lige maade/ saa tit som det første Tal bliffuer vdi det middelste befundit/ saa tit bliffuer ocsaa det sidste Tal befunden / vdi det

fierde

fierde oc vbekynte (som er dit Facit) Som disse efterfølgendis Exempler klarlige nock vduiser.

Exempel.

Item / En haffuer kiøbt 3. Alne Skeffuerdug for 8. Marck / Huad koster 12. Alne / Facit 32. Marck. Dette Kiøb oc Spørsmaal skalt du indføre / oc sætte vdi Regelen / som her efterfølger.

Sæt de 3. Alne Skeffuerdug først imod den venstre Haand / Fordi at hand siger dig / de 3. Alne at haffue kiøbt for 8. Marck / Sæt saa de 12. Alne sidst imod den høyre Haand / fordi at der atspørgis / huor megit forscreffne 12. Alne koste / effter det Kiøb som de første 3. Alne ere kiøbt faare. Sæt saa dernæst mit vdi Regelen de 8. Marck / huilcke som de første 3. Alne ere kiøbt faare / da staar det vdi Regelen som du her seer.

3. Alne———8. Marck———12. Alne.

Leg nu det middelste Tal op / som er 8. dennom Multiplicere met det sidste Tal / som er 12. da faar du 96. dennom affdele met det første Tal / som er 3. da faar du dit rette Facit / paa det tredie oc sidste Tal / som er 32. ℳ / som forscreffuit staar.

Her

Her seer du at 12. igiennom 3. er Proportio Quadrupla/ thi det første som er 3. bliffuer vdi det sidste Tal som er 12. fire gange befunden/ thi fire gange 3. er 12. Vdi lige maade er oc det fierde Tal 32. (som er det Facit) igiennom det middelste Proportio Quadrupla / Thi 8. findis i 32. fire gange/ thi 4. gange 8. er 32.

Disligeste er oc 8. igiennom 3. tho gange oc tho tre deel/ det er 3. findis vdi 8. 2. gange oc to tre deel / J lige maade er oc 12. vdi dit Facit/ som er 32. oc tho gange en fire deel.

Item/ En haffuer kiøbt 9. Alne Klæde for 8. Gylden / huad koster 36. Alne. Facit 32. fl/ Sæt det vdi Regelen som du her seer

9. Alne——8. Gylden——36. Alne.

Dette Exempel er oc Proportio Quadrupla/ thi 9. bliffuer vdi 36. 4. gange befunden/ oc det middelste / som er 8. vdi dit Facit / som 32. oc 4. gange befunden. Disligeste haffuer du 8. vdi 9. 1. gang oc en ottende deel/ Vdi lige maade haffuer du 32. vdi 36. oc en gang oc en ottende deel vdi sit mindste/ etc.

Leg nu det middelste Tal op/ som er 8. Gylden/ oc Multiplicere dennom met det sidste/ som er 36. da faar du 288. dennom Affdele met det første som er 9. da faar du 32. Gylden/ Oc saa megit koster de 36. Alne.

Item/

Item / En kiøber 5. Alne Lærit for 6. Marck / huad koster 15. Alne. Facit 18. Marck. Sæt det vdi Regelen som her.

5. Alne——6. Marck——15. Alne.

Dette Exempel er Proportio Tripla / Thi 5. er vdi 15. 3. gange / oc det middelste som er 6. oc vdi det Facit som er 18. 3. gange befunden. Dernæst haffuer du det første som er 5. vdi det middelste som er 6. 1. gang / oc en fem deel / i lige maade haffuer du det sidste som er 15. i dit Facit som er 18. oc 1. gang / oc en fem deel i sit mindste / giør nu som tilforne er lært / multiplicere det middelste met det sidste / som er 15. dennom affdele met det første / som er 5. kommer Facit / som forscreffuit staar.

Item / En kiøber 7. Alne Klæde / for 9. Gylden / huad koster 14. Alne. Facit 18. Gylden / sæt det vdi Regelen som her staar.

7. Alne——9. Gylden——14. Alne.

Dette Exempel er Proportio Dupla / thi det første som er 7. er vdi 14. to gange / oc det middelste som er 9. vdi dit Facit / som er 18. Gylden / oc to gange / etc.

Her vdaff kant du nu lætteligen vide / lære oc forstaa / saadanne Exempla oc alle andre deris lige / huad deris Facit er eller bliffue skal. Kant du haffue det første Tal lige to

gange vdi det sidste/ som i dette forscreffne Exempel findis/ Da Duplere det middelste Tal/ huad du da faar formedelst samme Duplering det er dit Facit/ paa det sidste Tal.

Men haffuer du det første Tal / vdi det sidste lige tre gange/ da Triplere det middelste Tal / det er / Multiplicere det met 3. huad aff samme Multiplicering kommer/ det er dit rette Facit / huilcket som er 3. gange saa megit oc saa stort/som det middelste Tal.

Men der som du haffuer det første Tal/ vdi det sidste lige 4. gange/ eller huor tit det første vdi det sidste findis kand / da bliffuer dit Facit saa mange gange mere/ end det middelste Tal er / som det første vdi det sidste Tal/lige bliffuer befunden/ etc. Her effter veedst du nu at rette dig met alle andre saadanne.

Nu efterfølger her mange oc atskillige Exempler vdi.

Regula De Tri.

ITem/En Alne Klæde for 15. Skillinge/huad koster 16. Alne/ Facit 15. ß/ sæt det i Regelen som du her seer.

1. Alne——15. Skillinge——16. Alne.

Multi-

Multiplicere det middelste som er 15. met det sidste som er 16. da faar du 240. Skillinge/dennom skulde du nu aff dele met det første/ det kant du icke/ Thi met 1. kand du huercken Multiplicere eller Aff dele/ giør fordi de 240. ß/ met 16. til ♃/ da faar du 15. ♃/ Oc saa megit komme de 16. Alne Klæde at betale/ effter den første Alnis Kiøb.

Item/ En giffuer for en Alne Sardug/ 14. ℔/ Huor megit skal hand giffue for 24. Alne. Facit 7. ♃. sig:

1. Alne——14. Huide——24. Alne.

Multiplicere det nederste/ som er 14. met det sidste/ som er 24. da faar du 336. ℔/ giør dennom met 3. til Skillinge/ fordi du kant icke affdele met det første/ da faar du 112. Skillinge/ giør dennom met 16. til Marck/ da faar du 7. ♃/ Oc saa megit skal hand giffue for de 24. Alne.

Item/ En kiøber 42. Alne Duelick/ oc giffuer for 1. Alne 8. ß/ Huad koster samme 42. Alne. Facit 21. ♃.

1. Alne——8. Skillinge——42. Alne.

Multiplicere 8. met 42. da faar du 336. Skillinge/ giør de Skillinge met 16. til ♃/ Da faar du 21. ♃/ Oc saa megit koster de 42. Alne Duelick.

Jtem/En kiøber it stycke Klæde/ holder 35. Alne / oc giffuer for huer Alne 18. Skillinge/ huad koster samme 35. Alne. Facit 39. Marck/ 6. ß/ Sæt det i Regelen som her staar.

1. Alne——18. Skillinge——35. Alne.

Multiplicere 18. met 35. Da faar du 630. Skillinge/ giør de Skillinge til Marck / da faar du 39. Marck / 6. Skillinge / saa megit koster de 35. Alne.

Proba.

Vilt du nu Probere om du haffuer faait ret Facit paa disse forscreffne Exempler / da giør som her efterfølger.

Vendt Regelen om / saa at det første Tal kommer at staa vdi det sidste Tals sted / oc det sidste vdi det første Tals sted imod den venstre Haand/ sæt saa dit Facit mit i Regelen/ Dernæst giør som tilforne er lært/ At du multiplicerer det middelste oc sidste Tal / met hin andet / oc Affdelit met det første / faar du da det vdi igien/ som før stod mit i Regelen/ da haffuer du ret/ som disse Exempler vduiser.

Jeg sagde her tilforne / At naar mand kiøbte en Alne Klæde for 18. Skillinge / da skulde 35. Alne koste 39. Marck/ 6. Skillinge/ Det vil ieg nu Probere/ om det Facit er ret eller

ler ey/ oc vender nu Regelen om / oc siger: 35. Alne Klæde koster 39. Marck / 6. ß / huad koster 1. Alne/ sæt det vdi Regelen som her.

Marck. Skillinge.

35. Alne——39.——6.——1. Alne.

Her haffuer du nu mit vdi Regelen / tuende slags Mynt / som er Marck oc Skillinge/ giør derfaare de 39. Marck met 16. til Skillinge/ Da faar du 624. Skillinge / Leg nu de 6. Skillinge der til/ saa bliffuer det 630. Skillinge/ Dennom skulde du nu met det sidste Multiplicere/ det kant du icke/ thi met 1. kant du huercken Multiplicere eller Diuidere/ deel dennom aff met det første / som er 35. Da faar du 18. Skillinge vdi igien/ som tilforne mit vdi den første Regel stod/ oc er saa ret giort.

Item / En kiøber 42. Alne Duelick for 21. Marck/ huad koster en Alne. Facit 8. ß.

42. Alne———21. Marck———1. Alne.

Her seer du/ at du icke kand Multiplicere det middelste Tal met det sidste/ oc ey heller det Affdele met det første/ Thi det første Tal / er mere oc større end det middelste / giør fordi det middelste Tal / som er 21. Marck met 16. til Skillinge/ da faar du 336. Skillinge/ dennom Affdele met det første/ som er 42. da faar du 8. Skillinge / oc er saa ret.

Item/En kiøber 69. Pund Peber/for 109. Marck/15. Skillinge/ 6. Penninge/ huor dyre kiøbis 1. Pund. Facit 25. ß/ 6. ₰ / sæt det saa vdi Regelen.

69. Pund——106 ♣——15. ß——6. ₰——1. Pund.

Vdi denne Regel haffuer du trende slags Mynt / som er ♣/ ß oc ₰. Giør derfaare de 109. ♣ til Skillinge / oc leg saa de 15. ß til/ giør saa de ß til ₰ / Leg de 6. ₰ til / da faar du vdi Regelen som her staar.

69. Pund———21114. ₰———1. Pund.

Affdele nu det middelste som er 21114. ₰/ met det første som er 69. Pund/ da faar du 306. ₰/ giør dennom met 12. til ß/ da faar du 25. ß/ 6. ₰/ saa megit koster samme Pund Peber.

Item/ En kiøber 1. Pund Ingefær for 8. ♣/ huad koster 1. Lod. Facit 4. Skillinge/ sæt det nu først i Regelen som her.

1. Pund——— 8. Marck——— 1. Lod.

Jeg haffuer tilforne vnderuist/ lært oc tilkiende giffuet/ At vdi Regula De Tri/ skal stedse det første oc sidste tal/ haffue lige Naffn/ Derfaare maat du nu her vide oc see/ at dette Exempel er endnu icke ret vdi Regelen/ thi det første mercker Pund/ oc det sidste Tal mercker Lod/ Pund oc Lod/ er icke lige Naffn / giør derfaare det første som er Pund met 32. til Lod/
oc

oc sæt først i Regelen/ giør saa de 8. ℔/ til ß/ oc sæt mit vdi Regelen/ fordi du kant icke 8. met 32. affdele/ Kommer vdi Regelen at staa som her.

32. Lod ——— 128. Skillinge ——— 1. Lod.

Affdele nu det middelste som er 128. met det første/ som er 32. da faar du 4. ß/ Oc saa megit koster samme Lod Ingefær.

Item/ En kiøber 12. Pund/ 5. Lod/ 3. Quintin/ for 48. Marck/ 11. Skillinge/ 6. Penninge/ huad koster 1. Lod. Facit 2. ß.

Giør de 12. Pund met 32. til Lod/ oc leg de 5. Lod der til/ giør saa de Lod met 4. til Quintin/ oc leg de 3. Quintin der til/ da faar du 1559. Quintin/ Dennom sæt først i Regelen/ imod den venstre Haand/ sæt sidst for det ene Lod 4. Quintin/ giør saa de 48. Marck til ß/ leg de 11. ß til/ giør dernæst de ß til ₰/ Leg saa de 6. ₰ til/ da faar du 9354. Penninge/ sæt dennom mit vdi Regelen/ da kommer det i Regelen at staa som du her seer.

Penninge.

1559. Quintin ——— 9354. ——— 4. Quintin.

Item/ En kiøber en Sæck Muskater/ veger 120. Pund/ Tara 5. Pund/ Koster huert Pund 20. ß/ huad koster den heele Sæck. Facit 143. ℔/ 12. ß.

Tag fra de 120. Pund / 5. Pund / da beholder du igien 115. Pund / dennom sæt sidst / sæt det ene Pund først / oc de 20. Skillinge mit / da kommer det at staa som her.

1. Pund——20. Skillinge——115. Pund.

Item / En kiøber 10. Skippund Vox / oc giffuer for 1. Marckpund Vox / 2. Skillinge / 4. Penninge / huad koster de 10. Skippund. Facit 408. Marck / 5. ß / 4. ₰. Giør de 10. Skippund met 280. til Marckpund / oc de ß til ₰ / Leg de 4. Penninge til / da kommer det at staa vdi Regelen som her.

1. Marckpund——28. ₰——2800. Marckpund.

Item / En kiøber 30. Tønder / 3. Fierdinger / oc en Otting Smør / oc giffuer for Fierdingen 5. Marck / 4. ß / Huad koster samme Smør. Facit 648. Marck / 6. Skillinge.

Giør de 30. Tønder til Fierdinger met 4. oc leg de 3. Fierdinger til / giør saa de Fierdinger met 2. til Ottinger / oc leg den ene Otting til / giør saa de 5. Marck til Skillinge / oc leg de 4. Skilling til / scriff saa først vdi Regelen / for den ene Fierding 2. Ottinger / da kommer det vdi Regelen at staa som her.

2. Ottinger——84. ß——247. Ottinger.

Item / En kiøber 9. Skippund Kaaber / Tara 4. Lispund / oc giffuer for Skippundet

35. Marck / huad koster samme Kaaber. Facit 308. Marck.

Giør de 9. Skippund met 20. til Lispund/ Tag 4. Lispund der fra/ det igien bliffuer sæt sidst/ Sæt først 20. Lispund/ oc sæt mit de 35. Marck/ da staar det som her.

20. Lispund ——— 35. ℳ ——— 176. Lispund.

Item / En giffuer for it Pund Messing/ 3. Skillinge/ 4. Penninge/ huad gielder 3. Cintener. Facit 70. Marck / Cintenerit for 112. Marckpund regnendis.

1. Marckpund —— 40. ₰ —— 336. Marckp℔.

Item / En kiøber it Cintener Tin for 16. Marck / 14. Skillinge / 8. ₰ / huad koster 1. Marckpund. Facit 2. ß / 5. ₰.

Giør de Cintener met 112. til Marckpund/ oc giør de Marck til Skillinge/ oc saa til Penninge/ kommer at staa som her.

112. Pund ——— 3248. ₰ ——— 1. Pund.

Item/ En kiøber 12. Lispund Bly/ for 16. Marck/ huad koster 1. Skaalepund. Facit 1. Skilling/ 4. Penninge. Regnendis Lispundet for 16. Skaalepund.

192. Skaalepund —— 16. ℳ —— 1. Skaalepund.

Item/ En kiøber it stycke Lærit/ holder 23. Alne/ for 12. Marck/ 3. Skillinge/ 6. ₰/ huad koster 1. Alne. Facit 8. ß/ 6. ₰.

23. Alne———2346. ß——— 1. Alne.

Item/ En kiøber it stycke Skeffuerdug/ holder 15. Alne / for 37. ℳ / 8. ß / Huad kommer 2. Korter. Facit 20. ß.

Giør de Alne til Korter / sæt først/ giør saa de Marck til Skillinge/ leg de 8. ß til/ sæt mit/ kommer at staa som her.

60. Korter——600. ß—— 2. Korter.

Item/ En Kiødmanger haffuer kiøbt for 37. Daler/ 1. ℳ/ 8. ß/ Lam/ Oc haffuer giffuit for huer i thu Lam 18. Skillinge / Huor mange Lam faar hand for samme Penninge. Facit 200. Lam.

Giør de Daler til Marck/ leg 1. Marck til/ giør saa de ℳ/ til ß/ oc leg de 8. ß til/ sæt sidst/ Sæt saa de 18. ß først/ oc sæt 2. Lam mit / Oc staar saa vdi Regelen som her.

18. Skillinge——2. Lam——1800. Skill.

Item/ En kiøber Suin for 216. Marck/ oc giffuer for 1. Suin/ 2. ℳ/ 4. ß/ huor mange Suin faar hand for samme Penninge. Facit 96. Suin.

Giør de 2. Marck til ß / leg de 4. ß til/ sæt dennom først / giør saa de 216. Marck til Skillinge / dennom sæt sidst / sæt saa 1. Suin mit vdi Regelen/ som her.

36. Skillinge——1. Suin——3456. ß.

Item/

Item/ En Tønde Sild for 6. Marck/ 4. Skillinge/ huad koster 24. Læster/ Facit 1800. Marck.

Giør de 24. Læster met 12. til Tønder/ dennom sæt sidst/ giør saa de 6. ₰ til Skillinge/ Leg de 4. Skillinge til/ sæt dennom mit som du her seer.

1. Tønde——100. ß——288. Tønder.

☞ Er det saa/ at der offuer bliffuer nogit Tal/ som du icke kant Affdele/ saa leg paa Linnerne samme Tal/ Huilcket som til offuers bleffuen er/ Leg saa hos samme Tal/ din Delere/ der du haffuer affdelit met. Er da de tuende Tal jeffne/ eller vdi dennom lige Tal/ Da halffuere først det ene Tal/ oc saa det andet/ i men du kant/ Naar du icke saa lenger kant halffuere/ saa Randsage om du kand giøre det mindre eller ey/ saaledis: Tag det mindre Tal/ vdaff det større i men du kand/ Dernæst det offuerbliffuende/ vdaff det mindste/ oc saa tit som du kand/ saa lenge at samme Tal gaar slæt op. Men gaar det icke lige op/ da maat du vide/ at det Tal kand icke giøris mindre. Men gaar det lige eller slæt op/ Da søg it Tal/ neden 10. met huilcket du kant samme tu Tal affdele/ Saa faar du huor megit det

er

er vdi sit mindste / Som disse efftterfølgendis Exempler vduiser.

Item / En kiøber 4. Sæcke met Peber/ Den første veger 120. Pund / Den anden 130. Pund/Den tredie 144. Pund/Den fierde 163. Pund. Tara 18. Pund / oc koster it Lispund 23. Marck/ 3. ß/ 1. ₰/ Huad koster samme Peber. Facit 892. ₰/ 14. ß/ 8½. ₰/ i sit mindste.

Giør som her efftterfølger / Leg alle de Pund vdi en Sum/som er: 120.130.144.163. Da faar du 557. Pund/ tag der fra 18. Pund/ da bliffuer igien 539. Pund/ dennom sæt sidst/ Sæt saa først for det Lispund 14. Marckpund/ Thi it Lispund haffuer 14. Marckpund/ giør saa de 23. ₰ til Skillinge / oc leg de 3. Skilling til/Dernæst giør de ß til Penninge/oc leg saa 1. ₰ til/ De Penninge sæt mit i Regelen/ da kommer det at staa som her.

14. Pund——4453. ₰——539. Pund.

Leg nu det middelste op / oc multiplicere met det sidste / oc affdele det saa met det første/ da faar du 171440. ₰ / oc der bliffuer vdoffuer. 7. Penninge/ huilcke du icke met det første kand affdele / vden du vilt tage halff / oc det giør mand icke gierne met smaa Penninge/ thi en halff Penning (som er it Skærffue) icke nu her paa denne tid gienge oc gieffue ere/ Sæt fordi

fordi de offuerbliffuende 7. Penninge / offuen faare eller imod den Delere / saaledis $\frac{7}{14}$. Oc neffnis / siu fiortende deel Peñinge. Randsage nu som før er lært / om det kand giøris mindre eller ey / Saaledis: Tag 7. fra 14. i men du kant (Thi du kand det icke halffuere / fordi 7. er it wlige Tal) da gaar det lige op / Oc der vdaff kant du vide / at det kand giøris mindre / Søg derfaare it Tal neden 10. som de forscreffne $\frac{7}{14}$. lader sig affdele met / det er 7. da faar du $\frac{1}{2}$. deel / Saa er nu $\frac{1}{2}$. deel saa megit som $\frac{7}{14}$. deel / etc.

Item / En kiøber 168. Pund / 7. Lod Saffran / oc giffuer for huert Pund $3\frac{1}{2}$. Gylden / Huad koster samme Saffran. Facit 588. Gylden / 30. ß / $7\frac{1}{2}$. Penninge.

Giør de Pund met 32. til Lod / leg 7. Lod til / sæt dennom sidst / sæt 32. Lod først / kommer vdi Regelen som her.

32. Lod ———— $3\frac{1}{2}$. Gylden ———— 5383. Lod.

Item / En kiøber 2. Tønder met Roer / den første veger $1\frac{1}{2}$. Hundrit 9. Pund / Den anden veger $2\frac{1}{2}$. Hundrit 18. Pund / Hundredie for $7\frac{1}{2}$. Marck minde $4\frac{1}{2}$. Skillinge / Huor megit beløber det sig at betale. Facit $30\frac{1}{2}$. ℳ / 5. ß / 2. ₰ / oc $\frac{22}{10}$. deel Penninge / eller $\frac{11}{50}$. deele vdi sit mindste.

Item /

Item / En kiøber 4. Sæcke Kalmus / veger $6\frac{1}{2}$. Hundrit/24. Pund/Tara $12\frac{1}{2}$. Pund/ Pundet for 5. Marck / minus 4. Skillinge/ huad koster samme 4. Sæcke Kalmus. Facit 3142. ℔/ 2. ß.

1. Pund——76. ß——$661\frac{1}{2}$. Pund.

Item/En kiøber 2. Cintener Olie/for 25. ℔/ Huad koster 1. Pund. Facit $1\frac{1}{2}$. ß/ $3\frac{3}{7}$. ₰/ vdi sit mindste.

Giør de 2. Cintener met 112. til Pund/thi 1. Cintener haffuer 112. Pund.

224. Pund——25. ℔——1. Pund.

Item/En kiøber 3. Fad met Olie / Det første veger $3\frac{1}{2}$. Cintener/24. Pund/ Det andet 3. Cintener/55. Pund /Det tredie $3\frac{1}{2}$. Cintener/60. Pund. Det Cintener for 7. ℔/ 7. ß 5. ₰ kiøbt / Huad koster samme Olie. Facit $83\frac{1}{2}$. ℔/ 6. ß/ 4. ₰/ oc $\frac{51}{112}$. deel ₰.

112. Pund——1433. ₰——1259. Pund.

Item/ En kiøber 1. Pund for 9. Penninge/huad koster 1. Lispund. Facit 10. ß/ 6. ₰.

1. Pund——9. ₰——14. Pund.

Item/En kiøber 6. Skippund Hør/ minus 9. Lispund / Oc giffuer for Lispundet 3. Marck/minus 4. Skillinge/huad koster samme Hør. Facit 305. ℔. 4. ß.

Giør

Giør de 6. Skippund met 20. til Lispund/ Thi vdi it Skippund er 20. Lispund/ Tag 9. Lispund der fra / Huad igien bliffuer / det sæt sidst/ Giør saa de 3. Marck til Skillinge/ tag 4. Skillinge der fra/sæt mit/Da kommer det at staa som her.

1. Lispund——44. ß——111. Lispund.

Item/En kiøber 4. bolte Lærit/holde 24¾. Alne/ 21½. Alne/ 32. Alne/ 28¼. Alne / Koster huer Alne 10. ß/ 1. ℔/ Huad er Summen. Facit 68. ℳ/ 7. ß/ 1. ℔.

1. Alne——31. ℔——106. Alne.

Item/En kiøber 4. stycker Klæde/ holder 36½. Alne/ 42¾. Alne/ 40¼. Alne/ 23½. Alne/ giffuer for 1. Alne 28½. ß/ Huad er Summen. Facit 253½. ℳ/ 5. ß/ 3. ₰.

1. Alne——342. ₰——142½. Alne.

Item/En kiøber 5. stycke Damask/ holde 18. Alne/ 3. Korter/ 22. Alne/ 2½. Korter/ 24½. Alne/ 20. Alne/ 1. Korter/ 27. Alne/ 3½. Korter/ giffuer for Alen 4. ℳ/ minde 4. ß / huad er Summen. Facit 427½. ℳ.

1. Alne——60. Skillinge——114. Alne.

Item/En kiøber 5. Sæcke Humle / den første veger 1. Skippund/4. Lispund/ den anden 1½. Skippund/den tredie 1. Skippund/16. Lispund / den fierde 1. Skippund / minus 6.

Lispund/

Lispund/ Den Femte 1. Skippund/ minus 4. Lispund/ oc giffuer for samme 5. Sæcke Humle 44. Daler/ 1. ⅌/ 6. ß/ 4. ₰/ Huad koster 1. Lispund. Facit $17\frac{1}{2}$. Skillinge / 3. ₰ / oc $\frac{13}{30}$. deel Penninge vdi sit mindste.

Addere alle Skippundene tilsammen / da faar du $5\frac{1}{2}$. Skippund/ giør dennom met 20. til Lispund / Leg der til 4. Lispund / oc 16. Lispund/ Tag saa der fra for minus/ først 6. Lispund/ oc saa 4. Lispund/ da bliffuer igien 120. Lispund/ dennom sæt først/ giør dernæst de 44. Daler til Marck / Leg 1. ⅌ til / giør saa de ⅌ til ß / Leg 6. ß til / giør oc de ß til ₰/ Leg 4 Penninge til/ Sæt mit vdi Regelen/ da staar det som her.

120. Lispund——25612. ₰——1. Lispund.

Item/ En Sten Hamp gielder 26. Skillinge/ 3. Penninge / huad gielder it Skaalepund. Facit 1. ß/ 3. ₰/ Regnendis Stenen for 21. Skaalepund.

21. Skaalepund——315. ₰——1. Skaalepund.

Item/ En kiøber 1. Skippund Vox/ for $46\frac{1}{2}$. Marck/ 2. Skillinge/ 2. ℔ / huad koster 1. Marck. Facit 8. ℔.

Giør det Skippund met 20. til Lispund/ dernæst de Lispund met 14. til Marckpund/ da faar du 280. dennom sæt først/ giør saa de $46\frac{1}{2}$.

Marck

Marck til ß/ leg 2. ß til/ giør saa de Skillinge met 3. ℔/ leg de 2. ℔ til. da faar du 2240. ℔/ Sæt dennom mit som her.

280. Marckpund—2240. ℔—1. Marckpund.

Item/ En kiøber it Fad Flesk / som veger 5. Skippund/ 4. Lispund/ oc 6. Marckpund/ koster huert Lispund 16. Marck/ 6. Skillinge/ huad koster samme Flesk/ Facit 1710. ℳ/ 0. ß/ 3. ₰/ oc $\frac{3}{7}$. Penninge i sit mindste.

14. Marckpund—262. ß—1462. Marckpund.

Item/ En haffuer kiøbt 2. Fad met Tælle som veger 12. Skippund / 15. Lispund / Tara $8\frac{1}{2}$. Lispund/ Skippundet for 24. Marck/ minus 6. ß/ Huad koster samme 2. Fad/ Facit 291. ℳ/ $2\frac{1}{2}$. ß/ $4\frac{1}{5}$. Penninge.

20. Lispund——378. ß——$246\frac{1}{2}$. Lispund.

Item / En kiøber 9. Læster oc 7. Tønder Sild / oc giffuer for Tønden 6. Marck / minus 4. Skillinge/ huad koster samme Sild/ Facit 220. Daler/ 1. ℳ/ 4. ß.

1. Tønde——92. ß——115. Tønder.

Item / En kiøber 4. Læster Salt / veger minus $1\frac{1}{2}$. Tønde/ oc giffuer for Læsten 6.

 Daler/

Daler/ huad koster de 4. Læster/ Facit 23. Da-
ler/ 21. Skillinge.

12. Tønder——6. Daler——46½. Tønder.

Item/ En Tønde Smør/ for 6½. Daler/
8. Skillinge/ huad koster 3. Læster/ oc 5. Tøn-
der. Facit 273. Daler / 1. Marck.

1. Tønde——320. ß——41. Tønder.

Item / En Skeppe Byg for 14. ℔ / huad
koster 1. Læst. Facit 28. Daler.

1. Skeppe——14. ℔——288. Skepper.

Item / En Læst Malt for 36. Daler / huad
gielder 1. Skeppe. Facit 6. Skillinge.

288. Skepper——36. Daler——1. Skeppe.

Item/ En kiøber 9. Pund Ru oc 8. Skep-
per/ oc giffuer for Pundet 6. Marck / minus
4. Skillinge/ huad koster samme Ru. Facit
54. Marck/ 9⅗. Penninge. Regnendis Pun-
det for 20. Skepper.

20. Skepper——92. ß——188. Skepper.

Item / En kiøber 6½. tiue Alne Lærit / oc
giffuer for 1. Alne 6½. Skillinge / huad koster
samme Lærit/ Facit 44½. Marck/ 3. Skillin-
g

ge/Sæt sidst for de halff siuende tiue Alne 130. Alne/ staar som her.

1. Alne ——— 66. Penning ——— 130. Alne.

Item / En Alne Lærit for 4. Skillinge oc 4. Penninge/ huad koster 8½. tiue/ oc 7. Alne. Facit 47½. Marck/ 7. Skillinge.

1. Alne ——— 52. Penning ——— 177. Alne.

Item/ En kiøber it Hundrit Søm for 12. ß/ huor mange faar hand for 1. ℔/ Facit 3. Søm oc ⅓. deel Søm/ Regnis Hundrit for 6. gang tiuffue/ i wrørendis vare/ som er Søm/ Tagsten/ eller huad det være kand/ etc.

36. ℔ ——— 120. Søm ——— 1. ℔.

Item/ En kiøber en Skock Potter/ for 4. Marck/ huad koster 1. Pot. Facit 1. ß / oc ⅘. deel Pening i sit mindste/ Regnendis Skocken for trysinds tiuffue.

60. Potter ——— 4. Marck ——— 1. Pot.

Item/ En kiøber en Skock Kaal for 3½. Marck/ huad koster it Hoffuit/ Facit 2½. ℔ / oc 1⅕. deel er i sit mindste/ oc staar som her.

60. Hoffuit ——— 3½. Marck ——— 1. Hoffuit.

Item / En kiøber it Hundrit Bondstager/ for 1½. ♃/ 2. ß/ huor mange faar hand for 1. ß. Facit 4. Bondstager / Leg de 1½. ♃ op / giør dem til ß/ Leg de 2. ß til/ da faar du 30. ß/ sæt dem først/ kommer som du her seer.

30. Skillinger--120. Bondstager--1. ß.

Item/ En kiøber 5½. Alne Lærit / oc giffuer for 1. Alne 5½. ℔ / huad koster samme Lærit/ Facit 10. ß/ 1. ₰ / giør de 5½. ℔ / til Penning/ da faar du 22. ₰/ sæt det mit/ sæt 1. Alne først / oc de 5½. Alne sidst kommer i Regelen/ som du her seer / oc saa met alle andre.

1. Alne--22. Penning--5½. Alne.

Item / En kiøber en Tønde Sild for 9. ♃/ 12. ß/ Nu selg hand en Sild igien for 3. ₰/ her spørgis huor mange Sild der haffuer værit vdi den samme Tønde / Facit 624. Sild/ oc staar i Regelen/ som du her seer/ etc.

3. Penning---1. Sild---1872. ₰.

Item/ En kiøber 1. Pund Saffran/ oc skal giffue for huer Quintin 18. ₰ / Huad koster samme Pund Saffran/ Facit 12. ♃ / giør det som du her seer vdi Regelen.

1. Quintin---18. ₰---128. Quintin.

Item/

Item/En kiøber it Hundret Murſten for 6. Marck/ huad koſter 7. Tuſind/ Facit 420. Marck/Leg 7.op/Multiplicere dem met 1200 kommer at ſtaa ſom her.

120 Sten---6 Marck--8400 Sten.

Item / En kiøber it Hundrit Tagſten for 7. Marck/ huad koſter it Tuſind/ Facit 70. Marck / Regnendis Hundrit for Sex gange tiuffue/ oc ſtaar vdi Regelen/ ſom du her ſeer.

120. Sten——7 Marck——1200 Sten.

Item/En kiøber Høns for 7 dl./ oc giffner for huert par 6 ß/ huor mange par Høns faar hand for ſamme Penninge/ Facit $18\frac{1}{2}$. par/ oc $\frac{1}{6}$. deel vdi ſit mindſte/ oc ſtaar ſaa vdi Regelen ſom du her ſeer.

6 Skillinge——1.par——112.Skillinge.

Item/En giffuer 6. ß/ for it par Hanſke/ huad koſter it Døſſin/ Facit $4\frac{1}{2}$. dl./ Regnendis Døſſinet for 12. par Hanſke.

1.par Hanſke---6.ß---12. par Hanſke.

Item / En giffuer 2.℔ / for en Pot Øl/ huad koſter en Tønde / Facit 5. dl./ Regnendis

dis Tønden for Hundrit oc tiuffue Potter/ oc staar som her.

1. Pot——2. ℔——120. Potter.

Item/En kiøber en Bog Pappir for 6. ß/ huad koster it Riss Pappir/ Facit $7\frac{1}{2}$. ♃/ Regnendis it Riss for 20. Bøger / oc skal saa indføris i Regelen som her.

1. Bog——6. Skillinge——20. Bøger.

Item / En Pot Edick for 4. ℔ / huad koster 1. Tønde/ Facit 10. ♃ / oc staar i Regelen som du her seer.

1 Pot——4. ℔——120. Potter.

Item/En kiøber 28. Pund Pardisse Korn for 49. Marck/ Huad koster 4. Pund / Facit 7. ♃ / oc skal saa sættis i Regelen.

28. Pund——49. Marck——4. Pund.

Item/En kiøber en Tønde Smør for 48. Marck / Huad koster it Skaalepund / Facit 3. Skillinge/ $5\frac{1}{7}$. deel Peñing i sit mindste. Regnendis Tønden for 16. Lispund.

224. Skaalepund–48. ♃–1. Skaalepund.

Item/

Item / En Quinde lader væffue 9. sinde tiue Alne Lærit/minus 5½. Alne / oc skal giffue for huer Alne bliffuer væffuit 2½. ℔/ Huor megit er den Væffueløn at betale/Facit 9. ℳ/ 1. Skilling/ 5. Penninge.

1. Alne——10. Penning——17½. Alne.

Item/En Studenter giffuer vdi Kiøbenhaffn it Aar for sin Kost 20. Daler / huad beløber det sig om Vgen / Facit 1. Marck/ 2. ß/ 9. Penninge/ $\frac{7}{13}$. Penninge.

52. Vger—— 20. Daler ——1. Vge.

Item/En giffuer huer dag for 2. Maaltid Mad 4. Skillinge / Huor meget beløber det sig it Aar/ Facit 30. Daler / 1. ℳ/ 4. ß.

Giør det Aar met 52. til Vger/dernæst de Vger met 7. til dage/ leg 1. Dag der til/kommer 365. Dage / oc saa mange er vdi it Aar/ dennom sæt sidst / som du her seer.

1. Dag——4. Skillinge——365. Dage.

Item/Vdi it Gieste Herbergeligger 9. Kiøbsuenne til Kost vdi 13. Vger/oc giffuer huer aff dennom om dagen for Kost 3. Skillinge/ for Øll 4. ℔/ for Seng 1. Skilling / huor megit tære samme 9. Personer i de 13. Vger/ Facit 273. Marck.

Sig 1. Persone tærer 16. ℔/ en Dag/ huor mange Huide tære 9. Personer/ sæt det vdi Regelen som her staar.

1. Persone---16. ℔--- 9. Personer.

Facit 3. Marck.

Sig nu/ 1. Dag tærer de 9. Personer 3. Marck/ huor mange ℔/ tære de vdi 91. Dage/ Facit 273. ℔/ Sæt det saa i Regelen.

1. Dag——3. Marck——91. Dage.

Item/ En antuorder en Husbonde vdi it Huss 28. Daler/ oc vil dennom vdi forscreffne Mands Huss fortære/ hand vil giffue samme Mand huer Vge for sin Kost 16. Skillinge/ Nu spørgis her/ huor lang tid hand kand tære paa de 28. Daler/ Facit 1. Aar oc 8. Maaneder.

16. Skillinge --- 1. Vge --- 1344. ß.

Item/ En Mand fortinger 14. Arbeydere vdi 12. Vger/ oc skal giffue huer aff dennom om dagen $4\frac{1}{2}$. Skillinge/ huor meget beløber det sig de 14. Arbeydere at giffue vdi de 12. Vger/ Facit $330\frac{1}{2}$. ℔/ 4. ß.

1. Arbeyder --- $4\frac{1}{2}$. ß --- 14. Arbeydere.

Facit 63. Skillinge/ Sig nu:

1. dag—— 63. Skilling—— 84 dage.

Item/

Item/ En Amme Vin for 20. Marck/ huad gielder 1. Pot. Facit 2. Skillinge/ Regnendis Ammen for 160. Potter.

160. Potter——20. Marck——1. Pot.

Item/ En kiøber 2. Fad Vin/ ſom holder vdi ſig 12. Ammer/ oc giffuer for Ammen 8½. Daler/ 1. ℳ/ 2. ß/ 2. ℔/ Huad koſter ſamme Vin/ Facit 106. Daler/ 2. ℳ.

1. Amme——1280. ℔——12. Ammer.

Item/ En Pot Miød for 8. ℔/ huad koſter 1. Tønde/ Facit 21. ℳ/ 5. ß/ 1. ℔/ Regnendis Tønden for 128 Potter.

1. Pot——8. ℔——128. Potter.

Item/ En kiøber diſſe efterfølgende Silcke vare/ huad koſter de at betale/ Facit 177. ℳ 6. Skillinge/ 5. Penninge.

12. Alne Fløyel/ Alen for 5½. Marck/ 4. ß.
Oc end 9. Alne Damaſk / Alen 5. ℳ/ minus 4. Skillinge.
Oc end 8. Alne Siden Atlaſk / Alen 3. ℳ.
Oc end 7½. Alne Skællert / Alen 18. ß.
Oc end 15½. Alne Kamlot/ Alen 13½. ß.
Oc end 14. Alne halff Sayen / Alen 12½. ß/ 4 Penninge.
Oc end 10½. Alne Araſk/ Alen 9 ß.
Oc end 6. Alne Marckeyß/ Alen 8 ß.

Regne nu først / huert slags for sig / da faar du Facit paa huert vdi sær/ Som her efterfølger.

Facit paa	Fløyelit	er	69. Marck.
	Damask		$42\frac{1}{2}$. Dal./ 4. ß.
	Siden		24. Marck.
	Skællert		8. Marck/ 7. ß.
	Kamlot		13. Dal./ 1. ß/ 3. ₰.
	Sayen		11. Dal./ $3\frac{1}{2}$. ß/ 2. ₰.
	Arask		$5\frac{1}{2}$. Dal. / $6\frac{1}{2}$. ß.
	Marckeye		3. Marck.

Vilt du nu vide huor megit det beløber sig vdi en Sum/da Addere alle disse Summe vdi en Sum / da faar du Facit som offuen faare screffuit staar/som er: 177. Dal./ 6. ß/ 5. ₰.

HEr maa vel huer sig paa forundre/hui at ieg nu her saa mange atskillige oc enfaaldige Exempler vdi denne Regula De Tri / screffuit oc fremsat haffuer / Dennom haffuer ieg icke for de Lærde oc Forfarne skyld/ vdi denne Kaanst screffuit eller forsat. Men for de Wlærde Personer oc Discipler/ Thi de som denne artige Kaanst haffuer lært/ oc vdi hende forfarne ere / giøris icke behoff for dennom mange Exempler eller stor Forklaring at beskriff-

beſcriffue. Men for de Perſoner ſkyld/ſom icke vdi denne Kaanſt ere kommen til forſtand/ eller hende haffuer lært/ Haffuer ieg for deris ſkyld ſynderligen flerſt Exempler paa denne førſte Regel De Tri/baade vdi Vecter/Maader oc Alne/ſcreffuit oc forſat/Paa det at de kunde diſſ ydermere komme til god Forſtand/ vdi denne Regel. Thi denne Regel er en Fundament oc grund til alle andre Regle. Derfaare tyckis mig det allerbeſt oc nytteligſt at være/ effeer oc vdaff den forfarenhed/ ſom ieg nu en tid lang vdi min Skole met mine Diſcipler forfarit haffuer. At jo diſſ flere Exempler de haffue lært oc øffuit dennom vdi førſt/ Jo diſſ lættere oc bequemmeligere ere de til de andre tunge Exempler oc Regle/ baade vdi heelt oc brudet Tal/at fremkomme oc at lære/etc. Dog vil ieg nu lade ſaadanne enfaaldige Exempler haffue ende/oc vil nu her efter beſcriffue nogle atſkillige Exempler oc Regle/vdi brudet Tal/ Oc der vdi det aller kaarteſte ieg kand/grundeligen vnderuiſe oc lære vil/ Huorledis ſaadanne brudne Tal/ſom her efterfølger/ſkal ſættis oc brugis vdi denne Regula De Tri.

Her

Her vil ieg nu først vnderuisse oc lære de Species / vdi Brudit Tal / oc huorledis mand skal forstaa it Bruds vær.

FOr det Første skalt du mercke / At huert enfaaldige Brudt / bliffuer screffuit oc vdneffnit / met oc igiennom tuende Tal / oc somme aff dennom kaldis slætte oc enfaaldige Brudt / oc somme Brudt vdaff andre Brudt / De første enfaaldige oc slætte Brudt / bliffuer screffuit met tu Tal / oc en Strig dragen mit imellom dennom baade / Det øffuerste Tal kaldis Telleren / oc det vnderste kaldis Neffneren / Saa som her / $\frac{3}{4}$. 3. er Telleren / 4. er Neffneren / oc Neffnis saa / Tre fierde.

Telleren	1	2	3	4	5	11	2	Den strig
Neffneren	2	3	4	5	6	13	9	som gaar imellom.

Brudt aff andre Brudt / ere Deele aff andre Deele / oc dennom scriffuer mand met tuende / trende eller flere Tellere / som du her seer / $\frac{3}{4}$. vdaff $\frac{4}{5}$. bliffuer saaledis vdneffnit / tre fierde deel

deel vdaff fire femte deel. Item/ $\frac{2}{3}$. vdaff $\frac{1}{4}$. aff $\frac{1}{8}$. Gylden/ bliffuer saaledis vdneffnit / to tredie deel aff en to deel vdaff en otende deel Gyldene/ Oc saa met andre flere deris lige.

At forstaa it Bruds Værd.

Item/ Vilt du vide it Bruds værd/ saa sæt den Brøckis neffnere vdi Regel DeTri/ først imod den venstre Haand/ sæt saa Telleren mit. Dernæst sæt den Tellers værd sidst vdi Regelen / imod den høyre Haand / giør det saa effter Regulam DeTri.

Exempel.

Item / Huor megit er $\frac{3}{4}$. deel vdaff en ♁/ det er 12. ß / Sæt det saa i Regel / sig 4. giffuer 3. Huor mange giffuer 1. ♁ / giør den ♁/ til ß/ Sæt sidst kommer at staa som her.

4. aff——3. mange aff——16. ß.

Item/ Huor meget er $\frac{5}{6}$. deel vdaff 1. Daler/ Facit 40. ß / Regnendis Daleren for 48. ß. Sæt det i Regelen som her.

6————5————48. Skillinge.

Item/ Huor meget er $\frac{4}{5}$. deel vdaff 1. Gylden/ Facit 32. ß/ Regnendis fl/ for 40. ß.

5————4————40. Skillinge.

Item/

Item/ Huor megit er $\frac{1}{4}$. vdaff j. Cintener/ Facit 28. Pund / Regnendis Cintenerit for 112. Pund.

4.————j.————112. Pund.

Item/ Huor megit er $\frac{12}{13}$. deel vdaff j. Aar. Facit 48. Vger. Regnendis Aarit for 52. Vger.

13.————12.————52. Vger.

En anden Maade at vide it Bruds værd.

Leg Telleren op/ oc Multiplicere hannom met sit værd/ huad du da faar / det Affdele met Neffneren/det Tal som formedelst samme affdeling kommer/ det er det rette Facit oc Bruds værd.

Exempel.

Item/ $\frac{2}{3}$. vdaff j. Marck/ er 10. Skillinge/ 8. Penninge/ Leg Telleren op/som er 2. Multiplicere hannom met sit værd/det er/giør dennom met 16. til Skillinge / da faar du 32. ß/ dennom affdele met Neffneren/ som er 3. kommer 10. Skillinge / oc bliffuer vdoffuer 2. ß/ giør dennom met 12. til ₰/ kommer 24. de ₰/ Affdele dem met Neffneren som er 3. da faar du 8. ₰/ oc er saa ret. Effter samme maade kant du faa at vide alle andre Bruds værd.

At

At Addere oc tilsammen legge brudet Tal.

Den Første Regel.

Item/ Er det saa at de brudne Tal haffuer lige Neffnere/ da addere Tellerne tilsammen/ oc sæt en aff Neffnerne der neden vnder/ som her efterfølger.

Exempel.

Item/ $\frac{3}{8}$. $\frac{5}{8}$. $\frac{7}{8}$. huad giøre de alle vdi en Sum. Addere Tellerne tilsammen/ som er 3. 5. 7. da faar du 15. sæt en aff Neffnerne som er 8. der vnder neden/ da staar det som her $\frac{15}{8}$. Leg nu Telleren op/ som er 15. dennom aff dele met Neffneren/ som er 8. Da faar du en heelt/ oc end bliffuer 7. vdoffuer/ dennom sæt offuen strigen for en Tellere/ oc de 8. som du deelte aff met/ sæt der vnder neden/ da kommer det at staa som du her seer $1\frac{7}{8}$. oc er saa ret.

Den Anden Regel.

Men haffuer de wlige Neffnere/ som her efferfølger $\frac{3}{4}$. oc $\frac{4}{5}$. Huad giøre de vdi en Sum/

Multipli-

Multiplicere offuer Kaars / Addere saa de tuende Summe tilhobe/da faar du 31. dennom sæt offuen strigen for en Tellere: Multiplicere saa baade Neffnerne met huer andre / Da faar du 20. dennom sæt vnder strigen for din Delere eller Neffnere/oc staar saa først $\frac{31}{20}$. vdi heelt $1\frac{11}{20}$. deel.

Item / $\frac{2}{3}$. $\frac{3}{4}$. $\frac{4}{5}$. Huor megit giør det vdi en Sum. Addere $\frac{1}{3}$. oc $\frac{3}{4}$. som her offuen faare lært er / kommer $\frac{17}{12}$. der til / Addere $\frac{4}{5}$. Kaarssuis som før er er lært/kommer $\frac{133}{60}$. vdi heelt $2\frac{13}{60}$. deel.

Den Tredie Regel.

Er det saa/ at du vilt Addere it heelt oc brudet Tal/ til it andet heelt oc brudet Tal/ da brud huert Brud vdi sig selff / det er/ Multiplicere det heele Tal/ met Neffneren/ oc leg Telleren til/ som her efterfølger.

Exempel.

Item/ $3\frac{3}{4}$. oc $4\frac{2}{3}$. bryd huert i sig/da faar du aff det første $\frac{15}{4}$. aff det andet $\frac{14}{3}$. Addere $\frac{25}{4}$. oc $\frac{14}{3}$. tilsammen/ som før er lært/ kommer $\frac{101}{12}$. deel eller $8\frac{5}{22}$. deel.

At

At Subtrahere.

Den Første Regel.

Naarsomheldst at de Brudne Tal haffuer lige Neffnere/ Da tag den mindste Tellere fra den som større er/ det offuerbliffuende Tal/ sæt vdi Tellerens sted / der vnder sæt en vdaff Neffnerne saa er det giort.

Exempel.

Item/ $\frac{5}{7}$. vdaff $\frac{6}{7}$. Tag nu 5. fra 7. Restat 1. Facit $\frac{1}{7}$. deel.

Den Anden Regel.

Haffuer de Brudne Tal wlige Neffnere/ da Multiplicere offuer Kaars / tag saa den mindre Sum fra den som større er / huad offuer bliffuer/ det sæt vdi steden for en Tellere/ Multiplicere saa Tellerne / oc sæt det der vnderneden / for en Neffnere.

Exempel.

Item/ $\frac{2}{3}$. vdaff $\frac{3}{4}$. Facit $\frac{1}{12}$. deel.
Item/ $\frac{7}{8}$. vdaff $\frac{9}{10}$. Facit $\frac{2}{80}$. eller $\frac{1}{40}$. deel.

Den Tredie Regel.

Vile du it Brudit Tal / vdaff it heele Tal Subtrahere/ saa tag Telleren fra Neffneren/ oc vnder det offuerbliffuende Tal sæt Neffneren.

Exempel.

Item/ $\frac{3}{5}$. vdaff 1. Tag 3. fra 5. bliffuer 2. igien / der vnder sæt de 5. oc staar som du her seer $\frac{2}{5}$. deel.

Eller bryd det heele Tal / met it andit vndersættende Tal/ oc fuluere det offuer Kaars/ Saa $\frac{7}{8}$. aff 1. sæt som her $\frac{7}{8}$. vdaff $\frac{1}{1}$. deel. Fuluere det. Facit $\frac{1}{8}$.

Den Fierde Regel.

Men vilt du it gantske heelt oc brudet Tal/ eller it andit heelt oc brudit Tal subtrahere eller fra tage. Saa bryd huert Brud vdi sig selff / Leg Telleren der til / Huad der aff kommer/ sæt vdi Tellerens sted/ Multiplicere saa offuer Kaars / Oc tag den mindre Sum fra den større/som før er lært / i lige maade Neffnerne met hin anden/ oc sæt der vnder/som her efterfølger.

Exempel.

Item/ 5$\frac{1}{4}$. vdaff 6$\frac{1}{2}$. Resoluere eller bryd huer Brøcke i sig selff/kommer $\frac{21}{4}$. oc $\frac{13}{2}$. giør nu som før er lært. Facit $\frac{10}{8}$. deel/tag nu 8. fra 10. saa tit du kant/det kant du icke vden 1. gang. Facit 1. oc $\frac{2}{8}$. eller $\frac{1}{8}$. deel/i sit mindste.

At Duplere.

Mediere Neffneren om du kant/ kant du icke/ da Duplere Telleren/ saa er det giort.

Exempel.

Item/ 2. gange $\frac{7}{8}$. Mediere Neffneren/ det er/ tag halffparten fra de 8. bliffuer 4. igien/ oc staar saa $\frac{7}{4}$. eller $1\frac{3}{4}$. deel.

Item/ 2. gange $\frac{3}{4}$. deel. Facit $\frac{3}{2}$. eller $1\frac{1}{2}$. deel.

At Mediere.

Mediere Telleren om du kant/ kant du icke/ saa Duplere Neffneren/ saa haffuer du ræt. Som du haffuer tilforne hørt.

Exempel.

Item/ halffparten aff $\frac{6}{7}$. deel. Facit $\frac{3}{7}$. deel.

Item/ halffparten aff $\frac{7}{8}$. Facit $\frac{7}{16}$. deel. Her seer du at du icke kant Mediere Telleren/ som er 7. derfaare skalt du duplere Neffneren/ som er 8. da faar du som offuen faare staar.

At Multiplicere.

Den Første Regel.

Naarsomheldst du vilt Multiplicere it brudit Tal met it andit/ huad heller det haffue lige eller wlige Neffnere/ Da Multiplicere

Tellerne met hin anden/ i lige maade Neffnerne/ saa haffuer du ret.

Exempel.

Item/ $\frac{3}{7}$. met $\frac{2}{9}$. Sig nu 3. gange 2. er 6. oc 7. gange 9. er 63. staar som her $\frac{6}{63}$. eller $\frac{2}{21}$. deel.

Item/ $\frac{2}{3}$. met $\frac{3}{4}$. Facit $\frac{6}{12}$. eller $\frac{1}{2}$. deel.

Den Anden Regel.

Vile du Multiplicere it heelt oc brudit Tal met hin andet/ da giør som her efftersølger.

Exempel.

Item/ Jeg vil 8. met $\frac{7}{8}$. deel Multiplicere/ Sæt som her staar $\frac{8}{1}\frac{7}{8}$. Multiplicere nu Tellerne met huer andre / som er 8. 7. i lige maade Neffnerne / da faar du som her staar $\frac{56}{8}$. Affdele nu Telleren/ som er 5. 6. met Neffneren/ som er 8. da faar du 7. heele.

Item/ 5. $\frac{2}{3}$. deel. Facit $\frac{10}{3}$. eller $3\frac{1}{2}$.

Den Tredie Regel.

Men vilt du it gantske heelt oc brudit Tal/ met it andit heelt oc brudit Tal Multiplicere/ da giør som tilforne er lært vdi Adderen/ Oc giør saa dernæst / som vdi denne første Regel i Multiplicering lært er.

Exem-

Exempel.

Item/ $3\frac{2}{5}$. met $5\frac{1}{4}$. bryd huert Brud i sig/ som tilforne er lært/ Da faar du $\frac{17}{5}$. oc $\frac{21}{4}$. Multiplicere nu Tellerne/ oc saa Neffnerne/ met huer andre/ da kommer det som her $\frac{357}{20}$. deel nu Neffneren igiennom Telleren/ da faar du dit rette Facit/ som er $17\frac{17}{20}$. deel.

Item/ $4\frac{1}{2}$. met $7\frac{3}{5}$. Facit $\frac{342}{10}$. eller $34\frac{1}{5}$.

At Diuidere.

Den Første Regel.

Naarsomheldst du vilt it Brudit Tal igennom it andit Brudit Tal diuidere/ huilcke som haffue lige Neffnere/ da deele den største Tellere igiennom den mindste/ saa haffuer du ret.

Exempel.

Item/ Deele $\frac{6}{7}$. igiennom $\frac{2}{7}$. Tag nu 2. aff 6. i men du kant/ det kant du 3. gange. Facit 3. heele.

Item/ dele $\frac{5}{13}$. deel igiẽnom $\frac{2}{13}$. Facit $2\frac{1}{2}$. deel.

Item/ $\frac{19}{23}$. igiennom $\frac{12}{23}$. deel. Facit $1\frac{7}{12}$. deel.

Den Anden Regel.

Haffuer de Brudne Tal wlige Neffnere/

Saa Multiplicere den ene Bruds Tellere/ met den anden Bruds Neffnere/ Som her efftersølger.

Exempel.

Item/Deele $\frac{2}{3}$. igiennom $\frac{3}{4}$. deel/sig nu 2. gange 4. er 8. dennom sæt i Tellerens sted/sig nu 3. gange 3. er 9. dennom sæt vdi Neffnerens sted/ oc staar som du her seer $\frac{8}{9}$. deel.

Item / $\frac{3}{4}$. igiennom $\frac{1}{2}$. deel. Facit $1\frac{1}{2}$. deel vdi sit mindste.

Item/ $\frac{2}{3}$. igiennom $\frac{1}{9}$. Facit 6. heele.

Den Tredie Regel.

Vilt du deele it Brudet Tal igiennom it heelt Tal. Saa merck oc giff act paa / om du kant del Teelleren igiennom det heele Tal/saa at det gaar lige op / Det du da vdi din Quotient faar/det sæt vdi Tellerens sted / sæt der vnder Neffneren/ som her efftersølger.

Exempel.

Item/ $\frac{16}{19}$.igiennom 4. Her seer du at det heele/som er 4. tand tagis vdi 16. 4. gange/oc gaar lige op/ sæt 4. for Telleren/ oc de 19. der vnder neden/ staar som her $\frac{4}{19}$.

Item/ $\frac{6}{13}$. igiennom 3. Facit $\frac{2}{13}$. deel/ thi 3. er vdi 6. 2. gange.

Den

Den Fierde Regel.

Men kant du icke deele Telleren lige igiennom det hele Tal/ da Multiplicere det hele met Neffneren/ sæt Telleren der offuen faare/ som her efterfølger.

Exempel.

Item/ $\frac{5}{6}$. igiennom 3. Facit $\frac{5}{18}$. deel. Her seer du at Telleren/ som er 5. lader sig lige affdele met det heele som er 3. derfaare skalt du formere Neffneren som er 6. met 3. Saa faar du som offuen faare staar.

Item/ $\frac{6}{7}$ igiennom 9. Facit $\frac{6}{63}$. eller $\frac{2}{21}$. deel.

Den Femte Regel.

Vilt du deele it heelt oc brudet Tal igennom it andit heelt oc brudit Tal/ Saa bryd huert Brud vdi sig/ som før er lært/ Sæt Neffneren der vnder neden/ Multiplicere offuer Kaars/ som her i den første Regel lært er.

Exempel.

Item/ $5\frac{2}{3}$. igiennom $4\frac{3}{4}$. Bryd huert vdi sig/ kommer $\frac{17}{3}$. igiennom $\frac{19}{4}$. deel. Facit $\frac{68}{57}$. deel/ eller $1\frac{11}{57}$. deel.

Item/ $4\frac{2}{3}$. igiennom $3\frac{1}{2}$. deel. Facit $\frac{28}{21}$. deel/ eller $1\frac{1}{2}$. deel vdi sit mindste.

Proba.

Herom nogit at beskriffue / oc stor Forklaring paa at giøre / huorledis mand disse Species vdi brudit Tal / skal Probere / Acter jeg icke fornøden at være / Thi mand kand den ene Species / Met oc igiennom den anden Probere / oc er tilforne vdi sig selff lært / huo der haffuer giffuet act paa.

Deele vdaff andre Deele / eller Brud vdaff andre Brud / at tage.

Den Første Regel.

Vilt du tage it Brudit Tal aff it andit Brudit Tal. Da Multiplicere Tellerne / vdi lige maade Neffnerne met huer andre / som tilforne vdi Multiplliceren lært er. Saa haffuer du ret.

Exempel.

Item / $\frac{3}{4}$. vdaff $\frac{4}{5}$. Facit $\frac{12}{20}$. halffuere det / kommer $\frac{3}{5}$. deel vdi sit mindste.

Item / $\frac{2}{3}$. aff $\frac{3}{4}$. vdaff $\frac{3}{8}$. deel. Facit $\frac{18}{90}$. deel halffuere det men du kant / deel det saa aff metz kommer $\frac{3}{16}$. deel vdi sit mindste.

Den

Den Anden Regel.

Vilt du tage it Brudit Tal aff it heelt / da giør som før er lært / sæt vnder det heele Tal 1. giør siden som her offuen faare sagt er.

Exempel.

Item / $\frac{3}{5}$. vdaff 15. Sæt det som her $\frac{3}{5}$. aff $\frac{15}{1}$. Facit $\frac{45}{5}$. deel / er 9. heele.

Den Tredie Regel.

Vilt du tage it heelt oc brudit Tal / aff it andit heelt oc brudit Tal / da bryd huert Brud i sig / som tilforne er lært / giør siden / som nu offuen faare sagt er.

Exempel.

Item / $2\frac{2}{3}$. vdaff $3\frac{3}{4}$. deel / bryd huert Brud i sig / kommer som du her seer $\frac{8}{3}$. aff $\frac{15}{4}$. Facit $\frac{120}{12}$. deel eller 10. heele.

At Reducere mange haande Brudne Tal / saa at der vnder kand være en lige Neffnere.

Den Første Regel.

Jeg vil Reducere $\frac{2}{3}$. oc $\frac{4}{5}$. deel / at der vnder skal være en lige Neffnere / giør som her efterfølger.

Multiplicere de tuende Neffnere/som er 3. oc 5. kommer 15. dennom beholt for den almindelige Neffnere. Multiplicere nu den første Brøckis Tellere / som er 2. met den anden Brøckis Neffnere / som er 5. da faar du 10. de 10. skal være den første Brøckis Tellere. Dernæst Multiplicere den anden Brøckis Tellere/som er 4. met den første Brøckis Neffnere/ som er 3. kommer 12. huilcke skal være den anden Brøckis Tellere. Sæt nu de 15. vnder de 10. kommer at staa som her $\frac{10}{15}$. deel / oc 15. vnder 12. kommer at staa $\frac{12}{15}$. deel / oc ere nu lige saa megit som $\frac{2}{3}$. oc $\frac{4}{5}$. deel.

Dette kant du ringe oc lætteligen Probere/ giør huert Brud igien vdi sit mindste Proportion/ det er,/ Affdele $\frac{10}{15}$. met it Tal neden 10. det kant du met 5. da faar du igien $\frac{2}{3}$. deel.

Vdi lige maade Affdele $\frac{12}{15}$. met 3. da faar du igien $\frac{4}{5}$. deel/ oc er saa ret.

Den Anden Regel.

Vilt du Reducere flere brudne Tal end tu/ som ere/ tre/ fire/ fem/eller huor mange de ere/ da skalt du saaledis bære dig at/ som her efterfølger. Multiplicere alle Neffnerne / den ene met den anden/huad vdaff saadan Multiplicering kommer / det beholt for din almindelige Neffne-

Neffnere. Dernæst Multiplicere den første bruds Tellere/ met den ny oc almindelige Neffnere/ det Product affdele met den første Bruds Neffnere/ huad du da faar/ det skal være den ny oc første Bruds Tellere/ Vdi lige maade bær dig at met de andre/ etc. At du dette diss bedre kant forstaa/ da merck dette Exempel.

Item/ Jeg vil Reducere $\frac{1}{3}$. $\frac{3}{4}$. $\frac{4}{5}$. $\frac{5}{6}$. At der vnder skal være en lige Neffnere/ Multiplicere Neffnerne met huer andre/ som ere/ 3. 4. 5. 6. da faar du 360. som skal være din almindelige Neffnere. Multiplicere nu de samme 360. met den første Bruds Tellere/ som er 1. da bliffer det som det er 360. dennom affdele met den første bruds Neffnere/ som er 3. da faar du 120. huilcke skal være din første Bruds ny Tellere. Dernæst Multiplicere atter den almindelige Neffnere/ som er 360. met den anden Bruds Tellere/ som er 3. da faar du 1080. dennom affdele met forneffnde bruds Neffnere/ som er 4. kommer 270. oc det skal være den anden Bruds ny Tellere/ Multiplicere atter dernæst de 260. met den tredie Bruds Tellere/ som er 4. kommer 1440. dennom deel igiennom det samme Bruds Neffnere/ som er 5. kommer 388. oc er den tredie Bruds ny Tellere/ Multiplicere atter de 360. met den fierde Bruds Tellere/

som

som er 5. kommer 1800. deele dennom aff met Neffneren / som er 6. da faar du 300. huilcke ere den fierde Brøckis ny Tellere / oc staar nu disse forscreffne Brud met deris lige Neffnere / som du her seer: $\frac{120}{360}$. $\frac{270}{360}$. $\frac{288}{360}$. $\frac{300}{360}$. oc met alle andre / etc.

Den Tredie Regel.

Der som du vdi lige maade it heelt oc brudit Tal / met it andit heelt oc brudit Tal / Reducere vilt / Saa bryd huert vdi sig selff / (som før er lært) oc giør siden som nu tilforne sagt er.

Exempel.

Item / Jeg vil Reducere $7\frac{2}{3}$. oc $3\frac{7}{11}$. der vnder en lige Neffnere / Bryd huert for sig staar $\frac{23}{3}$. $\frac{40}{11}$. Giør nu som tilforne er lært / kommer $\frac{253}{33}$. oc $\frac{120}{33}$. etc.

Om du vilt vide huilcket Brud størst er.

Vilt du vide huilcket Brud størst er aff hin andit / Da sæt op til huer Tellere it 0. imod den høyre Haand / Affdele saa huer Tellere met sin Neffnere / den første Quotient giffuer dig tilkiende / huilckit Brud størst er.

Exem-

Exempel.

Item/huilckit Brud er størst vdaff $\frac{3}{5}$. oc $\frac{4}{7}$. Deel/ Sæt nu it 0. op til huer Tellere/ som her faar $\frac{30}{5}$. $\frac{40}{7}$. Affdele nu huer Tellere met sin Neffnere/ 30. met 5. da faar du 6. heele/ Deele aa 40. aff met 7. da faar du $5\frac{5}{7}$. Vdaff disse ..ende Producter / kand du vide oc see/ at $\frac{3}{5}$. er større end $\frac{4}{7}$. fordi at 6. er mere end 5. oc $\frac{5}{7}$. oc ..a met andre flere/ etc.

En anden Maade.

Multiplicere den første Bruds Tellere/ ..et den anden Bruds Neffnere / Dernæst den ..den Bruds Tellere / met den første Bruds ..effnere / saa seer du huilckit Tal størst er/ oc ..n andet offuergaar.

Exempel.

Item / huilcken er størst aff $\frac{5}{6}$. oc $\frac{6}{7}$. Sig .. gange 7. er 35. oc 6. gange 6. er 36. her seer ..nu/ at $\frac{6}{7}$. er mere end $\frac{5}{6}$. deel / thi 36. er mere ..d 35.

Her nogit at omtale / Huorledis mand ..sse forscreffne Species vdi Brudit Tal/ ..al Probere/ er icke fornøden / thi mand kand ..n ene Species igiennom den anden Probe- .. / som tilforne er omtalit oc lært.

Her

Her efterfølger Regula De Tri vdi Brudet Tal/ Oc først vdi enfaaldige oc slætte Brud.

ITem/ En kiøber $\frac{3}{4}$. deel Alne Klæde fo[r] 12. ß/ Huad koster 9. Alne. Facit 9. ♀ sæt det første i Regelen som her staar.

$\frac{3}{4}$. Alne ——— 12. Skillinge ——— 1. Aln[e]

Multiplicere det sidste/ som er 9. met de[t] første bruds Neffnere/ som er 4. da faar du 3[6] dennom sæt sidst/ sæt Telleren/ som er 3. førs[t] oc de 12. Skillinge mit vdi Regelen/ komm[er] at staa som her.

3. Alne ——— 12. Skillinge ——— 36. Aln[e]

Multiplicere nu det middelste met det sidst[e] oc affdele det met det første/ kommer Facit so[m] offuen faare staar.

Item/ $\frac{7}{8}$. Alne Guld Snorer/ for 4. ℔ Huad koster 24. Alne. Facit 36. Skilling[e] 1. ℔/ $2\frac{6}{7}$. ₰.

Giør som her offuen faare sagt er/ Mul[ti]plicere det sidste/ som er 24. met Neffner[e] som er 8. kommer 192. sæt dennom sidst/ S[æt] Telleren først/ kommer at staa som her.

7. Alne ——— 4. ℔ ——— 192. Alne.

Item

Item/ En Alne Silcke lad for $\frac{1}{8}$. Marck/ Huad koster 10. Alne. Facit 1. ℳ/ 4. ß.

Multiplicere det første som er 1. met den middelste Bruds Neffnere/ som er 8. kommer 8. sæt dennom først/ sæt Telleren som er 1. mit vdi Regelen/ oc de 10. Alne sidst/ kommer at staa som her.

8. Alne ——— 1. Marck ——— 10. Alne.

Giør nu som tilforne tit oc offte vdi Regula De Tri sagt oc lært er/ at du Multiplicerer det middelste met det sidste/ oc affdeler det saa met det første/ kommer Facit som offuen faare staar.

Item/ En kiøber 3. Alne Lærit for $\frac{2}{3}$. ℳ/ huad koster 20. Alne. Facit 4. ℳ/ 7. ß/ $1\frac{1}{3}$. ₰/ Sæt det i Regelen som her.

9. Alne ——— 2. Marck ——— 20. Alne.

Item/ En kiøber 8. Pund Russiner for 24. ß/ huad koster $\frac{3}{4}$. Pund. Facit 2. ß/ 3. ₰.

Multiplicere det første/ som er 8. Pund/ met den sidste Bruds Neffnere/ som er 4. da faar du 32. dem sæt først/ Sæt Telleren/ som er 3. sidst/ oc de 24. ß mit/ kommer at staa som her.

32. Pund ——— 24. Skillinge ——— 3. Pund.

Item/ En kiøber 4. Skippund Vox for 60. Daler/ huad koster $\frac{3}{5}$. Skippund. Facit 9. Daler/ sæt det i Regelen som her staar.

20. Skipp℔ ——— 60. Daler ——— 3. Skipp℔.

Item/

Jtem / En kiøber $\frac{3}{4}$. Alne Risch Sayen/ for $\frac{3}{4}$. Marck/ Huad koster 5. Alne. Facit 5. Marck/ sæt det først i Regelen som her staar.

$\frac{3}{4}$. Alne ——— $\frac{3}{4}$. Marck ——— 5. Alne.

Multiplicere det sidste som er 5. met den første Bruds Neffnere / som er 4. da faar du 20. sæt dennom sidst/ Multiplicere saa den første Bruds Tellere/ som er 3. met den middelste Bruds Neffnere / som er 4. kommer 12. Sæt dennom først / Sæt saa mit vdi Regelen / den middelste Bruds Tellere/ som er 3. da kommer det at staa som her.

12. Alne ——— 3. ℳ ——— 20. Alne.

Jtem / En kiøber $\frac{7}{8}$. Marck Kaabber/ oc giffuer for 1. Marck/ $\frac{1}{12}$. ℳ/ Huad koster de $\frac{7}{8}$. Marck Kaabber. Facit 1. ß/ 2. ₰.

Multiplicere det første/ som er 1. met den middelste/ oc saa met den sidste Bruds Neffnere/ som er 12. oc 8. da faar du 96. dem sæt først/ Sæt mit i Regelen/ den middelste Bruds Tellere/ som er 1. oc sæt den sidstis Tellere/ som er 7. sidst i Regelen/ som du seer her staar.

96. Marckpd ——— 1. ℳ ——— 7. Marckpd.

Jtem/ En giffuer for $\frac{1}{4}$. Alne Silcke snorer 4. ₰/ Huad skal hand giffue for $\frac{8}{9}$. Alne. Facit 14$\frac{2}{9}$. ₰.

Multi-

Multiplicere den første Bruds Tellere/ som er 1. met det sidste Bruds Neffnere/ som er 9. bliffuer 9. som det er/ Sæt dennom først/ Multiplicere saa den sidste bruds Tellere som er 8. met den første Brude Neffnere/som er 4. kommer 32. dem sæt sidst/ kommer at staa som her.

9. Alne——4. Penninge——32. Alne.

Item/En kiøber $\frac{9}{16}$. Pund Quigsølff for $\frac{6}{7}$. ℳ/ huad koster $\frac{3}{8}$. Pund/ Facit 9. ß/ 1$\frac{5}{7}$. ₰.

Multiplicere den første Bruds Tellere/ som er 9. met den middelste oc sidste Bruds Neffnere/som er 7. oc 8. kommer 504. dennom sæt først/ Multiplicere saa den sidste Bruds Tellere som er 3. met den førstis Neffnere/som er 16. da faar du 48. Sæt den sidst/ sæt saa den middelste Tellere/som er 6. mit vdi Regelen/ kommer at staa som du her seer.

504. Pund——6. Marck——48. Pund.

Her efterfølger Regula De-Tri/ met halfft oc brudet Tal tilhobe.

Her effter vil ieg dig nu grundeligen vnderuise oc lære huorledis du retteligen de Exempler i heelt oc brudit Tal indføre

oc ret vdi Regelen sætte skal / huilcke som ere deelde vdi 7. deele.

Item / Naar dig faarekommer i dit Regenskaff / Ort aff Daler eller Gyldener / da scriff for dennom / som denne Taffle dig lærer oc vduiser.

scriff for	$\frac{1}{2}$ it halffte	Ort	$\frac{1}{8}$	Daler eller Gylden.
	1 it heele		$\frac{1}{4}$	
	$1\frac{1}{2}$ halffandet		$\frac{3}{8}$	
	2 thu		$\frac{1}{2}$	
	$2\frac{1}{2}$ halfftredie		$\frac{5}{8}$	
	3 try		$\frac{3}{4}$	
	$3\frac{1}{2}$ halffierde		$\frac{7}{8}$	

Den første deel / som faare er brud / oc det middelste oc sidste er Brudt.

Item / En kiøber it stycke Klæde holder $36\frac{3}{4}$. Alne for 24. Daler / 1. Marck / huad koster 8. Alne / Facit 15. ℳ / 14. ß / 3. ₰ / oc $\frac{13}{147}$. deel ₰ / eller $\frac{3}{19}$. deel i sit mindste.

Her seer du / at det første er it Brud / oc det middelste oc sidste er heele / bryd nu samme Brud i sig selff / det er / Multiplicere det heele som

som er 26. met samme Bruds Neffnere/ som er 4. da faar du 144. Leg nu Telleren til som ere 3. da faar du 147. Sæt dem først i Regelen/ Leg nu det sidste op / som er 8. Alne / oc Multiplicere dem met den første Brøckis Neffnere/ som er 4. da faar du 32. dennom sæt sidst i Regelen/ Giør saa de 24. Daler met 3. til ℳ/ oc leg den ene ℳ til / da faar du 73. ℳ / dennom sæt mit vdi Regelen / da kommer det i sit heele vdi Regelen at staa som du her seer.

147. Alne——73. Marck——32. Alne.

Multiplicere nu det middelste met det sidste oc affdele det met det første/ da faar du det Facit som offuen faare staar.

Item/ En kiøber $3\frac{6}{8}$. Alne Skeffuerdug for 5. ℳ/ 4. ß/ huad koster 26. Alne/ Facit 36. Marck / 6. Skillinge / 4. Penninge/ oc $\frac{24}{30}$. deel ₰/ eller $\frac{4}{5}$. deel vdi vdi sit mindste.

Bryd nu det første vdi sig selff/ som er $3\frac{6}{8}$. deel/ som tilforne i det første Exempel er lært/ da faar du 30. sæt dem først / Multiplicere saa det sidste som er 26. Alne/ met den første Brøckis Neffnere / som er 8. da faar du 208. Sæt dennom sidst/ Giør saa de 5. Marck til Skillinge/ leg de 4. Skillinge til/ sæt dennom mit/ kommer at staa som her.

30. Alne——84. Skillinge——208. Alne.

Giør nu som tilforne tit oc offte er lært/at du Multiplicerer det middelste/ met det sidste/ oc affdeler det saa met det første / kommer Facit som forscreffuit staar.

Jtem / En kiøber 20. Skippund Kaaber/ oc giffuer for $2\frac{3}{4}$. Skippund 27. Dlr/ 2. ß/ 3. ₰/ huad koster samme 20. Skippund Kaaber/ Facit 197. Dlr/ 6. ß/ 2. ₰/ oc $\frac{2}{11}$. deel ₰.

Giør nu i alle maade/ som dig her tilforne lært er/ da kommer det vdi Regelen at staa som du her seer.

11. Alne——5211. Penninge——80. Alne.

Jtem / En kiøber $9\frac{3}{4}$. Pund Peber for 28. Dlr/ 5. ß/ huad koster 58. Pund/ 6. Lod. Facit 168. Dlr/ 15. ß/ 5. ₰/ oc $\frac{260}{1248}$. deel ₰/ eller $\frac{10}{13}$. deel i sit mindste.

Bryd det første i sig selffue/ som tilforne er lært/ kommer 39. dennom giør met 32. til Lod/ da faar du 1248. Lod/ sæt dennom først/ Giør saa de 58. Pund met 32. til Lod/ leg 6. Lod til/ Multiplicere saa de Lod/ met den første Bruds Neffnere/ som er 4. kommer 7448. dennom sæt sidst/ giør dernæst de 28. Dlr/ til ß/ leg de 5. ß til/ da faar du 453. Sæt dennom mit/ kommer at staa som her.

1248. Lod——453. ß——7448. Lod.

Jtem/ En kiøber $\frac{3}{4}$. oc $\frac{4}{5}$. deel Pund Inge-

fær

fær for 2. ℳ/minus 5. ß/huad koster 9. Puud/ minus 7. Lod/ Facit 9. Marck/ 8. ß/ 11. ₰/ oc $\frac{35}{62}$. deel ₰/vdi sit mindste.

Addere $\frac{3}{4}$. oc $\frac{4}{5}$. deel tilsammen/som tilforne vdi den første Species vdi Brudet Tal lært er/ Giør dernæst de 9. Pund met 32. til Lod/ tag 7. Lod fra/ Multiplicere dennom saa met Neffneren/ sæt sidst/ giør de 2. ℳ/ til ß/ Sæt mit/ kommer i Regelen at staa som her.

992. Lod——27. ß——5620. Lod.

Den Anden deel/som det middelste er brud.

JTem/en kiøber it stycke Fløyel/som holder 15. Alne/ for 29. Daler/ $2\frac{1}{2}$. Ort/ huad koster 3. Alne/Facit 5. Daler/ 2. ℳ/ 12. ß/ 4. ₰/ oc $\frac{96}{120}$. del ₰/eller $\frac{4}{5}$. del i sit mindste.

Scriff hos de 29. Daler/ $\frac{3}{8}$. Daler/ for de halfftredie Ort/ bryd det/ som før er lært/ saaledis/ At du Multiplicerer det heele som er 29. met Neffneren/ som er 8. leg Telleren til som er 5. da faar du 237. Daler/ sæt dennom mit i Regelen/ Multiplicere saa det første som er 15. Alne met Neffneren som er 8. kommer 120. sæt dem først/ kommer i Regelen at staa som her.

120. Alne——237. Daler——3. Alne.

Item/It Skippund for 16.$\frac{2}{3}$. ℞/ Huad koster it Lispund. Facit 13. ß/ 4. ₰/ Staar vdi Regelen som her.

60. Lispund——50. Marck——1. Lispund.

Item / En kiøber 5. Skippund Bly/ for 69. ℳ/ 1. Ort/ huad koster 1. Skaalepund. Facit 1. ß/ 8. ₰/ oc $\frac{31}{40}$. deel ₰ / i sit mindste.

Giør de 5. Skippund met 20. til Lispund/ oc saa de Lispund met 16. til Skaalepund / da faar du 1600. Skaalepund/ Dennom Multiplicere met den middelstis Neffnere/ som er 4. kommer 6400. sæt først/ scriff for den Ort $\frac{1}{4}$. Gylden/ Bryd det / kommer i Regelen som du her seer.

Skaalepund.	Gylden.	Skaalepund.
6400.——	——277.——	——1.

Item/ En kiøber 7. Cintener Olie/ oc 12. Pund/ for 42. Gylden/ 2. Ort / huad koster 1. Pund/ minus 8. Lod. Facit 1. Skilling/ 7. ₰/ oc $\frac{44}{109}$. deel ₰/ i sit mindste.

Scriff for de 2. Ort/ $\frac{1}{2}$. Gylden / giør saa de 7. Cintener/ met 112. til Pund / oc de Pund met 32. til Lod/ Multiplicere dennom met den middelstis Neffnere/ bryd det middelste/ kommer i Regelen som her staar.

Lod.	Gylden.	Lod.
50944.——	——85.——	——24.

Item/

Item / 3. Korter Klæde for en Gylden / oc 1½. Ort / huad koster 48. Alne / Facit 88. Gylden / Scriff for det halffandet Ort $\frac{3}{8}$. Gylden / bryd det vdi sig / Multiplicere det faariste met Neffneren / kommer i Regelen som her staar.

24. Korter —— 11. ß —— 192. Korter.

Den Tredie deel / som er brudet sidst.

ITem / En kiøber 14. Læster Byg / 5. P. oc 9¼. Skeppe / oc giffuer for huer Skeppe 5. ß / 4. ₰ / huad koster samme Byg. Facit 462. Daler / 1. ℳ / 1. ß / 4. ₰.

Giør de 14. Læster met 12. til Pund / Leg de 5. Pund til / da faar du 173. Pund / giør saa de Pund met 24. til Skepper / oc leg de 9¼. Skepper til / da faar du 4161¼. Skepper / Bryd nu det vdi sig selff / det er / Multiplicere 4161. met Neffneren som er 4. leg Telleren til som er 1. kommer 16645. Skepper / Sæt dem sidst vdi Regelen. Giør nu de 5. ß til ₰. leg 4. ₰ til / da faar du 64. Penninge / Sæt dennom mit. Multiplicere saa det første met den sidstis Neffnere som er 4. kommer vdi Regelen som her staar.

4. Skepper —— 64. ₰ —— 16645. Skepper.

Item/ En kiøber 18. Læster Malt oc $6\frac{4}{5}$. Pund/ oc giffuer for huert Pund 3. Daler/ minus 4. ß/ Huad koster samme Malt/ Facit 649. Daler/ $2\frac{1}{2}$. Marck.

Giør de 18. Læster met 12. til Pund/ leg $6\frac{4}{5}$. Pund til/ bryd det i sig selff/ gack saa i det faa-riste/ met den sidstis Neffnere/ kommer at staa som her.

5. Pund——140. ß——1114. Pund.

Item / En kiøber 5. Skippund / 4. Lispund / $6\frac{2}{3}$. Skaalepund Hør / oc giffuer for Lispundet 3. Marck/ minus 6. ß/ 4. ₰ / Huad koster samme Hør/ Facit $271\frac{1}{2}$. Marck/ 6. ß/ 8. ₰/ oc $\frac{1}{2}$. ₰/ i sit mindste.

Giør de Skippund met 20. til Lispund/ oc de Lispund met 16. til Skaalepund / bryd det/ som før er lært/ kommer at staa som her.

48. Skaale℔——500. ₰——5012. Skaalepund.

Item/ En kiøber $3\frac{1}{2}$. Cintener/ minus 22. Pund. Tara for Told oc Fract $10\frac{1}{4}$. Pund/ oc giffuer for it Cintener 43. Daler/ 14. ß/ huad er Facit/ Facit er 135. Daler / $2\frac{1}{2}$. ℳ/ 5. ₰/ oc $\frac{35}{56}$. deel ₰/ i sit mindste.

Giør de $3\frac{1}{2}$. Cintener met 112. til Pund/ Tag der fra 22. Pund / oc for Tara tag 11. Pund/ oc 8. Lod for $\frac{1}{4}$. Pund / bliffuer igien aff it Pund 24. Lod/ scriff for dennom $\frac{3}{4}$. Pund/

bryd

bryd det i sig selffue / oc gack i det faariste met det sidstis Neffnere / kommer vdi Regelen som her staar.

448. Pund --- 2030. ß --- 1439. Pund.

Item / En kiøber 1. Sæck Ingefær veger $5\frac{1}{2}$. Cintener / $58\frac{1}{2}$. Pund / Tara for Fract oc Told $10\frac{3}{4}$. Pund / $6\frac{1}{4}$. Lod / koster huer Pund $1\frac{1}{2}$. ℳ / 8. ß / 5. ₰ / huad koster den heele Sæck / Facit $1134\frac{1}{2}$. ℳ / 18. ß / 2. ₰ / oc $\frac{5}{128}$. ₰.

For de 2. Quintin som bliffuer til offuers / scriff $\frac{3}{4}$. Lod.

128. Lod ---- 821. ₰ ----- 84935. Lod.

Item / En kiøber it Fad Vinsten / holder $498\frac{4}{5}$. Pund / oc giffuer for 100. Pund 8. ℳ / minde 15. ß / Huad koster samme Fad / Facit 38. ℳ / 1. ß / 4. ₰ / oc $\frac{2}{25}$. deel ₰ / i sit mindste.

500. Pund --- 305. ß --- 2494. Pund.

Den Fierde deel / som den første oc middelste er brut.

ITem / En kiøber 3. stycke Kamlot / som holde tilsammen $87\frac{5}{6}$. Alne faar $54\frac{3}{4}$. ℛ / huad koster 8. Alne / Facit $4\frac{1}{2}$. ℛ / $7\frac{1}{2}$. ß / 3. ₰ / oc $\frac{237}{527}$. deel ₰ / i sit mindste.

Her seer du at det første oc middelste er brud / Bryd nu huert brud vdi sig som tilfor-

 ne er

ne er lært / Multiplicere saa det første met den middelste brøckis Neffnere / som er 4. Dernæst Multiplicere det sidste som er 8. Alne met den første brøckis Neffnere / som er 6. Da kommer det vdi sit heele at staa / som du her seer.

2108. Alne——219. Marck——48. Alne.

Item / En kiøber $8\frac{3}{4}$. Skippund for 98. Gylden / 3. Ort / Huad koster 4. Lispund / 6. Marckpund. Facit 2. Gylden / 19. ß / 11. ₰ / oc $\frac{25}{49}$. deel ₰ / i sit mindste.

Scriff for de 3. Ort $\frac{3}{4}$. Gylden / bryd huert Brud vdi sig / Multiplicere det første met den middelstis Neffnere / da faar du 140. Dennom giør met 280. til Marckpund / Da faar du 39200. Sæt dennom først / giør saa de 4. Lispund met 14. til Marckpund / oc leg de 6. p℔. til / Multiplicere dennom met den førstis Neffnere som er 4. kommer 248. Marckpund / sæt sidst / kommer at staa som her.

39200. Pund——296. ℞——248. Pund.

Item / En kiøber it stycke Siden Atlask / holder $43\frac{3\frac{1}{2}}{7}$. Alne for $34\frac{2\frac{1}{3}}{5}$. Gylden / huad koster 3. Alne / Facit 2. Gylden / 15. ß / 2. ₰ / $\frac{2}{29}$. deel ₰ / vdi sit mindste / Dette er giort i sit mindste / først met 5. 7. oc 3.

Duplere Tellerne oc Neffnerne / bryd saa huert i sig / sō før er lært / kom̄er at staa som her.

6090.

6090. Alne——345. Gylden——42. Alne.

Item/ En kiøber 24 $^{1}\frac{1}{4}$†. Pund Mandele for 29 $\frac{5\frac{1}{2}}{6}$. Marck/ huad koster 211$\frac{1}{2}$. Pund/ 16. Lod. Facit 257. ℔/ 8. ß/ 10. ₰/ oc $\frac{174}{197}$. deel ₰/ vdi sit mindste.

Duplere den første Tellere oc Neffnere som er $^{1}\frac{1}{4}$†. da faar du $\frac{5}{8}$. deel/ i lige maade duplere den middelstis/ som er $\frac{5\frac{1}{2}}{6}$. da faar du $\frac{11}{12}$. deel/ bryd nu det første Brud i sig selff/ Multiplicere det saa met den middelstis Neffnere/ som er 16. giør saa de Pund met 32. til Lod/ da faar du 75648. Lod/ sæt først/ Bryd saa det middelste i sig selff/ kommer 359. dennom sæt mit/ Giør nu de 211$\frac{1}{2}$. Pund til Lod/ leg de 16. Lod til/ Multiplicere dennom met den første brøckis Neffnere/ som er 8. kommer i Regelen at staa i sit heele som her.

75648. Lod——359. ℔——54272. Lod.

Item/ En kiøber $\frac{2}{3}$. oc $\frac{3}{4}$. vdaff $\frac{1}{8}$. deel/ Lispund Berge Fisk/ for $\frac{5}{6}$. oc $\frac{7}{8}$. vdaff $\frac{1}{10}$. Marck/ huad koster 9. Lispund. Facit 11. ℔/ 7. ß/ 5. ₰/ oc $\frac{25}{31}$. deel i sit mindste.

Addere $\frac{2}{3}$. oc $\frac{3}{4}$. deel/ som i den første Species vdi brudet Tal lært er/ kommer $\frac{17}{12}$. Tag dennom fra $\frac{1}{1}$. kommer $\frac{17}{24}$. del i sit mindste/ sæt først/ i lige maade addere $\frac{5}{6}$. oc $\frac{7}{8}$. Tag det saa

vdaff

vdaff $\frac{1}{16}$. kommer $1\frac{31}{48}$. deel Marck / Sæt mit kommer først i Regelen at staa som her.

$1\frac{7}{24}$. Lispund—— $1\frac{31}{48}$. ℳ ——9. Lispund.

Bryd nu huert vdi sig/Multiplicere det sidste met den førstis Neffnere / oc det første met den middelstis Neffnere/ kommer i sit hele at staa som her.

1488. Lispund——79. ℳ——216. Lispund.

Den Femte deel/ som mit oc sidst er brud.

ITem / En kiøber 55. Pund Rissen gryn/ for 14. Gylden/ $3\frac{1}{2}$. Ort/ huad koster $12\frac{6}{7}$. Pund / Facit 3. ℳ/ 19. ß / 1. ₰ / oc $\frac{7}{77}$. deel ₰/ vdi sit mindste.

Her maat du see/ at det middelste oc sidste er brud / Scriff nu for de $3\frac{1}{2}$. Ort / $\frac{7}{8}$. Gylden. Sæt op til de 14. saa $14\frac{7}{8}$. bryd nu det i sig selff det er/Multiplicere 14. met Neffneren som er 8. Leg Telleren til som er 7. kommer 119. Gylden/ sæt dennom mit/ bryd i lige maade det sidste/ som er $12\frac{6}{7}$. da faar du 90. Pund/ sæt sidst/ Multiplicere nu det første som er 55. Pund/ met den middelstis Neffnere / som er 8. oc dernæst met den sidstis Neffnere/som er 7. da faar du 3080. Pund/sæt dennom først/ kommer i Regelen som her staar.

3080.

3080. Pund——119. fl.——90. Pund.

Item / En kiøber 230. Pund for 24$\frac{7}{8}$. fl./ huad koster 13$\frac{3}{4}$. Pund/Facit 1. Gylden/ 19. ß/ 5. ₰/ oc $\frac{37}{46}$. ₰/ i sit mindste.

7360. Pund——199. fl.——55. Pund.

Item/En kiøber 4. Cintener / minus 18. Pund for 111$\frac{3}{16}$. Marck/huad koster 2$\frac{3}{4}$. Cintener/oc 11$\frac{3}{8}$. Pund. Facit 82$\frac{1}{2}$. Dl./ 1. ß/ 3. ₰/ oc $\frac{347}{472}$. deel ₰/ i sit mindste.

For de $\frac{3}{4}$. Cintener leg til 84. Pund/ Leg saa de 11. Pund til/ bryd det met $\frac{3}{8}$. kommer at staa som her.

55040. Pund---1779. Dl.---2555. Pund.

Item/En kiøber 124. Pund for 152$\frac{1}{8}$†. Marck / huad koster 4$\frac{1}{9}$†. Pund. Facit 14. ß/ 2. ₰/ oc $\frac{113}{188}$. deel ₰/ i sit mindste.

35712. Pund---2441. Marck---13. Pund.

Item/En kiøber 17. Alne/ minus 3. Korter/for 18. minus $\frac{3}{4}$. Marck/huad koster 30. minus $\frac{1}{4}$. Alne/Facit 31. Dl./ 9. ß / 3. ₰/ oc $\frac{33}{65}$. deel ₰/ i sit mindste.

Bryd huert i sig/tag Tellerne fra/ oc naar du haffuer taget Telleren fra det sidste/ som er 30.——$\frac{1}{4}$. giør dennom saa met 4. til Korter kommer at staa som her.

1040. Korter---69. Marck---476. Korter.

Den

Den Siette deel/ som det første oc sidste er brudt.

JTem/ 8$\frac{3}{5}$. Skippund Bly for 99. Gylden/ huad koster 1. Skippund oc 15$\frac{3}{5}$. Lispund. Facit 20$\frac{1}{2}$. Gylden/ 3. ß/ 0. ₰/ oc $\frac{42}{43}$. deel Penninge vdi sit mindste.

Her er det første oc sidste brudt / oc det middelste er heelt/ bryd nu det første i sig selff/ naar det er brudt/ Multiplicere det saa met den sidste Brøckis Neffnere/ som er 4. kommer 172. Skippund/ giør dennom met 20. til Lispund/ Da faar du 3440. Lispund/ sæt dennom først i Regelen/ Dernæst giør det 1. Skippund met 20. til Lispund/ leg de 15. Lispund til/ bryd det met $\frac{3}{4}$. kommer 143. dennom Multiplicere met den førstis Neffnere/ som er 5. kommer 715. sæt dem sidst i Regelen/ kommer vdi sit heele at staa som her.

3440. Lispund —— 99. ℛ —— 715. Lispund.

Item / En kiøber $\frac{11}{12}$. Alne Lærit for 5. Marck / minus 4. ß / 2. ₰ / Huad koster 36$\frac{5}{6}$. Alne/ Facit 174. ✠/ 1. ß/ 1. ₰/ oc $\frac{9}{11}$. deel ₰. vdi sit mindste. Duplere den førstis Tellere oc Neffnere / giør siden som tilforne tit oc offte lært er.

66. Alne —— 910. ₰ —— 2424. Alne.

Item/

Item / En kiøber $9\frac{2}{3}$. Alne Hollands Lærit/ oc giffuer for $1\frac{1}{2}$. Alne/ 10. Skillinge/ 4. ₰. Facit 4. ℳ/ 2. ß/ 7. ₰/ oc $\frac{1}{9}$. ₰.

9. Alne——124. ₰——58. Alne.

Den Stuffuende oc sidste deel/ vdi huilcket det første/ middelste oc sidste er Brudt.

ITem/ En kiøber $23\frac{3}{4}$. Skippund Flesk/ oc giffuer for $3\frac{4}{5}$. Lispund 15. Daler/ $\frac{1}{2}$. Ort/ huad koster samme Flesk/ Facit 1890. Daler/ 1. ℳ/ 14. Skillinge.

Her seer du at det første/ middelste/ oc sidste er brut/ bryd nu det første vdi sig selffue/ Saa at du formerer 3. met 5. oc legger 4. der til / da faar du 19. Formere dennom met den middelstis Neffnere/ som er 8. dernæst met den sidstis Neffnere / som er 4. kommer 608. Sæt dennom først / Scriff nu for den halffue Ort/ $\frac{1}{8}$. deel Daler/ Bryd det i sig selff/ kommer 121. Sæt mit i Regelen/ bryd nu det sidste i sig selff som er $23\frac{3}{4}$. da faar du 95. dennom formere met den førstis Neffnere / som er 5. kommer 475. Skippund/ dennom giør met 20. til Lispund / Da faar du 9500. Sæt dennom sidst/ kommer i sit heele at staa som her.

608. Lispund——121. Daler——9500. Lispund.

Item/

Jtem/ En kiøber 72$\frac{3}{4}$. Pund for 53. Daler/ $\frac{1}{3}$. Ort/ huad koster 6$\frac{4}{5}$. Skippund/ oc 3$\frac{3}{4}$. Lispund/ Facit 101. Daler/ 2$\frac{1}{2}$. Marck/ 6. $\frac{11}{12}$. ß/ 1. ₰/ oc $\frac{33}{47}$. deel ₰/ i sit mindste.

For det $\frac{1}{3}$. Ort/ Leg 4. Skillinge/ leg der imod 48. ß/ (som er 1. Daler) halffuere nu 4. oc 48. men du kant/ da kommer $\frac{1}{12}$. deel vdaff/ sæt dennom op til 53. bryd det i sig/ kommer 637. Daler/ Sæt dennom mit/ bryd nu det første i sig selff/ som er 72$\frac{3}{4}$. kommer 291. Multiplicere dennom met den middelste oc sidste Neffnere/ som er 12. oc 4. da faar du 13968. Pund. Sæt først i Regelen/ dernæst giør de 6. Skippund met 20. til Lispund/ leg der til 16. Lispund/ for de $\frac{4}{5}$. Skippund/ oc saa de 3. Lispund/ kommer 139. formere dennom met Neffneren/ som er 4. Leg Telleren til/ som er 3. Multiplicere dem̃om saa met den førstis Neffnere/ som er 4. kommer 2236. sæt sidst/ kommer at staa som her.

13968. Pund——637. Daler---2236. Pund.

Jtem/ En kiøber $\frac{1}{52}$. Cintener oc 30$\frac{1}{4}$. Pund Tælle for 21. Gylden 3$\frac{4}{5}$. Ort. huad koster 10$\frac{1}{2}$. Pund/ Facit 14. Skillinge/ 3. ₰/ oc $\frac{477}{2585}$. deel ₰/ i sit mindste.

Scriff for de 3$\frac{4}{5}$. Ort/ $\frac{19}{20}$. Gylden.

103400. Pund---439. Gylden---84. Pund.

Jtem/

Item / En kiøber 45. minus $\frac{3}{4}$. Alne for 67. Gylden / minus 1. Ort / Huad koster 11. minus $\frac{2}{3}$. Alne. Facit 15. Gylden / 23. ß / 6. ₰ / oc $\frac{2}{59}$. deel ₰ / i sit mindste.

Bryd huert Brud i sig selff / tag Telleren fra / kommer i Regelen som her staar.

2124. Alne ——— 267. ℛ ——— 124. Alne.

Item / En kiøber $57\frac{1}{4}^{4}$. Alne Fløyel / oc giffuer for $^{4}\frac{1}{1}\frac{1}{2}^{4}$. Alne $\frac{1}{\frac{3}{8}}^{2}$ Daler / Huad koster samme Fløyel. Facit 40. Daler / 7. ß / 9. ₰ / oc $\frac{3}{5}$. deel ₰ / i sit mindste.

1920. Alne ——— 7. Daler ——— 11016. Alne.

Item / En kiøber $9\frac{1}{4}$. Pund for 36. Gylden / 30. ß / huor tit kand ieg kiøbe 4. Pund / 24. Lod for 276. Gylden / 10. ß / Facit 14. gange oc $\frac{5349}{8370}$. deel gange i sit mindste.

Scriff for de 30. ß / $\frac{3}{4}$. Gylden / oc for de 24. Pund / $\frac{3}{4}$. Pund / i lige maade scriff for de 10. ß / $\frac{1}{4}$. ℛ / bryd det / kommer som her staar.

592. Pund ——— 147. ℛ ——— 76. Pund.

Facit 18. ℛ / 34. ß / 10. ₰ / oc $\frac{14}{37}$. deel ₰ / i sit mindste / Giør dennom til Penninge / Sæt der op til $\frac{14}{37}$. deel ₰ / bryd det / sæt det først i Regelen / sæt mit 1. gang / bryd de $276\frac{1}{4}$. ℛ / i sig selff / formere dennom dernæst met den førstis

Neffnere/giør dennom saa til Penninge/ Sæt dennom sidst/ kommer i Regelen som her.

1340640. ₰ —— 1. gang —— 19624800. ₰.

Item/ En kiøber 5$\frac{1}{4}$. Pund Saffran / for 3$\frac{1}{2}$. Gylden/ 12 ß / Huor tit kand ieg kiøbe try Pund / 16. Lod for 332. Gylden / 8. ß. Facit 131. gang/ oc $\frac{5}{38}$. deel gang.

Scriff for de 12. ß/ oc den halffue Gylden/ $\frac{4}{5}$. Gylden/oc for de 16. Lod / $\frac{1}{2}$. Pund / oc for de 8. ß/ $\frac{1}{5}$. Gylden/bryd det/ kommer som her.

210. Pund —— 19. ß —— 28. Pund.

Facit 2$\frac{1}{2}$. Gylden/ 1. Skill. 4 ₰.

Scriff nu for den halffue Gylden oc den ene Skilling/ oc 4. ₰ / $\frac{3}{5}$. Gylden/ Bryd det/ kommer at staa som her.

190. Gylden —— 1. gang —— 24915. ß.

Her efftefølger nogle skøne oc nyttige Exempler / vdi huilcke du lærer at Summere oc Regne / Skippund/ Cintener/ Lispund oc Marck-pund/ etc.

MEn her skalt du mercke/ huor dette Tegen—1—findis / da betyder det mere / Oc huor dette Tegen—÷—staar / det betyder mindre.

Item/

Item/ En kiøber 5. Flasker met Petre Olie.
Den Første veger $2\frac{1}{2}$. Cintener—1—18. Pund.
Den Anden veger 3. Cintener—1—30. Pund.
Den Tredie veger $3\frac{1}{2}$. Cintener—÷—24. Pund.
Den Fierde veger 2. Cintener—1—9. Pund.
Den Femte veger $3\frac{1}{2}$. Cintener—÷—12. Pund.

Tara vdaff huer Flaske 17. Pund / koster huert Pund 2. Gylden/ en Ort / Huad koster samme Olie/ Facit 3510. Gylden.

Addere Cintener tilhobe for sig/ oc Pundene for sig selff/ tag de Pund der fra / som dette Tegen——:——staar hos / giør saa de Cintener met 112. til Pund / Scriff for den Ort/ $\frac{3}{4}$. Gylden/ bryd det/ formere det faariste met Neffneren/ kommer at staa som her.

4. Pund ——9. Gylden——1560. Pund.

Item / En kiøber 4. Tønder Honning/ som vege 4. Cintener——1——11. Pund/ 5. Cintener——1——48. Pund / 3. Cintener/ ——:——9. Pund / $3\frac{1}{2}$. Cintener——1——16. Pund/ Tara offuer alt/ $2\frac{1}{2}$. Cintener/ 120. Pund / Cintenerit for 14. Gylden / 2. Ort/ huad koster samme 4. Tønder. Facit 183. fl/ 33. ß/ 6. ₰/ oc $\frac{5}{7}$. deel ₰/ i sit mindste.

224. Pund——29. fl——1420. Pund.

Item / En kiøber 6. Sæcke met Zedefær/ vege $1\frac{1}{2}$. Cintener—1—18. Pund / $1\frac{1}{2}$. Cintener/

—1—27. Pund/ $1\frac{1}{2}$. Cintener—÷—20. Pund/ $1\frac{1}{2}$. Cintener——1——33. Pund / $1\frac{1}{2}$. Cintener/ —1—23. Pund/ $1\frac{3}{4}$. Cintener—÷—13. Pund / Tara offuer alt/ $2\frac{1}{2}$. Lispund/ 8. Marckpund/ det Cintener for 42. Daler/ 3. Ort. Facit 447. Daler/ 35. ß/ 0. ₰/ $\frac{3}{7}$. deel ₰/ i sit mindste.

Leg til 84. Pund for de $\frac{3}{4}$. Cintener/ giør dernæst de $2\frac{1}{2}$. Lispund/ met 14. til Marckpund/ Da faar du 35. Pund/ Tag dennom der aff/ oc de 8. Pund / for det Tara / kommer i Regelen som her staar.

448. Pund——171. Daler——1173. Pund.

Item / En kiøber 4. stycker Kaaber/ det første holder $2\frac{1}{2}$. Cintener—÷—52. Pund/ Det andet $3\frac{1}{2}$. Cintener—÷—49. Pund/ Det tredie $4\frac{1}{2}$. Cintener——1——28. Pund/ Det fierde $4\frac{1}{4}$. Cintener——:——70. Pund/ Tara offuer alt $4\frac{1}{2}$. Lispund/ 7. Marckpund/ koster huer Cintener 16. Daler / $3\frac{1}{2}$. Ort. Facit 233. Daler/ 2 ⅌/ 1. ß/ 0. ₰/ $\frac{9}{14}$. deel ₰/ i sit mindste.

896. Pund——135. Daler——1551. Pund.

Item/ En kiøber 3. Kurre met Figen/ vege 116. Pund/ 124. Pund/ 112. Pund / Hundredit koster 3. Daler/ $1\frac{1}{2}$. Ort/ Tara vdaff huer Kurre 8. Pund. Huad koster samme 3. Kurre. Facit 11. Daler/ 3. ß / 4. ₰/ $\frac{8}{25}$. deel ₰ / i sit mindste.

800. Pund——27. Daler——328. Pund.

Item/

Item / En kiøber 4. Kurre met Rusiner/ vege 128. Pund/ 124. Pund / 126. Pund/ 123. Pund / Tara aff huer Kurre 7. Pund/ koster huert hundrit 3. ℞/ 3. Ort. Facit 17$\frac{1}{2}$. ℞/ 9$\frac{1}{2}$. ß.

400. Pund——15. Gylden——473. Pund.

Item/ En kiøber 6. Tønder met Salpeiter/ vege 21$\frac{1}{2}$. Cintener—÷—56$\frac{2}{3}$. Pund / koster huert Skippund 15. ℞—÷—2$\frac{3}{4}$. Ort / huad koster samme 6. Tønder. Facit 120. ℞/ 7. ß/ 7. ₰/ $\frac{27}{42}$. deel ₰ / i sit mindste.

Giør de 21$\frac{1}{2}$. Cintener met 112. til Pund/ tag 56. Pund der fra/ bryd det met $\frac{2}{3}$. tag Telleren fra som er 2. kommer 7054. Sæt dennom sidst/ Dernæst giør de 15. ℞/ til ß/ tag 27. ß. der fra for de 2$\frac{3}{4}$. Ort/ bliffuer igien 573. Bryd det met det brud som bleff til offuers aff de 2$\frac{2}{3}$. Ort/ som er $\frac{1}{2}$. ß/ i sit mindste/ tag Telleren fra/ som er 1. kommer 1145. ß/ sæt mit/ giør nu det 1. Skippund met 280. til Pund/ Multiplicere dennom met den middelste oc sidste brøckis Neffnere/ som er 2. oc 3. kommer 1680. sæt dennom først/ kommer at staa som her.

1680. Pund——1145. ß——7054. Pund.

Item/ En kiøber 6. Skiffuer Vox / veger 11. Skippund—1—14$\frac{2}{3}$. Lispund / Tara 18$\frac{3}{4}$. Lispund / koster 1. Skippund 42. ₰—÷—10. ß

huad koster samme Vox. Facit 445$\frac{1}{2}$. Marck/ 2. ß/ 3. ₰/ oc $\frac{1}{2}$. ₰/ i sit mindste.

Giør de 11. Skippund met 20. til Lispund/ leg 14. Lispund til/ Tag 18. Lispund der fra/ formere det saa met Neffneren som er 4. Tag Telleren fra som er 3. brydt det saa vdi sig selff met $\frac{2}{3}$. huad der aff kommer sæt sidst/ Sæt nu først 20. Lispund for det 1. Skippund/ formere dennom først met den sidstis Neffnere/ som er 3. oc saa met den Neffnere som staar vnder dit Tara som er 4. (Thi det sidste bleff oc formerit met samme Neffnere) huad der aff kommer sæt først/ giør de 42. Marck til Skillinge/ tag 10. Skillinge der fra/ sæt mit i Regelen/ som her staar.

240. Lispund——662. ß——2585. Lispund.

Item/ En kiøber 4. Sæcke met Laffuerbær/ vege 3. Cintener—:—$\frac{1}{8}$. Pund/ 3$\frac{1}{2}$. Cintener—:—$\frac{1}{2}$. Pund/ 4. Cintener—1—$\frac{1}{4}$. Pund/ 2$\frac{1}{2}$. Cintener—1—$\frac{3}{4}$. Pund/ Tara offuer alt 2. Cintener—÷—$\frac{5}{7}$. deel Cintener/ Oc giffuer for 8. Pund—÷—$\frac{1}{4}$. Pund 12. Marck—÷—$\frac{1}{3}$. Marck/ Huad koster samme 4. Sæcke. Facit 2038. Mk/ 4. ß/ 5. ₰/ oc $\frac{2}{3}\frac{1}{1}$. deel ₰/ i sit mindste.

For $\frac{1}{8}$. deel/ tag fra 14. Pund/ for $\frac{1}{2}$. tag 56. Pund fra/ for $\frac{1}{4}$. leg 28. Pund til/ for $\frac{3}{4}$. leg 84. Pund til/ For Tara/ som er 2. Cintener—÷—$\frac{5}{7}$.

tag

tag 144. Pund fra/ bliffuer igien 1354. Pund/ formere dennom met den førstis Neffnere/ som er 4. kommer 5416. sæt sidst/ Bryd nu huert i sig/ tag Telleren fra/ kommer vdi Regelen som her.

93. Pund——35. ₰——5416. Pund.

Om Vinden oc Taben.

ITem/ En kiøber en Læst Malt for 36. Daler/ Nu selg hand Skeppen igien for 8. ß/ huor megit vinder hand paa samme Malt. Facit 12. Daler.

Dette oc alle andre saadanne Exempler skalt du saaledis giøre. Denne Læst Malt siger hand sig at haffue kiøbt for 36. Daler/ oc hand selg nu Skeppen igen for 8. ß/ Regne derfaare først huor megit Læsten kommer at staa effter de 8. Skillings kiøb/ saa seer du huilcken Sum størst bliffuer/ Er den Sum større der du faar/ end den førske Sum er der hand først vdgaff/ da vinder hand saa megit som hand er større/ Men er hand minde end den førske/ da taber hand saa megit som hand er minde/ Sæt det i Regelen som her.

1. Skeppe——8. ß——288. Skepper.

Multiplicere det middelste met det sidste/

oc du kant icke affdele det met det første/ Da faar du 48. Daler/ oc saa meget koster samme Læst Malt effter de 8. Skillings kiøb / tag nu 36. fra 48. bliffuer igien 12. Daler/ huilcke hand haffuer vundet.

Item / En kiøber it stycke Klæde / holder 48. Alne/ for 44. Daler / oc selg Alen igien for 3. Marck/ 4. ß/ huor megit er hans Vinding. Facit 8. Daler.

Sig:

1. Alne——52. Skillinge——48. Alne.

Facit 2496. ß/ giør dennom til Marck/ aff Marck til Daler/ kommer 52. Daler/ tag 44. Daler der fra/ bliffuer igien 8. Daler / huilcke som ere hans Vinding.

Item / En kiøber en Bolt Lærit / holder $24\frac{3}{4}$. Alne for 18. Marck/ 4. ß / Nu selg hand Alen igien for $12\frac{1}{2}$. ß/ huad er hans Vinding. Facit 1. Daler/ 1. ß/ $4\frac{1}{2}$. ₰.

4. Alne——$12\frac{1}{2}$. Skillinge——99. Alne.

Item/ En haffuer kiøbt it stycke Marckeye holder 32. Alne/ 3. Korter/ for 12. Marck / 6. Skillinge. Naar hand selg Alen for 9. ß—4. ₰/ Huad er hans Vinding. Facit 5. Marck/ $5\frac{1}{2}$. ß/ 4. Penninge.

4. Korter——104. Peñinge——131. Korter.

Item / En kiøber 1. Cintener Lin Olie/ for

for 8. Gylden/ 1. Ort/ oc sel nu Pundet igien for 2. ß / 5. ₰/ Huad heller vinder hand eller taber. Taber 1. Gylden/ 19. ß/ 4. ₰.

1. Pund——29. Penninge——112. Pund.

Item / En kiøber it Skippund Flesk for $21\frac{1}{2}$. Marck / oc selg Lispundet for $1\frac{1}{2}$. Marck/ —÷—6. ß/ huad vinder hand eller taber / Vinder 1. Marck.

1. Lispund——18. Skillinge——20. Lispund.

Item / En kiøber $3\frac{1}{2}$. Skippund Tin oc $14\frac{1}{2}$. Lispund/ giffuer for Skippundet 8. Daler—÷—8. ß/ Selg Lispundet for 20. Skillinge/ huad vinder hand eller taber/ vinder 2. Daler/ 5. ß/ $4\frac{4}{5}$. Penninge.

20. Lispund——376. ß——$84\frac{1}{2}$. Lispund.

Facit 33. Daler/ $4\frac{1}{2}$. ß/ $1\frac{1}{5}$. ₰/ i sit mindste.

Sig nu:

1. Lispund——20. Skillinge——$84\frac{1}{2}$. Lispund.

Facit 35. Daler/ 10. ß / tag der fra 33. Daler / $4\frac{1}{2}$. oc $1\frac{1}{5}$. ₰/ kommer Facit som offuen faare staar.

Item/ En kiøber it stycke Engelst holder $42\frac{3}{4}$. Alne/ for $65\frac{2}{3}$. Gylden/ Huor dyre skal hand selge Alen igien / at hand kand vinde 6. Gylden. Facit $1\frac{1}{2}$. ℛ/ $7\frac{29}{513}$. deel ß.

Addere de 6. Gylden huilcke du vilt vinde/ til de $65\frac{2}{3}$. Gylden/ som ere din Hoffuet sum/

 da

da faar du $71\frac{1}{2}$. Gylden/ sæt mit/ bryd saa huere brød i sig selff/ som tilforne tit oc offte lært er/ kommer at staa som her.

513. Alne——215. Gylden——4. Alne.

Item/ En kiøber it stycke Siden Tafft/ holder $33\frac{4}{5}$. Alne/ for 40. Daler/ $7\frac{1}{2}$. ß/ Huor dyre skal hand selge 5. Alne/ at hand kand vinde $4\frac{1}{2}$. Daler. Facit 6. Daler/ $1\frac{1}{2}$. Marck/ 5. ß/ 1. ₰/ $\frac{5}{159}$. deel Penninge.

Addere det du vilt vinde/ til din Hoffuet sum/ sæt mit/ kommer som her.

169. Alne——$2143\frac{1}{2}$. ß——25. Alne.

Item/ En kiøber it stycke Kamlot/ holder 28. Alne/ koster 26. Marck/ 4. Skillinge/ huor dyre skal hand selge en Alne/ at hand kand met 50. Marck/ vinde 5. Marck. Facit 1. Marck/ 6. Penninge.

Sig nu først 28. Alne/ giffuer mig 26. ℳ/ 4. ß/ huad giffuer mig 1. Alne.

28. Alne——420. Skillinge——1. Alne.

Facit 15. ß/ Sig nu 50. Marck vil ieg skal vinde paa sig 5. Marck/ huor megit skal 15. ß vinde. Leg de 5. Marck til de 50. Marck/ kommer 55. Marck/ sæt mit/ Giør de 50. Marck til Skillinge/ sæt dennom først/ oc de 15. Skillinge sidst/ kommer at staa som her.

800. Skillinge——55. Marck——15. Skil.

Facit

Facit 1. Marck/6. ₰/oc saa meget skal hand selge Alen faare.

Item/En kiøber $18\frac{3}{4}$. Alne Siden Tort/ for $14\frac{1}{2}$. Gylden/$1\frac{1}{2}$. Ort/huor dyre skal hand selge en Alne/ at hand kand vinde 4. Skillinge paa huer Gylden. Facit 34. ß/ 10. ₰/ oc $\frac{22}{25}$. deel ₰/ i sit mindste.

Giør de $14\frac{1}{2}$. Gylden til ß/ leg 15. ß. til for de $1\frac{1}{2}$. Ort/ kommer 595. ß/ Sæt mit/ sæt $18\frac{3}{4}$. først/ bryd det/ kommer at staa som her.

75. Alne——595. Skillinge——4. Alne.

Facit $31\frac{1}{15}$. deel Skillinge/Sæt dennom sidst/ giør nu 1. Gylden til ß/ Addere Vindingen der til som du vilt vinde/ huilcket er 4. ß/ kommer 44. ß/ sæt mit/ sæt 40. ß først/ bryd det/ kommer at staa som her.

600. Skillinge——44. ß——476. Skill.

Regne det/ kommer Facit som forscreffuit staar.

Item/En kiøber $17\frac{2}{3}$. Pund Saffran for 15. Daler/$3\frac{1}{2}$. Ort/ Huor dyre skal hand selge 7. Pund/ at hand paa huer Daler kand vinde 8. Skillinge/4. Peñinge. Facit 7. Daler/1. ♃/ 2. ß/ 4. ₰/ oc $\frac{1}{106}$. deel ₰/ i sit mindste.

Giør de 15. Daler til ß/ Leg 42. ß til for de $3\frac{1}{2}$. Ort/ kommer 762. ß/ sæt mit/ sæt $17\frac{2}{3}$. ♃

først/

først/ oc 7. Pund sidst / Bryd det / kommer at staa som her.

53. Pund——762. Skillinge——21. Pund.

Facit 6. Daler/ 13$\frac{49}{53}$. deel ß/ giør de 6. Daler til Skillinge/ leg 13. ß til / Bryd det/ sæt sidst/ Addere de 8. ß/ 4. ₰/ til 48. ß (som er 1. Daler) kommer 676. ₰ / Sæt dennom mit/ sæt 48. ß først/ formere dennom met den sidstis Neffnere som er 53. kommer i Regelen at staa som her.

2544. ß——676. Penninge——16002. ß.

Regne det / kommer Facit som forscreffuit staar.

Item/ En haffuer kiøbt for 416. Marck Aloes / oc haffuer giffuet for 1. Pund 8$\frac{2}{3}$. ℔/ huor dyre skal hand selle 1. Pund / at hand kand vinde paa sin Hoffuet sum 20. Marck. Facit 9. ℔/ 1. ß/ 4. ₰.

Addere den Vinding som er 20. Marck/ til Hoffuet summen / som er 416. Marck / sæt det mit/ sæt først 416. ℔ / oc sidst 8$\frac{2}{3}$. Marck/ bryd det/ kommer som her.

1248. Marck——436. Marck——26. Marck

Item / En kiøber for 343. ℔ —÷— 1$\frac{1}{2}$. Ort/ Auripigmentum/ selg det til Vinding igen/ oc selg 1. Pund for 13. ß —÷— $\frac{3}{4}$. oc haffuer vundet met 100. Gylden / 12. Gylden —÷— 3$\frac{1}{2}$. Ort/ Nu spørgis her huor meget hand aff første

haffuer

haffuer giffuit for huert Pund. Facit 11. ß/ oc $\frac{11}{889}$. deel ß/ i sit mindste.

Addere Vindingen/ som er 12. ℛ ÷ $3\frac{1}{2}$. Ort/ til de 100. ℛ/ bryd det met $\frac{7}{8}$. ℛ/ for de $3\frac{1}{2}$. Ort/ Tag Telleren fra/ sæt først/ sæt 100. ℛ mit/ dernæst bryd de 13 ÷ $\frac{3}{4}$. ß/ Tag Telleren fra/ sæt sidst/ kommer som her staar.

142240. ß —— 100. Gylden —— 392. ß.

Item/ En kiøber Ingefær for 98. Marck/ oc giffuer for 1. Pund 5. ⅌ ÷ 6. ß/ Nu haffuer hand det solt igien/ oc haffuer tabt paa sin Hoffuet sum 8. Marck/ huor dyre haffuer hand solt huert Pund. Facit 4. ⅌/ $3\frac{1}{2}$. ß/ 5. ₰/ oc $\frac{35}{49}$. deel ₰ i sit mindste.

Subtrahere eller fra tag de 8. Marck/ som hand haffuer tabt/ fra sin Hoffuet sum/ som er 98. bliffuer igien 90. Sæt mit i Regelen/ giør nu de 98. Marck til ß/ sæt først/ oc de 5. ⅌ ÷ 6. ß sidst/ staar som her.

1568. ß —— 90. Marck —— 74. ß.

Item/ En haffuer kiøbt nogle slags Vrter for 40. Gylden ÷ $\frac{3}{4}$. Oc haffuer giffuet for huert Pund 20. ß ÷ $\frac{5}{12}$. Nu haffuer hand sold dennom igien/ oc haffuer tabt paa 200. ℛ/ 6. Gylden ÷ $1\frac{1}{2}$. Huor dyre haffuer hand sold huert Pund igien. Facit 20. Skillinge/ oc $\frac{40}{1137}$. deel ß.

Tag

Tag de 6. Gylden—÷—$1\frac{1}{2}$. som hand haffuer tabt/ fra de 200. Gylden / sæt først / sæt de 20. mit/ oc de 20—÷—$\frac{5}{12}$. ß sidst / Bryd det/ kommer at staa som her.

93840. ß——200. Gylden——235. ß.

Item/ En haffuer kiøbt 34. Alne Klæde/ for 67. Gylden/ Nu spørgis her / huor mange Alne hand maa selge for 8. Gylden / at hand kand met 15. Gylden vinde 5. Gylden. Facit $3\frac{3}{67}$. deel Alne.

Sig 67. Gylden giffuer mig 34. Alne/ huor mange Alne giffuer mig 15. Gylden/ sæt det i Regelen som her staar.

67. Gylden——34. Alne——15. Gylden.

Facit $7\frac{41}{67}$. deel Alne.

Leg nu de 5. Gylden som du vilt vinde/ paa de 15. Gylden/ til de samme 15. Gylden/ kommer 20. Gylden/ Sæt dem først/ sæt $7\frac{41}{67}$. Alne mit/ oc de 8. Gylden sidst/ bryd det/ kommer som her.

1340. Gylden———510. Alne———8. ß.

Regne det kommer Facit / som forskreffuit staar.

Item/ En kiøber til Lybeck $16\frac{3}{4}$. Skippund Hør / oc giffuer for Skippundet $34\frac{1}{5}$. Marck Lybsk/ Nu fører hand samme Hør til Kiøbenhaffn/ oc giffuer til Fract 14. ℔/ 4. Skilling danske/

danske/ oc 24. ß Lybsk/ giør 2½. Marck danske/ Nu selg hand same Hør der vdi Kiøbenhaffn/ oc giffuer Skippundet for 65. Marck danske/ Huad vinder hand eller taber. Facit vinder 119½. Marck/ 4. Skilling danske.

Regne først huor megit de 16¾. Skippund til Lybeck koster. Oc sig:

1. Skipp℔——34⅕. ℳ Lybsk——16¾. Skipp℔.

Bryd det kommer i Regelen som her.

Marck Lybsk:

20. Skippund——171.——67. Skippund.

Facit 572. Marck/ 13⅗. ß Lybsk.

Giør nu de Lybske Marck til danske Marck som her.

24. Skill.——2½.——572. 13⅗. Skill.

Lybsk. Marsk dansk. Marck Lybsk.

Giør de 572. Marck til ß/ leg 13⅗. ß til/ Bryd det/ kommer i Regelen som her.

ß. Marck danske. ß.

120. Lybsk——2½.——45828. Lybsk.

Facit 954. Marck/ 12. ß danske / der til leg Fracten/ som er 14. ℳ/ 4. ß danske / kommer 969. ℳ danske/ Regne nu huor megit de 16¾. Skippund koste i Kiøbenhaffn / oc sig:

1. Skipp℔——65. Marck——16¾. Skipp℔.

Facit 1088½. Marck/ 4. ß danske / Tag nu de 969. Marck der fra/ som her offuen fore

staar/

staar/bliffuer igien 119$\frac{1}{2}$. ℞/4.ß/som er hans Vinding. Effter denne maade maat du giøre alle andre saadanne deris lige Exempler.

Item/ En Kiøbmand kiøber vdi Kiøbmandshaffn 24. Skiffuer Vox/oc giffuer for Skiffuen 52$\frac{1}{2}$. $\frac{3}{10}$. Gylden. Fører hand samme Vox til Lybeck / koster met Fract oc Tæring 15$\frac{1}{2}$. fl. Nu selg hand Voxit der til Lybeck for 318. Gylden/ For samme Gyldener kiøber hand Klæde/ giffuer for stycket 36$\frac{3}{4}$. Gylden. Samme Klæde fører hand nu til Kiøbmandshaffn / oc giffuer til Fract for huert Stycke 3. Gylden / dernæst bliffuer hannom fra maalt 6. Alne paa huert stycke / Nu selg hand det andet Klæde som igien er / stycket for 160. Gylden/ Nu spørgis her huad hand vinder eller taber. Facit Taber 214$\frac{1}{2}$. $\frac{3}{5}$. fl.

Regne først huor meget de 24. Skiffuer Vox komme at betale: Oc sig:

1. Skiffue——52$\frac{1}{2}$. $\frac{3}{10}$. fl——24. Skiffuer.

Bryd det kommer at staa som her

10. Skiffuer——528. fl——24. Skiffuer.

Facit 1267. fl / 8. ß. Regnendis Gyldenen for 40.ß.dansk/ leg nu den omkost oc Tæring der til / som er 15$\frac{1}{2}$. fl / kommer 1282$\frac{1}{2}$. Gylden/ 8.ß/ Nu selg hand samme Vox til Lybeck for 318. fl / for samme Gylden kiøber hand

hand sig Klæde/ Giffuer for styckit $39\frac{3}{4}$. Gylden/ sæt det somher.

$39\frac{3}{4}$. Gylden——1. Stycke——318. Gylden.

Facit 8. stycker/ Nu haffuer hand forlijst 6. Alne paa huert Stycke/ Randsage nu huor mange Alne hand mister paa sit maal/ oc sig:

1. Stycke——6. Alne——8. Stycker.

Facit 48. Alne/ giør nu de 8. stycker Klæde met 40. til Alne/ thi huert Stycke haffuer 40. Alne/ Tag de 48. Alne der fra/ bliffuer igien 272. Alne/ Regne nu huor megit samme 272. Alne koster til Fract/ oc sig:

40. Alne——3. Gylden Fract——272. Alne.

Facit $20\frac{2}{5}$. Gylden/ dem addere til dit første Facit/ som er $1282\frac{1}{2}$. Gylden/ 8. ß/ kommer $1302\frac{1}{2}\frac{2}{5}$. Gylden/ 8. ß/ Oc saa megit beløber hans vdlagde Penninge i en Sum.

Regne oc nu fremdelis/ huor megit hand igien faar/ for samme Klæde vdi Kiøbenhaffn/ oc sig:

40. Alne——160. Gylden——272. Alne.

Facit 1088. Gylden/ dennom tag fra de $1302\frac{1}{2}\frac{2}{5}$. Gylden/ 8. Skillinge/ bliffuer igien/ det hand haffuer tabt/ som er $214\frac{1}{2}$. Gylden/ oc $\frac{2}{5}$. Gylden/ 8. Skillinge/ Oc saa met andre flere saadanne Exempler.

Regula De Tri dubbelt som sammen sættis vdaff 5. Tal.

Item / Kong: Maiest: Slotzscriffuere/ paa hans Naadis Slot vdi Kiøbenhaffn/ skal giffue 24. Mure mestere/ vdi en Vge 56. ℳ/ Huor mange ℳ/ skal hand giffue 80. Murere vdi it gantske Aar. Facit 9706. ℳ/ 10. ß/ 8. ₰. It Aar haffuer 52. Vger / sæt det først vdi Regelen som her staar.

24. Murere.   80. Murere.
|———56. Marck———|
1. Vge.   52. Vger.

Multiplicere de tho første Tal / met huer andre/ som er 1. oc 24. kommer 24. sæt dennom først/ Multiplicere dernæst/ de tho sidste Tal/ met huer andre / som er 80. oc 52. da faar du 4160. sæt dennom sidst vdi Regelen/ sæt de 56. ℳ mit/ kommer at staa i Regelen som her.

Murere. Vger.   Murere. Vger.
24.———56. Marck———4160.

Giør det effter Regulam De Tri/ da faar du Facit som offuen faare staar.

Item / 4. Tømmermend / sammen hugge oc berede vdi 3. Vger/ 9. Bindinger Huss/ Huor mange Bindinger kand 12. Mend berede

vdi

vdi 10. Vger. Facit 90. Bindinger/Sæt det først i Regelen som her staar.

4. Tømmermend. 12. Tømmermend.
|————9. Bindinger————|
3. Vger. 10. Vger.

Formere de thu første sammen/ som er 3. oc 4. da faar du 12. sæt først/vdi lige maade 12. oc 10. da faar du 120. Sæt sidst/ kommer at staa som her.

Tømmermend. Tømmermend.
12. Vger——9. Bindinger——120. Vger.

Item/Mand giffuer for 40. Læster Gods 50. Vger Søis at føre 18. Gylden/huor mange ß skal hand giffue for 100. Læster Gods at føre 158. Vger Søis. Facit 142. ß/8. ß.

Sæt det først som her staar.

40. Læster 100. Læster.
|————18. Gylden————|
50. Vger Søis 158. Vger Søis.

Giør nu som tilforne er lært / kommer vdi Regelen som her.

200.————18. Gylden————15800.

Item/Kong: Maiest: Rentemestere/ skal giffue 400. Landsknecte til Besolding 533. Daler/ 1. Maanit/ huor megit skal hand giffue 18. Hundrit Landsknecte vdi 13. Maaneder. Facit 31180$\frac{1}{4}$. Daler.

400. Knecte. 1800. Knecte.
|——533. Daler——|
1. Maanit 13. Maaneder.
Giør det i Regelen som her.
400.——533. Daler——23400.

En anden maade.

Disse forscreffne oc andre flere deris lige Exempler maat du saaledis giøre/effter Regulam De Tri. Sig 400. Landsknecte skulle haffue 533. Daler / Huor mange Daler skulle 1800. Landsknecte haffue/ sæt det først i Regelen som her.

400. Knecte——533. Daler——1800. Knecte.
Facit 2398½. Daler. Sig nu:
1. Maanit——2398½. Daler——13. Maaneder.

Giør det effter Regulam De Tri / kommer Facit / som vdi det forscreffne Exempel staar.

Item/ 48. Daler vinder vdi 4. Aar 20. Daler / Huor mange Aar kand 100. Daler vinde 50. Daler. Facit 4. Aar/ 10. Maaneder/ 1. Vge/ 4⅓. dag. Sæt det første vdi Regelen som her.

48. Daler——20. Daler——100. Daler.
Facit 41. Daler/2. Marck/ Sig nu:
125. Marck——4. Aar——150. Marck.

Item/

Item/400.Gylden vinde vdi it Aar 150. Gylden/ 2. Ort / huor megit vinder hand met 15000. Gylden vdi 5. Aar / 28. Vger. Facit 19970$\frac{5}{26}$. deel Gylden.

Sig nu først:

400.Gylden——150$\frac{1}{2}$. fl.——15000.fl.

Facit 5643$\frac{3}{4}$.Gylden/ bryd det kommer.

208.Vger——22575. fl.——184.Vger.

Item/En giffuer en Formand/ for 5.-÷- $\frac{3}{4}$. Cintener Messing at føre fra Lybeck oc til Nørrenberg/som er 80.Mile/12.Gylden-÷- 3$\frac{1}{2}$.Ort/huor megit skal hand giffue for 14-:- $\frac{2}{3}$. Cintener at føre til Brunsuig / som er 26. Mile. Facit 11. fl./13. ß/ 8. ₰/ oc $\frac{36}{53}$. deel ₰.

408.Cintener——89. fl.——160. Cintener.

Facit 34$\frac{49}{51}$. fl./ Sig nu:

4080. Mile——1780. fl.——26. Mile.

Item/ En haffuer oplagt 1. Tønde øll/for 20. Personer/ at skulle affdricke en Dag / huor mange Tønder øll skal hand oplegge for 80. Personer vdi 3. Dage. Facit 1. Læst.

20.Personer——1. Tønde——80.Personer.

Facit 4. Tønder.

1.Dag——4. Tønder——3. Dage.

Regula De Tri Conuersa.

Item/ 8. Mure mestere opmure it firekant Torn/ som er 40. Roder høyt/ vdi 18. Vger/ i huor snar eller lang tid kand 24. Murere opmure samme Torn. Facit 6. Vger.

Skulle nu dette Exempel sættis vdi Regelen/ ret effter Regulam DeTri / da skulde det saaledis staa / 8. Mure mestere opmure it Torn i 18. Vger/ i huor mange Vger opmure 24. Murere samme Torn / Da skulle forneffnde 24. Murere/ være om samme Torn at opmure / vdi 54. Vger/ Her effter oc vdaff kant du nu dømme oc retteligen vide oc forstaa/ At det icke saaledis sættis oc indføris skal vdi Regelen/ Thi at de 24. Murere/ som ere tre gange flere end de første 8. skulle vdaff rette kunde /snarere opmure forscreffne Torn/end de første 8. Thi jo diß flere der er om it Arbeyde at giøre/ jo diß snarere bør det at gaa for sig oc fange ende / Her vdaff maat du forstaa oc vide/ at saadanne Exempler skulde icke saa sættis oc indføris vdi Regel DeTri/ Men omuendis saaledis/ som du her seer.

24. Murere——18. Vger——8. Murere.

Item / En kiøber 7. Alne Engelst / til en Kiortel/ som er $2\frac{1}{2}$. Alne bred/til samme Kiortel Klæde vil hand haffue Vnderfoer / som er icke vden $1\frac{1}{2}$. Alne bret/huor megit Vnderfoer

skal

skal hand haffue til samme Kiortel. Facit $11\frac{2}{3}$. Alne/sæt det først i Regelen som her staar.

$1\frac{1}{2}$. Alne bret--7. Alne---$2\frac{1}{2}$. Alne bret.

Bryd det/ kommer at staa som her.

6. Alne ——— 7. Alne ——— 10. Alne.

Item/En Mand laaner en anden 100. Daler it Aar oc 18. Vger/ met saadan Forord/ at naar hand trenger igien/ skal hand forlenne hannom met 150. Daler. Spørgis her nu vdi huor lang tid hand er plictig til/ hannom vdi igien at forlenne de 150. Daler. Facit $46\frac{1}{2}$. Vger/ 1. Dag/ 4. Timer/ Regnendis Dag oc Nat for 24. Timer/ sæt det som her staar.

150. Daler ——— 70. Vger ——— 100. Dal.

Item/ Vden for Kiøbenhaffn er en Graff graffuen/ vdi huilcken Borgemestere oc Raadmend haffde befalit/ oc faare giffuit Graffue Mesteren/ at skulde oplede oc graffue en Vand Aare/ den der kunde paa 5. Dagers oc Netters tid/ forfylde samme Graff met Vand/ Den tid Graffue Mesteren haffde fundit oc graffuit samme Vand Aare/ som vdi forscreffne tid hende met Vand kunde forfylde/ Opbrast der vdaff sig selff vdi den samme stund 5. andre Vand Aarer/ som vaare lige store/ oc løb lige ved den første. Her spørgis nu huor snart forscreffne Graff løb fuld aff Vand. Facit 20. ti-

mer effter Regulam DeTri / skulde det saale-
dis vdi Regel.

j. Aare——6. Dage——6. Aarer.

Omuent Regelen som her.

6. Vand Aarer——5. Dage——j. Aare.

Dette haffuer ieg sæt for it Exempel/ Men icke fordi at det er saa til gaait.

Item/ Anno 1558. Michels Misse tide/ galt j. Skeppe Huede 10. ß / oc da skulde it Pennings Brød vege 7. Lod/ huor mange Lod skal it Pennings Brød vege / naar j. Skeppe Huede gielder 12. ß. Facit 5. Lod/ 3. Quintin/ $1\frac{1}{3}$. 8/ Vecter.

2. Skillinge——7. Lod——10. Skillinge.

Om Bytten.

Item/ To vilde Bytte met hin anden/ den ene haffuer 8. Skippund Kaaber/ Oc koster Lispundit hannom $1\frac{3}{4}$. ℳ/ Den anden haffuer 246. Alne Klæde/ koster hannom Alen $2\frac{1}{4}$. Marck/ Nu spørgis her huilcken hin anden Penninge tilgiffue skal. Facit hand met Kaaberit/ skal giffue den met Klædit/ $273\frac{1}{2}$. Marck til/ Giør som her efterfølger. Regne huert først for sig / oc tag saa den mindre Sum fra den større/ kommer dit Facit som offuen faare staar.

Sig nu først:
1. Lispund——$1\frac{3}{4}$. Marck——8. Skippund.
Giør de 8. Skippund til Lispund / Bryd det / kommer i Regelen som her.
4. Lispund——7. Marck——160. Lispund.
Facit 280. Marck / Regne nu den andens Klæde / oc sig:
1 Alne——$2\frac{1}{4}$. Marck——246. Alne.
Bryd det / kommer vdi Regelen at staa / som du her seer.
4. Alne——9. Marck——246. Alne.
Facit $553\frac{1}{2}$. Marck / Tag nu Facit paa Kaaberit fra / som er 280. Marck / bliffuer igien $272\frac{1}{2}$. Marck / oc saa megit skal den met Kaaberit giffue hannom til / den som haffuer Klædit.

Item / To ville Bytte met hin anden / Den ene haffuer $14\frac{3}{4}$. Skippund Vox / Skippundit for $24\frac{2}{3}$. Marck / Den anden haffuer Ingefær / vil giffue Pundet for $4\frac{1}{2}$. Marck / Her spørgis huor mange Pund Ingefær / hand skal giffue hannom for forneffnde Vox. Facit 80. Pund / 27. Lod / $\frac{1}{17}$. deel Quintin.

Regne nu først huor megit de $14\frac{3}{4}$. Skippund kommer at staa / Sæt det vdi Regelen som her.
1. Skippund——$24\frac{2}{3}$. ℳ——$14\frac{3}{4}$. Skipp℔.

 Facit

Facit $363\frac{5}{6}$. for dennom skal hand haffue Ingefær/ Sig nu:

$4\frac{1}{2}$. Marck ——— 1. ℔ ——— $363\frac{5}{6}$. Marck.

Bryd det/ oc Regne/ kommer Facit som offuen faare staar.

Item/ To ville Bytte met hin anden/ Den ene haffuer en Sæck met Muskate Blommer/ veger $129\frac{3}{4}$. Pund/ Tara for den ene Sæck Vrter $7\frac{1}{2}$. Pund/ loffuer oc holder Pundit for 24. ß/ 6. ₰/ Oc vil haffue derfaare $\frac{4}{5}$. rede Penninge/ Oc for det andit vil hand haffue Tin/ oc hand vil giffue Pundit vdaff Tinnit for 5. ß/ Nu spørgis her huor mange rede Penninge hand skal haffue/ oc huor megit Tin. Facit rede Penninge $149\frac{1}{2}$. Marck/ 4. ß/ $1\frac{1}{5}$. ₰/ Oc $119\frac{161}{200}$. Pund Tin. Regne nu først huor megit Muskate Blommerne koste.

1. Pund ——— 24. ß/ 6. ₰ ——— $129\frac{3}{4}$. Pund.

Tag dit Tara fra/ som er $7\frac{1}{2}$. Pund.

Bryd det/ kommer at staa som her.

4. Pund ——— 294. Peñing ——— 489. ℔.

Facit 187. Marck/ 3. ß/ $1\frac{1}{2}$. ₰/ giør nu dette Facit til ens Mynt/ Tag saa $\frac{4}{5}$. deel der aff/ saaledis/ Multiplicere dennom met Tellerne/ Affdele det saa met Neffneren/ som er 5. da bliffuer igien $149\frac{1}{2}$. ℳ/ 4. ß/ $1\frac{1}{5}$. ₰/ Dennom tag fra de 187. ℳ/ 3. ß/ $1\frac{1}{2}$. Penninge/ bliffuer igien

sgien 37. Marck/ 7. ß/ $\frac{3}{10}$. ₰ / for dennom vil hand kiøbe Tin / sæt det i Regelen som her.

Marck. ß.

5. ß——1. Pund——37.——7.——$\frac{3}{10}$. ₰.

Giør det til ens Mynt/ bryd det/ kommer at staa som her.

600. ₰——1. Pund——71883. Penninge.

Regne det/ kommer Facit som offuen faare staar.

Item / En haffuer it stycke Sølff / veger $34\frac{1}{2}$. ℔ / 6. Lod / holder vdi sig 12.—1—$\frac{5}{6}$. Lod fint Sølff / oc koster huer ℔ fint Sølff $16\frac{1}{2}$. Marck danske/ Oc vil haffue derfaare $\frac{1}{2}$. rede Penninge / oc for det andet offuer bliffuende/ vil hand haffue Peber/ oc hand giffuer Pundet aff Peberen for $4\frac{2}{3}$. Marck. Her spørgis nu først/ huor megit fint Sølff det indeholder vdi sig/ For det andit/ huor megit det er værd/ For det tredie/ huor mange rede Penninge hand skal haffue/ For det fierde/ huor mange Pund Peber hand skal haffue for samme Sølff. Facit fint Sølff/ $388\frac{71}{90}$. Lod.

Facit 400. Marck/ 14. ß/ $2\frac{7}{10}$. ₰ værd.
Facit rede Penninge 200. ℔/ 7. ß/ $1\frac{7}{32}$. ₰.
Facit Peber 42. Pund / 30. Lod / 1. Quintin/ $3\frac{31}{30}$. ₰. Vecter.

Sig:

Sig:

fint. Marck. Lod.

1. Marck Sølff——12—÷—$\frac{5}{6}$. Lod——34——13.

Facit 388$\frac{7}{96}$. Lod / Regne nu huor megit det kommer til Pennings / staar som her.

16. Lod——16$\frac{1}{2}$. Marck——388$\frac{7}{96}$. Lod.

Facit 400. ℔ / 14. ß / 2$\frac{7}{16}$. ₰ / oc saa megit koster det Sølff / der fra tag $\frac{1}{2}$. rede Penninge / kommer 200. ℔ / 7. ß / 1$\frac{7}{32}$. ₰ / dennom tag fra de 400. ℔ / 14. ß / 2$\frac{7}{16}$. ₰ / bliffuer igien 200. ℔ / 7. ß / 1$\frac{7}{32}$. ₰ / For dennom vil hand kiøbe Peber / Sæt det i Regelen som her.

Marck. Pund. Marck. ß.

4$\frac{2}{3}$.——1.——200.——7.——1$\frac{7}{32}$. ₰.

Giør det til ens Mynt / bryd det / kommer vdi sit heele at staa som her.

86016. ₰——1. Pund——3694581. ₰.

Regne nu ret / da faar du Facit som offuen faare staar.

Item / Tho vilde Bytte met hin anden / Den ene haffuer 58. Alne Damarsk / koster Alen rede Penninge 2$\frac{1}{2}$. ß / det sætter hand Alen vdi Byttet for 3$\frac{1}{4}$. Gylden. Den anden haffuer Vox / sætter Cintenerit for 4. Gylden høyre end som hand selg det for rede Penninge / Nu spørgis her huor dyre hand haffuer solt Cintenerit for rede Penninge. Facit 13$\frac{2}{3}$. ß.

Tag

Tag $2\frac{1}{2}$. Gylden fra $3\frac{1}{4}$. bliffuer igien $\frac{3}{4}$. Gylden offuersættelse/ Sig nu $3\frac{3}{4}$. Gylden offuersættelse/ giffuer mig $2\frac{1}{2}$. Gylden rede Penninge/ huad giffuer mig 4. Gylden offuersættelse/ Sæt det i Regelen som her.

$\frac{3}{4}$. Gylden——— $2\frac{1}{2}$. Gylden———4. Gyld.

Bryd det/ kommer vdi sit heele at staa/ som her.

6. Gylden———5. Gylden———16. Gyld.

Om Madskaberi oc Selskaffs handel.

ITem/ Tre giøre Madskaberi/ Den første vdlegger 50. Daler. Den anden 100. Daler. Den tredie 200. Daler/ met disse forscreffne Penninge/ vdgiøre de en vdaff deris Tienere/ at kiøbslla met dem/ oc vinder met forscreffne vdlagde Peñinge 140. Daler/ Her spørgis huor megit huer aff rette tilkommer aff samme vinding/ thi huer skal icke haffue lige megit/ fordi at huer haffuer icke lagt lige megit vd. Facit den Første 20. Daler/ den Anden 40. Daler/ den Tredie 80. Daler.

Dette oc alle andre flere saadanne Exempler skalt du giøre som her efterfølger.

Tilsammen leg de Penninge/ huilcke de

haffue

haffue vdlagt / vdi en Sum / som er 50. 100. 200. kommer 350. sæt dennom først / Sæt saa de 50. 100. oc 200. sidst/den ene Sum lige vnder den anden/ dernæst sæt vindingen mit/som er 140. Daler / kommer at staa som her.

350. Daler---140. Daler--- { 50. Daler. / 100. Daler. / 200. Daler. }

Formere nu det middelste/ som er 140. met den førstis vdlagde Penninge/ som er 50. Affdele det met den første som er 350. kommer 20. Daler/som den første tilkommer/i lige maade formere det middelste/ met den andens/oc Affdele det met det første / dernæst met den tredies vdlagde Penninge / oc Affdele det met det første/ kommer Facit som offuen faare staar.

Item/Tre giøre Madskaberi/ Den første vdlegger 120. Marck/Den anden 130. ℳ/ Den tredie 140. Marck/ met samme vdlagde Penninge/vinde de 300. Marck/ Her spørgis huor megit huer aff forscreffne vinding tilkommer. Facit den første 92. ℳ/ 4. ß/ 11. ₰/ oc $\frac{1}{13}$. ₰/ Den anden 100. ℳ/ Den tredie 107. ℳ/ 11. ß/ 0. ₰/ oc $\frac{12}{13}$. ₰.

Summere nu tilsammen/ Det huer vdi sær haffuer vdlagt / da faar du vdi en Sum/ 390.

390. Marck/ dennom sæt først/ sæt Vindingen som er 300. ℳ/ mit/ oc de vdlagde Penninge sidst/ den ene Sum lige vnder den anden/ som her staar.

390. Marck —	300. Marck —	120. Marck.
		130. Marck.
		140. Marck.

Regne nu huert for sig / da faar du Facit som offuen faare staar.

Item/ Tre giøre it Madskaberi/ Den første haffuer indlagt 340. Gylden/ vdi 3. Maaneder/ Den anden 723. Gylden/ vdi 5. Maaneder/ Den tredie 800. Gylden/ vdi 7. Maaneder. Disse tre Kiøbmend haffuer fortient oc vundit met forscreffne indlagde Peñinge 558. Gylden. Nu vilde ieg gierne vide/ huor megit huer aff dennom tilkommer / vdaff samme fortieniste/ effter huers tid oc indlagde Penninge. Dette Exempel oc alle andre saadanne skalt du giøre som her efterfølger. Multiplicere den førstis indlagde Penninge/ som er 340. Gylden/ met sine Maaneder / som er 3. oc saa den anden met sine Maaneder / I lige maade den tredie met sine/ huad der aff kommer/ det Addere vdi en Sum / sæt det først / sæt Vindingen mit/ kommer i Regelen som her.

10235.

$$10235.\ \text{Gylden} —— 558.\ \text{Gylden} —— \begin{cases} 1020 \\ 3615 \\ 5600 \end{cases}$$

Facit den { Første—55. ℳ/ 24. ß/ 4. ₰/ oc $\frac{836}{2047}$. ₰.
Anden—197. ℳ/ 3. ß/ 5 $\frac{73}{2047}$. ₰.
Tredie—305. ℳ/ 12. ß/ 2 $\frac{1138}{2047}$. ₰.

Item/ Fire giør Madskaberi/ Den Første vdlegger 70. Daler / Den anden 64. Daler/ Den tredie 124. Daler / Den fierde 221. Daler / met samme vdlagde Penninge/ kiøbe de første en Sæck met Ingefær/ veger 522. Pund/ koster 203. Daler/ Dernæst kiøbe de en Sæck met Laffuerbær/ som veger 424. Pund/ koster 150. Daler/ oc en Sæck met Muskate Blommer/ veger 289. Pund/ koster 126. Daler. Disse fire Kiøbmend ville nu Bytte oc deele samme Vrter dennom imellom/ Oc vilde gierne vide huor mange Pund huer tilkommer/ vdaff huer slags Vrter.

Regne nu først Ingefær/ som her:

Daler.

$$\text{Daler Ingefær} \quad 479 — 522.\ \text{Pund} \begin{cases} 70 \\ 64 \\ 124 \\ 221 \end{cases} \text{Facit} \begin{cases} 76\ \frac{136}{479}.\ ℔. \\ 69\ \frac{357}{479}.\ ℔. \\ 135\ \frac{62}{479}.\ ℔. \\ 240\ \frac{402}{479}.\ ℔. \end{cases}$$

Regne

Regne nu Lauffuerbærene.

Daler.

Daler.	70	Facit	61 $\frac{461}{479}$. ß.
	64		56 $\frac{312}{479}$. ß.
479---424. pß---	124		109 $\frac{365}{479}$. ß.
	221		195 $\frac{296}{479}$. ß.

Regne nu Muskate blommerne.

Daler.

Daler.	Pund.	70	Facit	42 $\frac{112}{479}$. ß.
		64		38 $\frac{294}{479}$. ß.
479.——	289---	124		74 $\frac{390}{479}$. ß.
		221		133 $\frac{162}{479}$. ß.

Item/ Fire haffuer giort it Madskaberi/ oc haffuer vundit 180. fl/ Den første bør der aff $\frac{1}{2}$. oc 4. fl/ Den anden $\frac{2}{3}$. oc 6. fl/ Den tredie $\frac{3}{4}$. oc 8. fl/ Den fierde $\frac{4}{5}$. oc 10. fl. Nu spørgis huor megit huer aff rette tilkommer.

Søg it Tal op/ vdi huilckit du kant haffue disse dele/ dennom kant du haffue vdi 240. der vdaff tag $\frac{1}{2}$. bliffuer igien 120. Addere 4. kommer 124. oc $\frac{2}{3}$ vdaff 240. er 160. Addere der til 6. kommer 166. oc $\frac{3}{4}$. aff 240. er 180. Addere 8. der til/ kommer 188. oc $\frac{4}{5}$. aff 240. er 192. der til leg 10. kommer 202. oc staar i Regelen som her.

Gylden.

Gylden. Gylden.		124		$32\frac{14}{17}$. ß.
680.———180.———		166	Facit	$43\frac{16}{17}$. ß.
		188		$49\frac{13}{17}$. ß.
		202		$53\frac{8}{17}$. ß.

Item / En Borgere / som vaar 5. andre Borgere skyldig / Den første vaar hand skyldig 300. Daler / Den anden 400. Daler / Den tredie 500. Daler / Den fierde 200. Daler / Den femte 600. Daler / samme Borgere rømde for forneffnde Gield / i det hand vaar rømd / bleff hans Gods / som hand lod effter sig / vorderit for 500. Daler / vdaff huilcke 500. Daler / de 5. Borgere skulde betalis. Her spørgis huor megit huer tilkommer. Facit som her efftersølger.

2000. Daler—500. Dal.—	300.—75. Dal.
	400.—100. Dal.
	500.—125. Dal.
	200.—50. Dal.
	600.—150. Dal.

Item / Fire haffuer giort Madskaberi / oc haffuer sammen lagt 768. Marck / met samme vdlagde Penninge haffue de vundit 300. Marck / De 300. ℳ / skiffte oc deelte de imellom huer andre / saa at den første tilkom vdaff dennom / $56\frac{1}{4}$. Marck / Den anden tilkom $28\frac{1}{8}$. ℳ /

Den

Den tredie $112\frac{1}{2}$. Marck/ Den fierde vdaff dens nom tilkom $103\frac{1}{8}$. Marck/ Her spørgis nu huor megit huer for sig haffuer vdlagt/ Sæt vdi Regelen som her.

Vinding. vdlagd.	$56\frac{1}{4}$	Facit	144. ℳ.
800. ℳ — 768. ℳ.	$28\frac{1}{8}$		72. ℳ.
	$112\frac{1}{2}$		288. ℳ.
	$103\frac{1}{8}$		264. ℳ.

Item/ Tre giøre Madskaberi/ Den første legger til 350. Gylden/ Den anden $9\frac{1}{2}$. Skippund Vox/ Den tredie legger til en Sum fl./ haffuer met de vdlagde Penninge oc Vox vun- dit 420. Gylden/ Oc den første bør vdaff for- neffnde Vinding at haffue $213\frac{1}{2}\frac{1}{3}$. fl./ Oc den anden bør vdaff Vindingen at haffue $133\frac{2}{2}\frac{1}{3}$. Gylden/ oc den tredie bør $73\frac{1}{2}\frac{1}{3}$. Gylden/ Nu spørgis her først/ huor dyre hand haffuer ind- sat huert Skippund aff Voxit/ for det andit/ huor mange Gylden den tredie haffuer tillagt. Facit huert Skippund er indsat for $23\frac{3}{19}$. fl./ oc den tredie haffuer tillagt 120. fl.

Sæt det vdi Regelen som her.

$213\frac{1}{2}\frac{1}{3}$. Gylden — 350. Gylden — $\begin{cases} 133\frac{2}{2}\frac{1}{3}. \text{ fl.} \\ 73\frac{1}{2}\frac{1}{3}. \text{ fl.} \end{cases}$

Regne/kommer aff det første 220. Gylden/
Oc saa megit koster de $9\frac{1}{2}$. Skippund Vox/
vdaff det andit kommer 120. Gylden/ Oc saa
mange haffuer den tredie tillagt/ vilt du nu vi-
de/ huor megit Skippundit aff Voxit er ind-
sat faare/ da sæt det i Regelen som her staar.

Skippund.	Gylden.	Skippund.
$9\frac{1}{2}$. ——————	220. ——————	1.

Facit Skippundit $23\frac{3}{15}$. Gylden/ som off-
uen faare staar.

Item/ Vdi it Giæste Herberge/ ligger vdi
Kost oc Tæring 5. Personer/ 4. Vger der eff-
ter kommer vdi samme Herberge til dennom
4. Kiøbsuenne/ som bliffuer vdi Kost hos de
første 5. Personer vdi $3\frac{1}{2}$. Vger/ Dernæst eff-
ter kommer end til dennom vdi samme Vertis
Huss/ 8. Skræddere Suenne/ bliffuer til Her-
bergis der vdi $7\frac{1}{2}$. Vger/ fornefnde Personer
haffuer fortærit tilsammen i samme Mands
Huss 30. Daler/ Nu spørgis her / huor megit
huer Partij aff rette tilkommer at betale. Fa-
cit de første 4. Personer 12. Daler/ 1. Marck/
11. ß/ $4\frac{40}{179}$. d. Oc Kiøbsuenne bør at betale
7. Daler/ 1. Marck/ 1. ß/ $11\frac{107}{179}$. d. Skrædde-
re Suenne tilkommer at betale 10. Daler/ 2. ß/
$8\frac{72}{179}$. Penninge.

Om

Om Skiffte oc Deelen.

ITem / En Mand haffuer 8. Børn / som ere tre Sønner oc 5. Døtter / forneffnde Mand bliffuer Siug / forhaaber icke lenger at leffue / Offueruejer oc betracter fordi / huor megit hans Gods er værd / befinder det at være 6724. fl. værd / vdi rede Penninge / giør nu sit Testamente / saaledis: At saa tit som en Søn tager 8. Gylden / skal en Daatter tage 6. Gylden. Her spørgis nu huor megit huer vdaff de Børn vdi skiffte tilkommer. Facit huer Søn 996$\frac{4}{9}$. fl. / oc huer Daatter 747$\frac{5}{9}$. fl.

Multiplicere Sønnerne / som ere 3. met sine Penninge / som er 8. Gylden / kommer 24. i lige maade Døtterne / som ere 5. met sine Penninge / som er 6. da faar du 30. Sæt det i Regelen som her.

54 —— 6724. Gylden —— $\left\{ \begin{array}{l} 24. \\ 30. \end{array} \right.$

Regne det / kommer aff det første 2988$\frac{4}{9}$. Gylden / oc saa megit skulle de 3. Sønner haffue / vdaff det andit kommer 3735$\frac{5}{9}$. Gylden / saa megit tilkommer de 5. Døtter. Vilt du nu

vide/huor megit huer Søn / oc huer Daatter tilkommer/ Saa diuidere $2988\frac{4}{9}$. ft/igiennom 3. som er Sønnerne/ kommer $996\frac{4}{9}$. Gylden/ oc saa megit skal en Søn haffue / i lige maade affdele $3735\frac{5}{9}$. Gylden met Døtterne / som ære 5. kommer $747\frac{5}{9}$. Gylden / oc saa megit tilkommer huer Daatter/etc. Oc saa met alle andre saadanne Exempler.

Item/ Tre Personer haffue dennom immellom at dele 188. Daler/ Saa tit som den første bør der aff 4. tager den anden 5. oc saa tit som den anden tager 7. tager den tredie 14. Her spørgis nu huor megit huer tilkommer. Facit som her efftersølger.

Randsage nu først / huor megit den tredie tager/ naar den anden tager 5. Sig 7. giffuer 14. huor megit giffuer 5. Facit 10. Sæt det nu vdi Regelen som it andit Madskaberi / som her staar.

$$\text{Daler. } 21.\text{---}188.\text{--}\begin{Bmatrix}4\\7\\10\end{Bmatrix}\text{Facit}\begin{cases}35\frac{17}{21}.\ \text{Gylden.}\\62\frac{2}{3}.\ \text{Gylden.}\\89\frac{11}{21}.\ \text{Gylden.}\end{cases}$$

Item/ Fire haffuer at skiffte imellom huer andre / 258. Marck / At saa tit som den første bør der aff $\frac{1}{2}$. skal den anden haffue $\frac{2}{3}$. Oc saa tit som den anden tager $\frac{3}{4}$. skal den tredie tage $\frac{4}{5}$. oc

$\frac{2}{3}$. Oc saa tit som den tredie faar $\frac{3}{5}$. skal den fierde haffue $\frac{7}{8}$. Her spørgis nu huor megit huer vdaff dennom tilkommer. Facit som her efterfølger.

Opled eller søg it Tal/ vdi huilckit du kand haffue disse dele/ som er/ $\frac{1}{2}$. $\frac{3}{4}$. $\frac{4}{5}$. $\frac{7}{8}$. deñom kand du haffue lige vdi 80. Leg op 80. Affdele dennom met den førstis Neffnere / som er 2. kommer 40. Leg atter op 80. Affdele dennom met $\frac{3}{4}$. saaledis/ formere 80. met Telleren/ som er 3. Affdele det saa met Neffneren/ som er 4. kommer 60. J lige maade met de andre efterfølgende/ kommer i Regelen at staa som her.

Marck.	40			$44\frac{12}{117}$. fl.
234.——258.——	60	Facit		$66\frac{18}{117}$. fl.
	64			$70\frac{66}{117}$. fl.
	70			$77\frac{21}{117}$. fl.

Item/ Fem Personer haffue $1234\frac{2}{3}$. fl./ at skiffte/ vdaff dennom bør den anden 4. Marck flere end den første/ oc den tredie bør der aff 2. Marck mere end den anden / oc den fierde skal haffue 5. Marck flere end den tredie/ oc den femte skal haffue 3. Marck flere end den fierde. Spørgis her nu/ huor megit huer tilkommer. Facit som efterfølger.

Giør det som her efterfølger. Sæt for

 den

den første it Tal hvor stort du vilt. Jeg sætter for den første 8. Nu skal den anden haffue 4. Marck flere / Dennom legger ieg til de 8. bliffuer 12. dennom sætter ieg for den anden/ Nu skal den tredie haffue 2. Marck mere end den anden/dennom legger ieg til de 12. bliffuer 14. oc sætter saa dennom vdi steden for den tredie/ Til de 14. Adderer ieg 5. kommer 19. dennom sætter ieg for den fierde/ Til de 19. Adderer ieg 3. kommer 22. dennom sætter ieg for den femte / Giør det som it andit Madskaberi/ oc staar som du her seer.

	Marck.	
75 ———	1234 $\frac{2}{3}$. ———	8. 12. 14. 19. 22.

Facit	131	Marck	11	ß	1 $\frac{2}{3}\frac{1}{2}\frac{9}{5}$	₰.
	197		8		8 $\frac{2}{3}\frac{1}{2}\frac{6}{5}$	
	230		7		6 $\frac{1}{3}\frac{0}{3}\frac{2}{5}$	
	312		12		6 $\frac{}{3}\frac{4}{2}\frac{2}{5}$	
	362		2		8 $\frac{}{3}\frac{2}{3}\frac{6}{5}$	

Proba.

Vilt du dette Exempel/ oc alle andre saadanne vdi denne Regel / eller vdi Madskaberi probe-

probere / Da summere først Marckene for sig/ Skillingene for sig / Penningene for sig / Delerne for sig / Affdele saa forneffnde Delere/ met en aff Neffnerne/ (om de haffue alle lige Neffnere) Giør saa de Penninge til Skillinge / oc Skillinge til Marck / saa faar du igien den middelste Sum oc Facit.

Item/ Anno 1558. kom en vng Greffue paa Kiøbenhaffns Slot / som bleff der en dag oc en nat / Om Morgenen hand foer aff/ gaff hand 11. Personer 25. Daler/ som de skulde haffue til skiffte / Som vaare 2. Kocke / oc 4. som baare Mad for hannom / oc 5. som skenckte / saa at huer Kock skulde haffue tøsser saa megit/ som huer aff dennom der baare Mad / Oc huer vdaff de 4. som baare Mad skulde haffue tøsser saa megit / som huer vdaff dennom der skenckte. Her spørgis nu huor megit huer for sig/ vdaff huert slags Partij tilkom aff de 25. Daler. Facit som her efterfølger.

Sæt for det første huad Tal du vilt/ Lad saa være at huer vdaff de 2. Kocke skulde haffue 8. Daler/ helten aff 8. er 4. helten aff 4. er 2. formere nu huert Tal met sine Personer/ 8. met 2. oc 4. met 4. oc 2. met 5. kommer vdi Regelen som her/ Giør det som it andit Madskaberi.

Daler.

42. ———— 25. ———— { 16. 16. 10.

Facit de 2. Kocke $9\frac{11}{21}$. Daler / De 4. som baare Mad/oc $9\frac{11}{21}$. Daler/ oc de 5. som skenckte $5\frac{20}{21}$. Daler / Vilt du nu vide / huor megit huer vdi sær tilkommer/ da affdele $9\frac{11}{21}$. met 2. da faar huer aff Kockene/ 4. Daler/ 2. Marck/ 4. ß/ $6\frac{6}{7}$. Penninge/ i lige maade affdele $9\frac{11}{21}$. met 4. da faar huer aff de som baare Mad / 2. Daler/ 1. Marck / 2. ß / $3\frac{3}{7}$. ₰ / Affdele $5\frac{20}{21}$. met 5. da faar huer aff de der skenckte/ 1. Daler/ 0. Marck/ 9. ß/ $1\frac{5}{7}$. ₰.

Om Skibs part.

ITem/ Fem Kiøbmend haffue it Skib/ Den første haffuer der vdi $\frac{1}{2}$. part / Den anden haffuer $\frac{1}{3}$. part / Den tredie oc $\frac{1}{3}$. part / Den fierde $\frac{1}{12}$. part / Den femte haffuer oc $\frac{1}{12}$. part/ Nu selg de samme Skib for 3504. Marck / Nu spørgis her / huor megit huer aff dennom / vdaff de 3504. Marck tilkommer. Facit som effterfølger.

Tag helten vdaff 3504. Marck / for den første/ kommer 1752. Tag for den anden/ vdaff de 3504. $\frac{1}{3}$. part / kommer 1168. Tag for den

den tredie oc $\frac{1}{3}$. part / kommer 1168. Tag for den fierde $\frac{1}{12}$. part / kommer 292. Tag for den femte oc $\frac{1}{12}$. part / kommer 292. Addere nu alle disse Summe tilsammen / sæt det først / sæt de 3504. Marck mit / oc den ene Sum sæt lige vnder den anden sidst / Giør det som it andit Madskaberi / som her efterfølger.

4672.	$\frac{1}{2}$		1752		1314. ℔.
Marck	$\frac{1}{3}$		1168		876. ℔.
	$\frac{1}{3}$	er	1168	Facit	876. ℔.
3504.	$\frac{1}{12}$		292		219. ℔.
	$\frac{1}{12}$		292		219. ℔.

Item / Fire Kiøbmend haffuer kiøbt it Skib / for 1920. Daler / Den første skal betale $\frac{1}{2}$. part / Den anden $\frac{2}{3}$. part / Den tredie $\frac{4}{8}$. part / Den fierde $\frac{3}{4}$. part. Nu spørgis her / huor meget huer tilkommer at vdlegge. Facit som her efterfølger.

Formere de 1920. met Tellerne / før end du affdeler met Neffnerne / oc duplere de $\frac{4}{8}$. deel da faar du $\frac{1}{16}$. Kommer vdi Regelen som her staar.

3800	$\frac{1}{2}$		960		485 $\frac{1}{12}$. dl.
Daler	$\frac{2}{3}$	er	1280	Facit	646 $\frac{14}{19}$. dl.
	$\frac{4}{8}$		120		60 $\frac{12}{19}$. dl.
1920	$\frac{3}{4}$		1440		727 $\frac{11}{19}$. dl.

Item /

Item/5. Kiøbmend haffuer ladit bygge it Skib/Den første haffuer der vdi $\frac{1}{5}$. part/Den anden $\frac{6}{7}$. part/Den tredie $1\frac{4}{8}$. part/Den fierde $\frac{4}{7}$. Den femte $\frac{7}{8}$. deel part / Met samme Skib haffue de fortient 560. Gylden / Nu vilde ieg gierne vide/ huor megit huer vdaff forneffnde Vinding tilkommer. Facit som her efterfølger/ Sæt det i Regelen som her staar.

	Gylden.			
1227. ——	560. ---	$\frac{1}{5}$	er	112
		$\frac{6}{7}$		480
		$1\frac{4}{8}$		105
		$\frac{4}{7}$		40
		$\frac{7}{8}$		490.

Facit		Gylden		ß		₰.
	51		4		$7\frac{385}{403}$.	
	219		2		$10\frac{14}{409}$	
	47		36		$10\frac{181}{409}$	
	18		10		$2\frac{342}{409}$	
	223		25		$4\frac{304}{409}$.	

Om Sølff oc Guld at Regne.

Sølff Vect.

1. Marck————————16. Lod.
1. Lod————————4. Quintin.
1. Quintin————————4. ₰ Vecter.

er

1. ℞ Veet——————4. hele Veeter.
18. Grene——————1. Lod.
288. Grene——————1. Marck.

Guld Veet.

24. Karat——————1. Marck.
1. Karat——————4. Gran.
1. Gran——————3. Grene.
8. Vntzer——er——1. Marck.
2. Vntzer——————4. Lod.
1. Vntze——————2. Lod
4. Vntzer——————1. Lod.

Item/ En kiøber it stycke Sølff veger 24. Marck / 11. Lod fint Sølff / giffuer for Loddit 26. ß/ Huad koster samme Sølff. Facit 641. ₰/ 14. ß/ Giør de 24. Marck Sølff/ met 16. til Lod/ Leg de 11. Lod til / Sæt sidst / kommer i Regelen at staa som her.

1. Lod——26. Skillinge——395. Lod.

Item/ En kiøber it stycke fint Sølff/ veger 158. vegne Marck / 10. Lod / Giffuer for huer vegen Marck/ 8. Daler—÷—1. Marck / Huad koster samme Sølff. Facit 1216. Daler / 6. Skillinge.

16. Lod——23. Marck——2538. Lod.

Item/

Item/En kiøber it stycke fint Sølff/ veger 425. ℔/12. Lod/2. Quintin/1. R. Vect/ holder 1. ℔/12. Lod/3. Quintin fint Sølff/ koster 1. ℔/ fint Sølff 8. fl/15. ß. Huad koster samme Sølff. Facit fint Sølff 339. ℔ / 4. Lod/ $3\frac{1}{2}\frac{1}{50}$. Quintin/ R. 2841. fl/24. ß/ $8\frac{550}{4096}$. R.

Regne nu først huor megit fint Sølff stycket holder. Oc sig:

256. R. vecter—51. quintin—109001. R. vecter.

Facit 339. Marck/ 4. Lod/ $3\frac{1}{2}\frac{1}{50}$. Quintin fint Sølff. Regne nu huor megit det fine kommer at betale. Oc sig:

Gylden.		ß.	Marck.	Lod.	Quintin.
16. Lod	8.	15.	339.	4.	$3\frac{1}{2}\frac{1}{50}$.

Giør det første oc sidste til Quintin/ bryd det/ giør de 8. Gylden til ß. Leg de 15. ß til/ kommer i Regelen som her.

16384. quintin—335. ß—5559051. quintin.
Regne det kommer Facit som forscreffuit staar.

Item/ En kiøber en post Sølff veger 96. ℔/14. Lod/ 3. Quintin/ 3. R. Vecter/ holder huer ℔ fint Sølff 8. Lod/ $3\frac{1}{2}$. Quintin/ koster 1. ℔ fint Sølff 9. fl/ halffierde Ort/ huor megit er det vdi en Sum at betale. Facit fine Sølff/ 53. ℔/ 12. Lod/ 1. Quintin/ $0\frac{7}{12}\frac{3}{8}$. R. Vecter/ R. 530. fl/ 38. ß/ $3\frac{5007}{8192}$. R. Proba.

144331980800.—2087810002.—262.—44.

Regne

Regne først / huor megit fint Sølff det holder.

Fint.

256. ₰ vecter---142. ₰ vecter---24815. ₰ vect.

Facit fint Sølff 53. ℔ / 12. Lod / 1. Quintin / $0\frac{7}{8}\frac{3}{23}$. ₰ Vecter. Regne nu huor megit forneffnde fint Sølff kommer at betale / Gjør det til ₰. Vecter / baade det første oc sidste / Scriff for de $3\frac{1}{2}$. Ort / $\frac{7}{8}$. ß / bryd det / kommer i Regelen at staa som her.

Vecter. Vecter.

262144. ₰———79. ß———1761865. ₰.

Item / En Guldsmed kiøber tre Giernalli Sølff / Den første veger 16. Marck / 5. Lod / holder fint Sølff 11. Lod / Det andit veger 24. Marck / 8. Lod / holder fint $6\frac{1}{2}$. Lod / Det tredie veger 30. ℔ / 4. Lod / holder fint $9\frac{1}{2}$. Lod / koster 1. ℔ fint 20. Marck / huad koster samme Sølff. Facit 799. ℔ / 7. ß / 3. ₰.

Regne først / huor megit fint Sølff der er udi de tre Giernalli tilsammen.

Fine.

48. Lod———27. Lod———1137. Lod.

Facit fint Sølff $639\frac{0}{16}$. Lod / Regne huor megit det kommer til at betale / bryd det / kommer i Regelen som her staar.

256. Lod———20. Marck———10233. Lod.

Om

Om Guld at
Regne.

ITem/En kiøber it stycke Guld/veger 28.ℳ/13. Lod/2. Quintin/holder huer Marck 12. Karat/3. Gran fint Guld/koster 1. Karat 4.℟/6.ß/4.₰. Huad koster samme Guld. Facit 1529.℟/10.ß/$4\frac{10}{32}$.₰.

Giør de ℳ til Lod/oc dernæst til Quintin/giør saa de 12. Karat met 4. til Gran/Leg de 3. Gran til/kommer i Regelen som her staar.

Quintin. Fint.

64. —— 51. Gran —— 1846. Quintin.

Facit $1471\frac{1}{32}$. Gran/Regne nu huor megit det fint Guld kommer at betale/Bryd det/gack i det faariste met det sidste/kommer i Regelen som her.

128. Gran —— 1996.₰ —— 47073. Gran.

Item/En kiøber it stycke Guld/veger 6. Marck/4. Lod/holder huer Marck fint 17. Karat/koster huer Karat/12.ℳ/5.ß/Huad koster samme Guld. Facit Fint Guld/4.ℳ/10. Karat/1. Gran/Penninge 1308.ℳ/$3\frac{1}{4}$.ß.

Regne først/huor megit fint Guld de 6. Marck/oc 4. Lod holder. Sig:

Fint.

16. Lod —— 17. Karat —— 100. Lod.

Facit

Facit 106. Karat/ 1. Gran. sig nu:
4. Gran——197. ß——425. Gran.

Regne det/ kommer Facit som offuenfaare staar.

Om Myntert.

ITem/ Vor Naadigste Herre vil lade mynte Skilling stycker / huilcke 48. aff dem skulle være værd 1. Daler / holder 1. ♎ i sig 12. Lod fint Sølff / skal vdi Mynten Marck fint Sølff gielde 7. Daler / $3\frac{1}{2}$. Ort/ Her spørgis huor mange Skilling stycker der skal gaa paa en vegen ♎/ Facit $283\frac{1}{2}$. Skilling stycker.

Giør de 7. Daler/ oc $3\frac{1}{2}$. Ort til ß / Da faar du 378. ß/ sig nu:

16. Lod——378. Skillinge——12. Lod.

Item/ En Herre eller Raad vdi en Stad/ vil lade mynte to Skilling stycker/ saa gode at 20. aff dennom skulde gielde 1. Gylden/ oc paa en vegen Marck/ skal gaa aff dennom 112. stycker/ huer fin Marck Sølff vdi Mynten regnendis / for 10. Gylden—÷—$\frac{2}{3}$. Her spørgis huor meget fint Sølff huer Marck skal holde. Facit 4. Lod/ 2. Quintin/ $2\frac{2}{7}$. deel ♁/ Vecter Fint Sølff.

Giør de 10. ℞ til ß / tag 16. ß der fra / for de $\frac{2}{5}$. ℞ / bliffuer igien 384. ß. / sig nu:

384. ß ——— 16. Lod ——— 112. ß.

Item / Vor Naadigste Herre vil lade Mynte Daler / huilcke 8. aff dennom skulle gaa paa en vegen Marck / oc huer aff dennom skal være saa god som 48. ß Danske / oc huer Marck fint Sølff skal regnis i Mynten for 28. ℳ / 12. ß / Her spørgis huor megit fint Sølff huer ℳ / skal holde. Facit 13. Lod / $1\frac{49}{115}$. Quintin fint Sølff.

Giør de 8. Daler met 48. til ß / kommer 384. ß / Giør dernæst de 28. Marck til ß. Leg de 12. ß til / kommer 460. ß / sig nu:

Fint.

460. ß ——— 16. Lod ——— 384. ß.

Item / 8. Daler veger 16. Lod / holder fint Sølff 13. Lod / 3. Quintin / gielder huer stycke aff Dalerne 48. ß / Huad koster huer Marck fint Sølff. Facit 27. ℳ / 14. ß / $10\frac{2}{55}$. ₰. Giør de 8. Daler til Marck / kommer 24. Marck.

Sig nu:

$13\frac{3}{4}$. Lod ——— 24. Marck ——— 16. Lod.

Her efterfølger nogle kaanstige oc atskillige slags Exempler.

Om

Om en Løffue/ oc en Vlff/ oc en Ræff.

JTem / En Løffue haffuer slaget oc faaet en Hiort/ den Hiort kand hand allene i 3. dage opæde/ Men der som Vlffuen haffde samme Hiort/ da kunde hand den ene opæde vdi 6. dage / Men haffde Ræffuen den Hiort ene at opæde / da skulde hand være der om vdi 8. Dage / Nu bad Løffuen Vlffuen oc Ræffuen til Giæst met sig / Her spørgis nu at/ naar de til lige vdaff Hiorten begynde at æde/ huor snart de hannom kunde opsluge oc opæde. Søg it Tal vdi huilcket du kant haffue $\frac{1}{3}$. $\frac{1}{6}$. $\frac{1}{8}$. dennom kant du haffue vdi 24. tag dennom der aff/ kommer 8. 4. 3. Addere dennom/ kommer 15. som skal være din Delere/ Affdele dit paafundne Tal/ som er 24. met de 15. kommer 1. Dag/ 7. Timer/ 12. Minuter / Oc saa snart opslugede de Hiorten.

Om en Vindelsteen.

Jtem / Til vor Frue Taarn vdi Kiøbenhaffn/ er en Vindelsteen/ som er fra Jorden oc op 113. Trappe Tren høy / Nu er der tuende Personer / Den ene er nedre oc vil gaa op vdi Taarnet / Den anden er oppe oc vil gaa ned

aff Tornet / Nu den der neder paa Jorden er/ som vil op i Tornet / er gaaet 20. Tren op at Vindelstenen/ oc den oppe vdi Tornet er/ som vil gaa ned/er gangen 13. Tren ned at Vindelstenen. Her spørgis nu paa huilcket Trappe Tren de tuende Personer skulde mødis. Facit paa det 60. Trappe Tren fra Jorden/ oc paa det 53. Trappe Tren fra det øffuerste oc ned/ Giør det saaledis / Tag 20. Tren fra 113. oc 13. Tren/ oc fra 113. bliffuer igien 80. dennom halffuere / kommer 40. Addere der til de 20. Tren/ som den nederste haffde opgaaet / kommer 60. oc paa den Tren møttis de op at/ Addere nu 13. til de 40. kommer 53. oc paa det Tren møttis de ned at/ Det maat du Probere. Addere 60. 53. tilsammen / kommer igien 113. oc er saa ret.

Om it Skib.

Item/ It Skib seyler fra Kiøbenhaffn/ oc til Gulland / som er 70. Vger Søes / met try Segel / oc met det største Hoffuit Segel vdi god Vind / løber det vdi 6. Dage oc Nætter / oc met det andet Segel vdi 10. Dage oc Nætter / met det tredie Segel vdi 18. Dage oc Nætter / Spørgis her at naar mand lader vdi Vinden løs gaa alle try Seglene tilsammen/ vdi

vdi huor mange dage det Skib kand løbe til fornefnde Gulland. Facit 3. Dage oc Nætter/ 2. Timer/ oc $\frac{28}{29}$. Minuter.

Søg it Tal / vdi huilcket du kand haffue disse Deele / dennom kant du haffue vdi 1080. Tag $\frac{1}{6}$. der aff/ kommer 180. $\frac{1}{10}$. er 108. $\frac{1}{18}$. er 60. Addere nu 180. 108. oc 60. kommer 348. Deele nu det paafundne Tal/ som er 1080. aff met de 348. kommer Facit som forscreffuit staar.

Om en Sten Pellere.

Item/ En vil opsætte en Pellere met Tegelsten/ som skal være 34. Alne lang / oc 17. Alne vijd/ oc en Sten skal være tredie parten vdaff en Alne lang / oc siuende parten vdaff en Alne tyck. Nu spørgis her huor mange Stene der kommer til samme Pellere. Facit 12138. Stene.

Formere Lengden met vijden/ det er/ Multiplicere 34. met 17. kommer 578. som er Pellerens Quadrat / dernæst Quadrere oc Stenene/ det er/ formere $\frac{1}{3}$. met $\frac{1}{7}$. kommer $\frac{1}{21}$. der igennom deele det første Quadrat/ som er 578. kommer Facit som offuen faare staar.

Om Æg.

Item/ En kiøber 3. Ole Hønse æg/ for 13. Skillinge/ 1. Huid / Oc en anden kiøber 100. Gaase æg/ for 33. ß/ 1. ℔/ Vdi en Ol Hønse æg er 80. æg. Spørgis her huor mange Hønse æg / den ene skal giffue den anden for huer i thu Gaase æg. Facit 12. Hønse æg / Sig 40. Huide haffuer 240. Hønse æg / Huor mange Hønse æg haffuer mig 100. ℔ / kommer 600. Hønse æg. Sig nu: 100. Gaase æg haffuer 600. Hønse æg / huor mange Hønse æg haffuer 2. Gaase æg/ kommer Facit som forscreffuit staar.

Item / En Pebling vaar vdfaren at siunge for æg / oc for Korn / Den tid hand drog hiem / oc kom i Skolen / spurde hans Skolemestere hannom at, huor hand haffde værit saa lenge / hand sagde: Jeg vaar vdi Landet at siunge for Korn oc for æg / Skolemesteren spurde hannom at / Huor mange æg / oc huor megit Korn hand haffde faaet / hand sagde: Jeg veed icke huor mange æg / Men den tid/ ieg lagde dem vdi Kurffuen met 2. oc dernæst met 3. 4. 5. oc saa met 6. til lige/ da bleff der alstedse it æg til offuers / Men den tid ieg lagde dennom ned met 7. da bleff der ingen til offuers. Kornet er mig oc wuist huor megit det er / Men til det haffuer ieg laant tre gange

Huff/

Huſſ / Der ſom ieg laante første gang Huſſ/ dennom maalte ieg Kornet til met 3. Skepper til lige / oc da bleff der ingen vdoffuer. Den anden ſted ſom ieg laante Huſſ / maalte ieg dennom det til met 5. Skepper til lige / oc da bleff der 3. Skepper til offuers. Der ſom ieg tredie gang laante Huſſ / maalte ieg dennom det til met 7. Skepper til lige / oc bleff der 6. Skepper til offuers. Nu vil ieg for en venlig ſkenck giffue eder $\frac{2}{7}$.del parten aff æggene/ oc de æg ieg igien beholder / vil ieg ſelge 4. for 5. ₰. Vdaff Kornet vil ieg giffue eder $\frac{1}{6}$.del part/ oc ſiden vil ieg ſelge 8. Skepper for ſaa mange ß. ſom ieg beholder Skepper Korn til offuers. Spørgis her nu førſt/ huor mange æg/ oc huor megit Korn forneffnde Pebling haffde ſaffnit ſig/ For det andet/ huor mange æg/ oc huor megit Korn hand gaff ſin Skolemeſter / For det tredie / huor mange æg / oc huor megit Korn hand beholt til ſin Part igien/ For det fierde/ ſpørgis her/ Huor mange Penninge hand fick for ſine æg/ oc for ſit Korn.

Facit aff Fortieniſten vaar 721. æg/ oc 2. Pund Korn. Facit Skolemeſteren 206. æg/ oc 8. Skepper Korn. Facit 515. æg/ oc 40. Skepper Korn/ ſom hand beholt. Facit for æggene/ 3. Dl./ 5. ß/ $7\frac{3}{4}$. ₰. For Kornit $12\frac{1}{2}$. Dl.

Om nogle Personer.

ITem/En hob Personer haffue fordrucket vdi it Lauff 14. ℳ/1.ß/ Nu der de skulde deris Øll betale/ siger Hosbonden til dennom / i ere saa mange Personer / at naar huer vdaff eder vdlegger saa mange ß/ som i ere Personer til/saa er eders Øll betalet. Spørgis her huor mange Personer der haffue værit vdi samme Lag. Facit 15. Personer/ giør de 14. ℳ til ß / Leg 1. ß til/ kommer 225. Extrahere Radicem Quadratam/ kommer 15.

Om Penninge at laane.

Item/ En laaner en anden vdi 2. Aar 72. Daler met saadanne forord/at huad hand vinder det første Aar / at hand skal Regne det i sin Hoffuet Sum det andet Aar. Nu der de thu Aar ere vde / giffuer den anden den første sin Hoffuet Sum igien / oc giffuer hannom der til for sin Vinding / oc vindingens Vinding 56. Daler. Nu spørgis huor megit hand vdi det første Aar haffuer vundet met sin Hoffuit Sum/ oc huor megit det andet Aar. Facit det første Aar 24. Daler/oc det andet Aar 32. Daler. Addere til din Hoffuet Sum/ som er 72.

Daler/

Daler / din Vinding som er 56. Daler / kommer 128. Dennom formere met din Hoffuet Sum/ som er 72. kommer 9216. der vdaff Extrahere Radicem Quadratam/ kommer 96. Vdaff huilcke Subtrahere din Hoffuet Sum som er 72. bliffuer igien 24. Daler / oc saa mange vinder hand første Aar/ Tag nu de 24. Daler fra Vindingen / som er 56. bliffuer igien 32. Daler/ som hand vinder det andet Aar.

Om en Mølle.

Item/ En haffuer en Mølle/ vdi huilcken er 3. Querne / Met den første Quern kand hand male vdi 2. Timer / 2. Skepper Korn/ met den anden maler hand vdi 4. Timer / 12. Skepper Korn / oc met den tredie kand hand vdi 6. Timer/ oc affmale 12. Skepper Korn. Nu kommer der en Bonde / oc fører til samme Mølle/ 5. Pund Korn / oc siger til Mølleren/ Tag disse 5. Pund Korn / oc lad det alt paa de 3. Querne / saa at de 3. Querne begynder alle til lige at male / Dissligeste oc at de alle tre til lige oppeholde. Spørgis her nu huor snart de 3. Querne kunde affmale samme Korn / oc huor mange Skepper Korn hand skal sla paa huer Quern. Facit paa den første Quern 20.

Skepper / Paa den anden 60. Skepper/ Oc paa den tredie 40. Skepper/ Oc affmalis vdi 20. Timer.

Affdele 2. Skepper met sine Timer/som er 2. kommer 1. Skeppe / oc 12. Skepper met sine Timer/ som er 4. kommer 3. Skepper/ i lige maade affdele oc 12. Skepper aff met sine Timer/som er 6. kommer 2. Skepper. Addere nu 1. 3. oc 2. Skepper tilsammen / kommer 6. Skepper/ oc saa mange Skepper maler de 3. Querne vdi en Time / sig nu : 6. Skepper affmalis vdi en Time/ Huor mange Timer affmalis 120. Skepper (som er 5. Pund) Facit 20. Timer/ Sæt det vdi Regelen som her/ oc regne det / kommer huor mange Skepper du skalt sla paa huer Quern.

2.		2	
4. timer giffuer		12	Skepper/ huad 20. timer.
6.		2	

Regne kommer Facit som forscreffuit staar.

Om Vrter at kiøbe.

Item / En Quinde sender sin tieniste Pige til Apotecken / skal kiøbe hende 30. Lod Vrter til sit behoff / Antuorder hende 1. Gylden/ Befaler hende at kiøbe Ingefær / Lodet for 3. ß. Dissi-

ß. Disligeste støt Kanelebarck / Loddet for 4. ℔ / Der til Nellicker / Loddet for 6. ß. Spørgis her huor mange Lod hun skal haffue vdaff huert slags Vrter vdi sær. Facit 7. Lod Ingefær / 9. Lod Kanelebarck / oc 14. Lod Nellicker: Cecis.

Om Klæde.

Item / En antuorder sin Tienere 60. Marck / Befaler hannom sig derfaare at kiøbe try slags Klæde / Vdaff det første slags Alen paa $2\frac{1}{2}$. Marck / aff det andet / Alen paa $1\frac{1}{2}$. Marck / aff det tredie slags Alen paa $\frac{7}{8}$. ℳ / oc skal kiøbe lige mange Alne vdaff huert slags / Spørgis her huor mange Alne hand skal haffue vdaff huert slags. Facit 12. Alne / $1\frac{3}{13}$. Korter. Addere tilsammen $2\frac{1}{2}$. Marck / oc $1\frac{1}{2}$. ℳ / oc $\frac{7}{8}$. Marck / kommer $4\frac{7}{8}$. Marck. Sig nu $4\frac{7}{8}$. Marck haffuer 1. Alne / huor mange Alne haffuer mig 60. Marck / kommer Facit som offuen faare staar.

Item / En kiøber 14. stycker Klæde for 254. Daler / som er 3. stycker sort Klæde / oc 4. stycker røt / 2. stycker grønt / oc 5. stycker blaat Klæde / oc gielder stycket aff det røde Klæde / 3. Daler mere end det sorte / oc stycket aff det grøne / 4. Daler mere end det Røde / oc stycket

aff

aff det blaa Klæde gielder 5. Daler mere end det Grøne. Nu spørgis her huor dyre huert stycke for sig er kiøbt. Facit det Sorte 12. Daler/det Røde 15. Daler/det Grøne 19. Daler/ oc det Blaa 24. Daler.

Sæt it Stycke sort for 16. Daler/saa kommer det Røde 19. det Grøne 23. det Blaa 28. Giør det effter Regulam DeTri/saa:

	16.			3.	
	19.			4	
1. stycke	23.	Daler/ huor dyre		2.	stycker.
	28.			5.	

	Sort	48	Daler
Facit	Røt	76.	Daler.
	Grønt	46.	Daler
	Blaat	140.	Daler.

Addere alle disse Summe vdi en Sum/ kommer 310. skulde være 254. Liuer plus 56. sæt 10. Examinere som tilforn / kommer 226. Liuer minus 28. Regne nu det / kommer Facit som offuen faare staar.

Item/En kiøber 54. Alne Klæde/som er vdaff try slags lyd / Sort / Gult oc Huit/ koster 1. Alne Sort Klæde 4. Marck / 1. Alne Gult 2. Marck/ 1. Alne Huit 24. ß/ Spørgis

gis

gis her huad samme 54. Alne koste/Facit 45. Daler / Sig 3. Alne for 120. Skillinge/huad koster 54. Alne.

Om Suin.

Item/ En Kiøbmand vil kiøbe Suin for 124. Marck / oc skal giffue for it gammelt Suin 3. Marck———:———4. ß/ oc for it vngt Suin $1\frac{1}{2}$. Marck/4. Skillinge/ Spørgis her huor mange Suin hand skal haffue. Facit 144. Suin/Sig 72. ß haffuer mig 2. Suin/ huor mange haffuer 5184. ß.

Om en Suend eller Tienere.

Item / En Herre fester en Suend it Aar omkring / for 24. Marck / oc en groff Klædning / forneffnde Suend kom vdi wgunst hos sin Herre / den tid hand haffde tient vdi 20. Vger / gaff hand Suenden Orloff / oc fick hannom den Klædning / oc sagde: Tag den Klædning oc forsee dig/saa est du betalet. Her spørgis huor meget den Klædning vaar vært. Facit 15. Marck. Tag 20. Vger / fra 52. Vger / bliffuer igien 32. Vger / Sig nu 32. Vger haffuer 24. ₰ / Huor mange Marck haffuer 20. Vger.

Om en Brønd.

Jtem/ En Herre haffuer en Vrtegaard/ vdi hannom staar en Brønd/ i samme Brønd staar 3. Poste / at naar hand lader den ene Post løbe / da kand samme Brønd fyldis met Vand vdi en Time / Oc naar hand lader den anden løbe / da fyldis hand vdi 3. Timer / Oc naar den tredie Post obnis oc løber/ da bliffuer samme Brønd fuld met Vand vdi 5. Timer. Her spørgis at naar mand lader alle Postene løbe til lige / Huor snart samme Brønd kand bliffue fuld met Vand. Facit vdi $39\frac{3}{23}$. Minuter.

Søg it Tal / vdi huilcket du kant haffue disse Dele/ som er $\frac{1}{1}$. $\frac{1}{3}$. $\frac{1}{5}$. dennom kant du haffue vdi 15. Deel $\frac{1}{3}$. igiennom 15. kommer 5. oc $\frac{1}{5}$. igiennom 15. kommer 3. Addere 3. oc 5. til 15. kommer 23. dennom Affdele met dit paafundne Tal/ som er 15. kommer Facit som offuen faare staar.

Om Tuende som Vandre.

Jtem/ Lad nu saa være / at der vaare 50. Mile fra Malmø vdi Skaane / oc til Bergen vdi Norrig. Nu er der tuende Personer/ Den ene

ene gaar fra Malmø oc til forneffnde Bergen vdi 18. Dage / Den anden gaar fra Bergen oc til Malmø vdi 10. Dage. Spørgis her paa huilcken Dag/ Time oc Minut de 2. Personer mødis paa Veyen. Facit paa den 6. Dag/ 5. Time/ oc paa den $8\frac{4}{7}$. Minut.

Addere 18. oc 10. tilsammen / kommer 28. som skal vere din Delere/ Multiplicere nu samme 18. oc 10. met huer andre/ kommer 180. dennom affdele met de 28. kommer Facit som offuen faare staar.

Proba: Sæt det som her.

18. Dage ——— 50. Mile ——— $6\frac{3}{7}$. Dage.

Facit $17\frac{6}{7}$. Mile.

10. Dage ——— 50. Mile ——— $6\frac{3}{7}$. Dage.

Facit $32\frac{1}{7}$. Mile.

Addere nu $17\frac{6}{7}$. oc $32\frac{1}{7}$. tilsammen / kom̃er igien 50. Mile/ oc er saa ret.

Om en Hund oc en Hare.

Item / En Jæger jager en Hund effter en Hare / Oc Haren haffuer 80. spring for Hunden/ saa tit som Haren springer 6. spring springer Hunden 9. spring/ vdi huilcket spring opløber/ eller ophenter Hunden Haren. Facit vdi 240. spring. Tag 6. Hare spring fra 9.

Hunde

Hunde spring bliffuer 3. igien/ Sig nu 3. aff 9. Huor mange aff 80. spring.

Om en som er sæt i Fengsel.

Item/ Vdi Kiøbenhaffn er en Persone sæt i Fengsel/ den Persone bryder sig vdaff Fengselet/ kommer vden for Byen / sætter sig faare at rømme 48. Mile fra Kiøbenhaffn / vdi sit behold/ vandrer nu huer dag 5. Mile/ Borgemester oc Raad sender nu en aff Stads Tienere effter hannom / befaler forneffnde Tienere at drage huer Dag oc Nat 9. Mile/ i huor mange Dage kand forneffnde Stads Tienere opgaa / eller hente samme bort rømde Persone. Facit vdi 12. Dage. Tag 5. fra 9. bliffuer 4. igien / met dennom Diuidere de 48. kommer Facit som offuen faare staar.

Om en Suend at leye.

Item/ En leyer en Suend / som skal vandre hans ærende aff By for hannom / oc skal giffue hannom for huer Mil hand gaar/ 4. ℔ / Nu betinger hand met hannom/ at hand skal gaa huer dag $3\frac{1}{2}$. Mile/ oc naar hand giffuer hannom for Milen at gaa 5. ℔ / da skal hand gaa den Dag $4\frac{1}{2}$. Mile / Men naar hand giffuer hannom 2. ß / da skal hand gaa 5. Mile/

5. Mile den Dag. Nu spørgis her at naar hand giffuer hannom 2. ß / 6. ₰ / huor mange Mile hand bør at gaa den Dag. Facit $6\frac{1}{4}$. Mile/ Sig 2. ß / haffuer 5. Mile/ huor mange Mile haffuer 2. ß / 9. ₰.

Om it Torn.

Item/ It Torn som er $\frac{2}{3}$. parten vdi Værit (eller offuen for Jorden) oc $\frac{2}{9}$. parten vdi Jorden/ oc staar $16\frac{2}{3}$. Føder dybt vdi Vand/ Spørgis her huor høyt samme Torn er. Facit 150. Føder. Formere Neffnerne met huer andre/som er 3. oc 9. kommer 27. tag nu $\frac{2}{3}$. aff 27. kommer 18. vdi lige maade / Tag $\frac{2}{9}$. vdaff 27. kommer 6. Addere nu 18. oc 6. kommer 24. dennom tag fra 27. bliffuer 3. igien / Sig nu 3. giffuer $16\frac{2}{3}$. huad giffuer 27. Facit 150. Føder/ oc saa langt er samme Torn. Vilt du nu vide huor høyt det er offuen for Jorden/saa tag $\frac{2}{3}$. aff 150. kommer 100. Føder/ i lige maade $\frac{2}{9}$. aff 150. kommer $33\frac{1}{3}$. Føder vdi Jorden.

Om en Vogn met fire Hiul.

Item/ En Vogn met fire Hiul / som huert Hiul er 4. Føder høyt paa / Nu her vden for Kiøbenhaffn ligger en Lands By/til huilcken er 6500. Føder. Nu vilde ieg gierne

vide/ Huor tit de 4. Vogens Hiul skulde omløbe eller omkring gaa / før end de til samme Landsby komme. Facit 517 $\frac{1}{22}$. gange.

Formere Hiulens høylighed som er 4. Føder met 3 $\frac{1}{7}$. Thi it Hiul er tre gange saa vijt/ som det er høyt/ oc der til en siuende deel/ Sig 3. gange 4. er 12. Leg den til 1. for den $\frac{1}{7}$. deel/ kommer 13. oc saa mange Føder er huert Hiul vden omkring vijt/ Affdele nu de 6500. Føder met 13. kommer 520. oc saa mange gange gaar de 4. Hiul omkring / før de komme til samme Landsby / Thi for huer gang Hiulet omkring gaar/ tager det til sig 13. Føder.

Om it Firekant Taarn.

Item/ It firekant Taarn som er 44. Roder høyt/ oc vden til 7. Roder bret/ oc inden til fra det ene Hiørne oc til det andet/ 5. Roder bret / Nu er samme Taarn fortingit met en Muremestere / saa at hand skal haffue for huer Rode 30. ß. Nu vilde ieg gierne vide huad samme Taarn skulde koste op at Mure. Facit 1980. Marck.

Formere samme Taarns bredhed/ som er 7. Roder i sig/ kommer 49. Dennom formere met høyligheden/ som er 44. kommer 2156. oc saa mange Roder vaar samme Taarn / der

som

som det icke vaar hult inden vdi/Thi at Taar-
nit er inden til hult / oc paa huer side 5. Roder
bret / Derfaare skalt du samme Taarns hul-
hed / som er 5. i sig selff / Multiplicere / kom-
mer 25. Formere dennom met Høyligheden/
som er 44. kommer 1100. oc saa mange Roder
er induaartis vdi Taarnit / som icke ere mure-
de. Tag derfaare 1100. fra 2156. bliffuer igien
1056. Roder / for huilcke du skalt for huer aff
de Roder giffue Muremesteren 30. Skillinge/
oc er 1980. ß/ som forscreffuit staar.

Om en Vold.

Item/ En Voldmester haffuer opsæt en
Vold for Kiøbenhaffn / Som er 32. Roder
lang/ 18. Roder høy/ oc 4. Roder tyck/ oc hand
skal haffue for huer Rode 15. ß. Huor megit
skal hand haffue for det sit Arbeyde. Facit
2160. Marck.

Multiplicere Lengligheden / som er 32.
Roder met Høyligheden / som er 18. kommer
576. dennom formere met tyckligheden/som er
4. Roder / kommer 2304. Roder. Multipli-
cere dennom met 15. ß/ kommer Facit som off-
uen faare staar

Om it Bierg.

Jtem/ Jt Bierg er 400. Føder høyt/ oc vnder neden 2200. Føder vijdt/ oc mit paa 1500. Føder vijt/ oc øffuerst 100. Føder vijt/ Spørgis her/ huor mange Fied forneffnde Bierg vdi sig besslutter oc indeholder. Facit 560000. Føder.

Addere det vnderste/ middelste oc øffuerste Føder tilsammen/ kommer 4200. Der fra tag tredie parten/ bliffuer igien 1400. deñom formere met høyligheden/ kommer Facit som offuen faare staar.

Om en Bonde/ met nogle Æble.

Jtem/ En tid hende det sig saa/
  At en Bonde mon til Kiøbsteden gaa.
En Sæck met Æble haffde hand at bære/
  Dennom actede hand at selge dære.
Fire Æble for en Huid/ vilde hand der giffue/
  Alle dennom som met hannom vilde kiøbe.
J det komme tre Personer gaaende frem/
  Den første Person talede strax til hannem.
Spurde mange Æble vdi Sæcken mon være/
  Hand sagde: Jeg veed icke huor mange de ere.
Da sagde den første Persone til hannom saa/
  Wi ville rundeligen met dig kiøbslaa.
Der haffuer du 2. ß aff Penningene mine/
  For dem tager ieg fierds parten aff Æblene
    dine.
Den

Den anden sagde oc i samme sinde/
Der haffuer du 4. ß / drags det til minde.
For dennom tager ieg $\frac{3}{5}$. deel parten til mig/
See nøye til/ det raader ieg dig.
Den tredie Person hand vaar ey seen/
Tog til sig de Æble som vaare igien.
Gaff Bonden en Skilling for dennom alle/
Det kiøb monne Bonden vel befalle/
Der hand da kom met Æblene hiem/
Da offuer saa hand Æblene oc talde dem.
Oc befant sig for den Skilling/ sex gange flere
Æble at haffue/
End de Penninge vaare / som de alle tre for
Æblene gaffue.
Sig mig nu Regne Mestere from/
Met huor mange Æble/ den Bonde vdi sin
Sæck/ til Torffuit kom.
Oc om den Bonde haffde værit visere den tid/
At hand haffde sold fire Æble for en Huid.

Facit.

Jeg vil det sige oc icke liue/
Den Bonde haffde hundrede Æble oc fyr-
retiue.
Jeg vil oc sige det forsant/
Fiorten huide den Bonde tabte oc icke vant.

DEnne Regel kaldis icke derfaare falsk/ at hand vdi sandhed skal være falsk eller wrææt/ Men for saadan Aarsage skyld neffnis hand falsk/ fordi at vdi hannom findis oc kommer tuende falske oc wsande Tal/ vdaff huilcke det Rette oc Sande Tal bliffuer obenbarit oc paafundit. Holt dig vdi denne Regel som her effterfølger.

Scriff it Tal paa tocke for dig/ huilcket som Spørsmaalit kand være vdi nogle maade ligt/ Procedere samme Tal vdi alle maade som det vaar det rette Tal/ faar du icke da ret vnderuisning paa samme Spørsmaal/ da acte/ huor megit samme Tal er formegit eller forlidet/ er det forlidet/ da tag det fra dit forsatte Tal/ Huad igien bliffuer/ det scriff hos dette Tegn——:——lige mod dit forsatte Tal/oc betyder minus/Men er det mere end dit forsatte Tal er/ Da tag det forsatte Tal aff/ Det som da til offuers bliffuer/ sæt hos dette Tegn ——)——lige imod det Tal som du sætte dig faare/ oc bemercker plus/ Haffuer du nu faaet vdaff disse tuende Tal/ saa at de ere baade—)— oc——)——eller oc baade——:——oc—÷— da tag den mindre løgen fra den som større er/

huad

Huad da igien bliffuer / holt for din Diuisor/ Dernæst Multiplicere offuer Kaars/ den ene løgen met den andens falske Tal/ tag saa det mindre fra det som større er/ det igien bliffuer/ det affdele met din paafundne Delere/ det som vdaff formedelst samme Affdeling kommer/ er det rette Facit oc Spørsmaal. Men er det saa at disse tuende ere wlige/som du her seer——)—— den anden———:———saa Addere løgnerne tilsammen/Huad der aff kommer holt for din Delere/Multiplicere offuer kors som før er sagt/ Addere saa de tuende Summe tilsammen / huad der aff kommer / det Affdele met din Delere/ saa faar du det rette Facit oc Spørsmaal. Ac du her vdi kand komme til ydermere oc bedre forstand/ da tag for dig til lære/disse efftetfølgende Exempler.

Item/En Kiøbmand vil kiøbe en Hest aff en anden / Oc siger den ene Kiøbmand til den anden / Huad vilt du haffue for Hesten / Den anden suarer hannom / oc siger: Giff mig for hannom saa mange Daler / at naar ieg legger end saa mange til/ oc end helten saa mange/ oc ¼. saa mange/ at det kand da beløbe sig tilhobe 44. Daler. Her spørgis nu huor megit hand fick/eller huor god hand holt samme Hest. Facit 36. Daler.

Giør det saaledis / Lad saa være / at hand vilde haffue 8. Daler for samme Hest / end en gang saa mange / er oc 8. Helten saa mange er 4. fierde parten aff 8. er 2. Addere nu 8. 8. 4. oc 2. tilsammen / kommer 22. det skulde være 44. tag nu 22. fra 44. liuer for lidet 22. Sæt at hand vilde haffue 12. Daler / Examiner dennom vdi lige maade / som du giorde ved de 8. kommer minus 11. sæt det vdi Regelen som her staar.

8——————:——————22.
12——————:——————11. (11. Delerne.

Tag nu den mindre løgen fra den større / det er 11. fra 22. bliffuer igien 11. huilcke som skal være din Delere / Multiplicere offuer kors 12. met 22. kommer 264. i lige maade 8. met 11. da faar du 88. tag nu 88. fra 264. bliffuer igien 176. dennom affdele met din Delere som er 11. kommer Facit som er 16. Oc saa mange Daler vil hand haffue for samme Hest.

Item / En Søn spør sin Fader at / huor gammel hand er / Faderen antuorder hannom met suar / saa sigendis: Vdi det Aar der mand screff Christi Aars tal 1502. da vaar ieg født / oc der mand screff 1532. da fick ieg mig din Moder til Ecte / saa at vaare du end helten saa gam-

gammel som du est/minde 9. Aar/ da vaare du lige saa gammel som ieg vaar / den tid ieg fick din Moder til Ecte/ her spørgis nu huor gammel Sønnen er. Facit 26. Aar.

Først skalt du vide/ huor gammel Faderen vaar der hand fick sig Sønsens Moder til Ecte. Det skalt du saaledis vide / tag 1502. fra 1532. bliffuer igien 30. Aar / Oc saa gammel vaar Faderen paa samme tid / Sæt dig nu for at Sønnen vaar 16. Aar gammel / end helten saa gammel er 8. Leg nu 8. oc 16. tilsammen/ kommer 24. tag 9. der fra / bliffuer igien 15. skulde være 30. Tag nu 15. fra 30. Liuer for lidet 15. Sæt nu at hand vaar 24. Aar / Examinere som tilforne/ kommer minus 3. sæt det som her.

16	———————: ———————	15.	
24	———————: ———————	3.	(12.

Tag nu 3. fra 15. bliffuer igien 12. som skal være din Delere/ Multiplicere offuer kors 16. met 3. kommer 48. Dernæst 24. met 15. kommer 360. tag nu 48. fra 360. bliffuer igien 312. dennom affdele met Deleren / som er 12. kommer Facit som offuen faare staar.

Item / En Mestere kom vdi en Skole/ til en anden Mestere/ Hilsede hannom/ oc sagde: HERRens Fred være met dig/ oc dine

50. Personer. Mesteren suarede: De ere icke saa mange/ men vaare de end en gang saa mange som de nu ere / oc der til 5. oc 9. oc $\frac{1}{4}$. aff 10. oc der til 5. helten aff 15. minde / da vaare de 100.——:——6. Her spørgis nu huor mange Personerne vaare. Facit 40. Personer/ sæt at de vaare 24. end en gang saa mange/ er oc 24. oc 5. 9. $\frac{1}{4}$. aff 10. er $2\frac{1}{2}$. oc 5. Addere nu 24. 24. 5. 9. $2\frac{1}{2}$. oc 5. tilsammen/ kommer $69\frac{1}{2}$. tag der fra for helten aff 15. $7\frac{1}{2}$. bliffuer igien 62. skulde vere 100.——:——6. (det er 94.) liuer minus 32. Sæt at de vaare 48. Examinere som tilforne/ kommer plus 16. Sæt det som her staar.

24.————:————32.
48.————)————16. (48.

Her seer du at det ene er minus / oc det andet plus / Addere derfaare Løgnerne tilhobe/ som ere 32. oc 16. kommer 48. som skal være din Delere / Multiplicere offuer Kaars / Addere baade de Summe tilsammen/ kommer 1920. dennom affdele met 48. kommer Personerne som forscreffuit staar.

Item / En Borgere sender sin Tienere her fra oc til Lund vdi Skaane / samme Tienere farer nu først til Malmø / oc bliffuer der den

første

første Nat i en from Mands Huss / Husbonden vdi Husit giffuer forneffnde Tienere sin Kost oc Tæring til / oc saa mange Skillinge til / som hand haffde met sig / der hand drog fra Kiøbenhaffn / oc der til vdoffuer 4. ß. Om anden dagen drager hand til Lund / bliffuer der den Dag oc Nat / bestiller sit ærende / bliffuer hannom oc der til giffuit sin Tæring / oc end saa mange Skillinge til / som hand haffde der hand drog vdaff Malmø / oc der vdoffuer 8. Skillinge til / Tredie dag drager hand nu tilbage igien til Malmø / bliffuer der den Dag oc Nat vdoffuer / fordricker der met sine gode Venner saa mange Penninge som hand førde aff Lund met sig / Den Tæring bleff hannom oc tilgiffuen / oc end saa mange til / som hand drog vdaff Lund met / oc der til 12. Skillinge. Den fierde Dag kom hand offuer til Kiøbenhaffn igien / offuerseer oc teller sine Penninge / befinder sig at haffue 4. Marck / 12. Skillinge. Her spørgis nu / huor mange Penninge hand haffde met sig det første hand drog vdaff Kiøbenhaffn. Facit 4. Skillinge.

Sæt at hand foer fra Kiøbenhaffn met 10. Skillinge / dennom fortærede hand vdi Malmø / den Tæring bleff hannom tilgiffuit / oc end saa mange Skillinge til / oc der til 4. ß / bliffuer

bliffuer 24. ß. Dennom fører hand til Lund/ fortærer der saa mange som hand førde met sig fra Malmø/den Tæring bliffuer hannom tilgiffuit/oc end saa mange Penninge/ som hand haffde fortærit/ oc der til 8. ß/ bliffuer tilhobe 56. ß. Nu hand haffde bestyrit sit ærende/ drager hand tilbage til Malmø igien/ fordricker der met sine gode Stalbrødre/ alle de Penninge som hand førde fra Lund met sig/ den Tæring bleff hannom oc tilgiffuit/oc end saa mange Penninge til/ som hand haffde fordruckit/ oc der til 12. ß/ beløber sig i en Sum 124. ß/ skulde være 76. ß/ liuer formegit 48. ß. Sæt nu at hand haffuer met sig 6. ß. Examinere som tilforne/ kommer 92. Skillinge/ skulde være 76. liuer formegit 16. sæt det nu som du her seer.

10———1———48.
6———1———16. (32.

Her seer du/at disse tuende løgner/ ere baade plus/ handle derfaare met dennom vdi alle maade/ som tilforne er lært/ naar de ere baade minus/kommer Facit som forscreffuit staar.

Item/En kiøber 8. stycker Klæde/ oc skal giffue saa mange Gylden for stycket/ at naar hand tager aff dennom $\frac{2}{3}$. oc Multiplicerer saa den Sum igien bliffuer met $\frac{3}{4}$. aff 16. oc addere der

re der til 12. Oc dernæst halffuere samme sum/ at hand der faar 118. Gylden. Her spørgis nu huor mange Gylden hand skal giffue for huert stycke Klæde. Facit 84. Gylden.

Sæt at hand skal giffue for stycket 60. Gylden/ tag $\frac{2}{3}$. der vdaff/ bliffuer igien 40. dennom formere met $\frac{1}{4}$. aff 16. (det er 4.) kommer 160. Addere 12. der til/ kommer 172. dennom halffuere/ bliffuer 86. skulde være 118. liuer for lidet 32. Sæt at de skulde vere 72. Examinere som tilforne/ kommer minus 16. Sæt det i Regelen som her.

60———:———32.
72———:———16. (16.

Giør som tilforne er lært/ tag den mindre løgen fra den som større er/ kommer 16. til Delere. Multiplicere offuer Kaars / tag den mindre Sum fra den større / Affdele det saa met 16. kommer Facit som forscreffuit staar.

Item/ En Quinde haffuer hafft tre Mend til Ecte/ Met den første fick hun en Sum Daler / Met den anden fick hun Indhaffuende Gods/ som vaar tøffer saa meget værd som de Daler vaar/ der hun fick met den første Mand/ met den tredie fick hun en Gaard/ som vaar 70. Daler bedre end det Gods vaar der hun fick

met

met den anden Mand. Summa tilhobe vaar 560. Daler værd/ der hun fick met de 3. Mend/ Nu spørgis her/ huor mange Daler hun fick met den første Mand/ For det andit/ huor mange Daler det Gods vaar værd der hun fick met den anden Mand / For det tredie/ huor mange Daler den Gaard vaar værd/ der hun fick met den tredie Mand. Facit som effterfølger.

Lad saa være/ at hun fick met den første Mand 80. Daler. Tøsser saa mange er 160. end en gang saa mange / oc der til 70. er 230. Addere nu de trende Summe tilsammen/ som er 80. 160. 230. kommer 470. skulde være 560. liuer for lidet 90. Sæt nu at hun fick met den første 160. Daler/ Examinere dennom som tilforne/ kommer plus/ 310. sæt det vdi Regelen som her staar.

80 ———:——— 90.
160 ———|——— 310. (400.

Addere løgnerne tilsammen/ kommer 400. til Delere/ formere offuer kors/ addere Summene tilsammen/ Affdele det saa met 400. kommer 98. Daler/ oc saa mange fick hun met den første Mand / Duplere dennom / kommer 196. oc saa mange Daler vaar det Gods værd/ der hun fick met den anden Mand / Leg nu til

de

de 196. Daler/ 70. kommer 266. oc saa mange Daler vaar den Gaard værd / hun fick met den tredie Mand. Vilt du det Probere / saa Addere de trende Summe tilsammen / som er/ 98. 196. 266. da faar du igien 560. Daler/ huilcke hun fick met de tre Mend.

Item / Fire giør it Madskaberi / Den første skal haffue vdaff Vindingen $\frac{2}{3}$. mere end den anden / Oc den anden $\frac{3}{4}$. mere end den tredie/ Oc den tredie $\frac{4}{5}$. mere end den fierde/ haffuer vundit 448. Marck. Spørgis her huor megit huer vdaff Vindingen tilkommer. Facit / Den fierde 40. Marck / Den tredie 72. Marck/ den anden 126. Marck/ den første 210. Marck.

Sæt den fierde at skulde haffue 60. Marck/ Nu vil den tredie haffue $\frac{4}{5}$. mere / tag derfaare $\frac{4}{5}$. vdaff 60. kommer 48. dennom Addere til 60. kommer den tredie til 108. Nu vil den anden haffue $\frac{3}{4}$. mere end den tredie / tag derfaare $\frac{3}{4}$. vdaff 108. bliffuer igien 81. der til Addere 108. kommer den anden til 189. Nu vil den første haffue $\frac{2}{3}$. deel mere end den anden/ Tag derfaare $\frac{2}{3}$. deel vdaff 189. bliffuer igien 126. til dennom Addere nu de 189. kommer den første 315. til. Addere nu de Fire Summe tilsammen / Som ere: 60. 108. 189. 315.

da

da faar du 672. Der fra tag Vindingen/ som er 448. bliffuer vdoffuer 224. dennom liuer det formegit. Sæt nu den fierde faare at skulde haffue 30. Procedere det som det andet tilforne/ kommer den fierde 30. den tredie 54. den anden 94½. den første 157½. Addere nu til sammens de fire Summe/ som er 30. 54. 94½. 157½. kommer 336. dennom tag fra Vindingen/ som er 448. liuer for lidet 112. staar vdi Regelen som her.

60———1———224.
(336.
30———÷———112.

Giør nu som tilforne er lært / kommer Facit som forscreffuit staar.

Item / En Suend beder Orloff aff sin Hosbonde/ oc begerer sin løn/ Hosbonden legger for samme Tienere en Sum Gylden/ oc siger til hannom: Tag saa mange Gylden der aff/ for din tieniste/ at naar du ⅓. parten vdaff samme Gylden formerer met 3. Addere der til 6. Dernæst dennom halffuere/ oc saa diuiderer samme halffue aff met 3. oc tager saa vdaff din Quotient 3. At du da haffuer 7. Gylden. Her spørgis huor mange Gylden samme Tienere fick for sin tieniste. Facit 24. Gylden.

Lad saa være/ at hand tog 8. Gylden/ tag der

der fra $\frac{3}{4}$. bliffuer igien 6. dennom formere met 3. kommer 18. der til Addere 6. da faar du 24. dennom halffuere/ kommer 12. Affdele dennom met 3. bliffuer 4. Tag 3. der fra/ bliffuer der 1. igien/ skulde være 7. liuffuer minus 6. Sæt at hand tog 16. Examinere dennom/ ligeruis som de 8. kommer minus 3. staar vdi Regelen som her.

8——÷——6.
16——÷——3.   (3.

Item / nogle Kiøbsuenne giøre it Madskaberi / oc legger huer saa mange Daler vd/ som de ere Personer til / oc vinde de paa huer Daler $\frac{1}{8}$. Daler/ Deler den Vinding oc Hoffuit Sum imellom huer andre/ kommer huer til 27. Daler. Spørgis huor mange Kiøbsuennene haffuer værit/ oc huor mange Daler huer haffuer vdlagt. Facit 24. Personer / oc huer haffuer vdlagt 24. Daler.

Sæt at de vaare 16. nu skal huer legge 16. Daler vd. Multiplicere 16. met 16. da faar du 256. oc saa mange Daler legge de ind / Regne nu deris vinding / Oc sig/ 1. Daler vinder paa sig $\frac{1}{8}$. Daler / huor mange Daler vinder 256. Facit 32. Daler Vinding/ dennom Addere til 256. kommer 288. Daler/ Hoffuit Sum oc vinding/ dennom dele de i 16. parter/ kommer huer

til 18. ſkulde være 27. liuer for lidet 9. Sæt it andit Tal/ holt faare at de vaare 32. Randſage ſom tilforne/ kommer for megit 9. ſtaar vdi Regelen ſom her.

16——÷——9.
32——+——9.   (18.

Giør nu vdi alle maade / ſom tilforne lært oc ſagt er om minus oc plus / da faar du Facit ſom offuen faare ſtaar.

Regula Virginum
eller Cecis.

VDi deñe Regel ſkalt du ſaaledis holde dig: Scriff Perſonernis Tal / i huor mange de ere/ imod den venſtre Haand/ Giør de Penninge vdi en Sum oc til ens Mynt/ huilcke de haffue fortærit / Sæt dennom imod den høyre Haand/ Scriff dernæſt mit vdi Regelen Perſonernis Penninge / ſom huer for ſig ſkal oplegge eller betale/ den ene Sum eller Tal/ lige vnder det andit / Dernæſt Reſoluere oc ligne alle de andris Penninge / effter den mindſtis oplagde Penninge eller Mynt. Multiplicere ſaa den mindſtis Sum/ met Perſonerne/ Den Product eller Sum / tag fra de Penninge ſom

fortæres

fortærede ere / huad igien bliffuer / det beholt/ Dernæst tag den mindste Sum/vdi Betalningen fra den største / huad for Tal som da offuer bliffuer/ skal være din Delere / Faar du da icke vden en Delere/ da Affdele det offuerbliffuende Tal / da faar du de første oc meste Personer/Tag dennom fra det første/som ere Personerne / da bliffuer igien den mindste Sum/ oc anden kiøn. Hender det sig/at du faar tuende Delere / da skalt du Dele det Tal / som skal Affdelis / vdi tuende Dele / saa at den ene deel gaar lige op met den første Delere / oc den anden lige op met den anden Delere / Addere saa de tuende Summe/ tag dennom fra Personerne/ det da igien bliffuer / giffuer dig det tredie kiøn tilkiende / Effter denne maade holt dig/ om dig faare kommer flere Delere / som disse efterfølgendis Exempler vduiser.

Item / 12. Personer Mend oc Quinder/ haffue fordruckit 88. ß. Huer Mand haffuer fordruckit 8.ß/oc huer Quinde 6.ß. Nu spørgis her/ huor mange Mend / oc huor mange Quinder der haffue værit/sæt det vdi Regelen som her staar.

12. Personer	Mand 8.	2)	88. ß.
	Quinde 6.		

Tag

Tag nu det mindste fra det meste / det er 6. fra 8. bliffuer 2. igien/ som skal være din Delere / Multiplicere nu 6. met Personer/ som er 12. da faar du 72. dennom tag fra Penningene som de haffue fordruckit/ som er 88. da bliffuer igien 16. dennom Affdele met Deleren/ som er 2. da faar du 8. Oc det er Mendene / Tag nu de 8. fra Personerne / som er 12. bliffuer igien 4. Oc saa mange Quinder haffuer der værit. Vdi dette forscreffne Exempel/ haffuer du icke vden en Delere.

Item/ 30. Personer/ Mend/ Quinder oc Piger/ haffuer fordrucket vdi Vin 5. Marck/ 12. ß. En Mand skal vdlegge 4. ß / en Quinde 3. ß/ En Pige 4. alb. Huor mange Mend/ Quinder oc Piger haffuer der værit. Facit 12. Mend / 12. Quinder / 6. Piger. Sæt det vdi Regelen som her.

4. ß.
30. Personer. 3. ß.
4. alb.

Giør nu de 4. ß / oc de 3. ß / til alb/ dissligeste de 5. Marck / 12. ß / kommer vdi Regelen ret at staa som du her seer.

Mand 12. alb |
30. Personer Quinde 9. alb | (8
Pige 4. alb. | 5) 276. alb.

Søg

Søg nu først din Delere / saaledis: Tag det mindste fra det største/ det er/ tag 4. fra 12. bliffuer 8. igien / Oc det er den første Delere/ som hør til Mendene / vdi lige maade tag 4. fra 9. bliffuer 5. igien/ oc det er den anden Delere som hør til Quinderne/ Multiplicere nu det mindste/ som er 4. met Personerne/ som er 30. faar du 120. Tag nu de 120. fra det sidste/ som er 276. bliffuer igien 156. disse 156. skalt du dele vdi tuende dele/ saa at den ene deel gaar lige op met 8. oc den anden met 5. disse tuende Dele ere 96. oc 60. Affdele nu den første deel/ som er 96. met den første Delere som er 8. kommer 12. oc det er Mendene/ Dernæst affdele den anden deel som er 60. met den anden delere som er 5. da faar du 12. oc saa mange vaare Quinderne. Addere nu disse tuende Quotienter tilsammen som er 12. oc 12. da faar du 24. dennom tag fra Personerne / som er 30. bliffuer igien 6. Oc saa mange vaare Pigerne.

Item / Til Danske Kompeni / vdi Juledrick / Er en Afften vdaff Kompeni Brødre/ beden 208. Giæster/ Mend/ Vnge Personer/ Quinder oc Piger / Oc haffuer giffuet for en Mande giæst / 3. ß/ for en vng Persone 8. alb/ for en Quinde giæst/ 4. alb/ for en Pige 2. alb. beløber sig vdi en Sum 29. Marck / 4. ß/ som

for samme Giæster den Afften vdlagt oc betalit er/ Huor mange Mend/oc huor mange vnge Personer/ Quinder oc Piger/ haffuer der været til Giæst samme Afften. Facit 80. Mend 58. vnge Personer/ 40. Quinder / oc 30. Piger / staar vdi Regelen som du her seer.

	9. alb.	7)	
	8. alb.	6)	
208. Giæster	4. alb.	2)	1404. alb.
	2. alb.		

Tag 2. fra 9. bliffuer 7. igien / det er den første Delere / som hør til Mendene / Tag oc 2. fra 8. bliffuer 6. igien/det er den anden Delere/ som hør til Personerne / Tag dernæst oc 2. fra 4. bliffuer vdoffuer 2. oc det er den tredie Delere / som hør til Quinderne / Formere nu Giæsterne/ som ere 208. met det mindste Tal/ som er 2. da faar du 416. dem tag fra det sidste/ som er 1406. bliffuer igien 988. Dele dennom vdi trende Parter/eller Dele / saa at den første deel gaar op met 7. den anden met 6. den tredie met 2. Jeg deler nu saa mange vdi huer deel/ som her staar / 560. 348. 80. Affdele nu 560. met 7. da faar du 80. Mend / Dernæst affdele 348. met 6. kommer 58. vnge Personer / vdi lige maade 80. Affdele met 2. da faar du 40.

Quinder/

Quinder / Addere nu 80. 58. 40. tilsammen / da faar du 178. deñom tag fra Giæsterne / som er 208. bliffuer igien 30. oc saa mange Piger vaar der til Giæst. Dette er dog wuist / Thi mand kand giøre it andit Facit paa huer slags kiøn vdi sær / naar der er flere Delere end en.

Item / En kiøber 23. Alne Klæde / Sort / Rødt / Blaat oc Grønt / for 49. Marck / oc giffuer for 1. Alne Sort Klæde 5. ß / for 1. Alne Rød Klæde 3. ß / for en Alne Blaat 2. ß / oc for en Alne Grønt $\frac{3}{4}$. ß. Spørgis her / huor mange Alne hand haffuer faait vdaff huere slags i sær / sæt i Regelen som her staar.

23. Alne	5. Marck	49. Marck.
	3. Marck	
	2. Marck	
	$\frac{3}{4}$. Marck	

Multiplicere 23. met 3. da faar du 69. Tag der fra 49. bliffuer igien 173. Tag dernæst $\frac{3}{4}$. aff 5. oc saa aff 3. dernæst vdaff 2. kommer delere / som her effter vdi Regelen staar.

23.	5	17)	127.
	3	9)	
	2	5)	
	$\frac{3}{4}$		

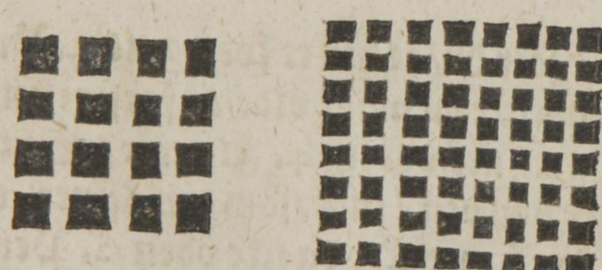
Deel nu de 173. vdi de tre Deele / saa at de gaar lige op/ met 17. met 9. oc met 5. det er 68. 54. 5. Diuidere nu 68. igiennom 17. da faar du 4. Alne sort Klæde/ Diuidere saa 54. igennom 9. kommer 6. Alne Røt. J lige maade 5. aff met 5. kommer 1. Alne blaat Klæde/ Addere nu 4. 6. 1. tilsammen/ da faar du 11. dennom tag fra de 23. Alne / da bliffuer igien 12. Alne grønt Klæde/ Oc saa fremdelis met alle andre flere saadanne deris lige Exempler.

At vddrage en Quadratz Rod.

HVorledis du en Quadratz Rod / vdaff nogit Tal paa Linnerne met Regne penninge vddrage skalt/ vil ieg dig her effter vnderuise oc lære.

Det Tal / huilcket du vilt Extrahere / eller vddrage Radicem Quadratam / Leg paa Linnerne / vdi den første Regne Benck / imod den venstre Haand/ Dernæst / saa tegne eller scriff en liden Pricke eller Punct / paa den nederste Linne/ oc sammeledis op at en Pricke paa huer tredie Linne/ oc saa mange Pricker som ere fortegnede / paa samme Regne Benck / eller Linner/

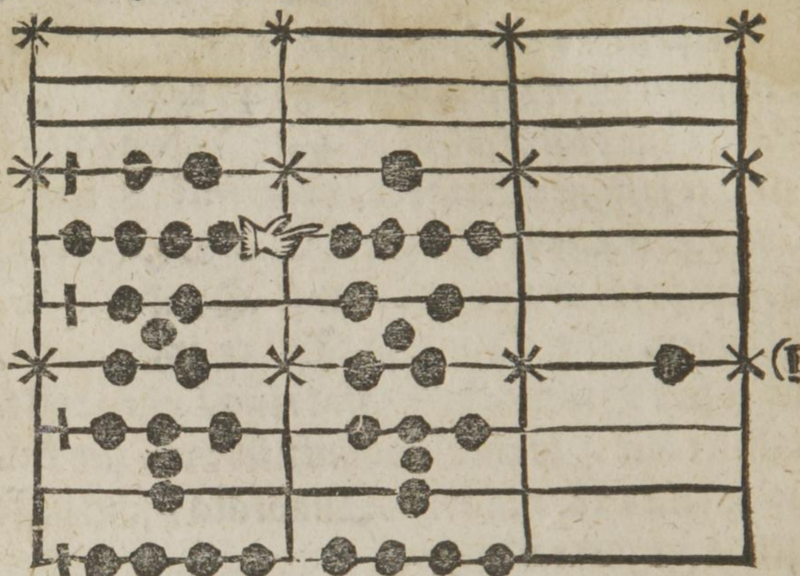
ner / saa mange Figurer faar du i din quotient/som er Roden aff samme Tal/som saa paa Linnerne oplagde ere. Huert Tal / kand vel være Radix Quadrata/men icke dog alt Tal/ Quadratus / Thi at alle Tal / som blisfue Multipliceerit vdi sig selff / føde oc giøre it Quadrat Tal / som 4. gange 4. er 16. Nu er 16. it Quadrat Tal/oc de 4. er Roden / vdaff huilckit samme Quadrat er kommet / 8. gange 8. er 64. 64. er it Quadrat Tal/8. er Roden/ 16. gange 16. er 256. 256. er it Quadrat / 16. er Roden. It Quadrat Tal er intet andit/ end it fire Hiønit/ bret / flat ting/ vden tyckelighed i alle Hiørner / oc huer side vdi sær kaldis Costa / eller Radix Quadrata / som disse tuende Figurer vduiser.

Exempel.

Jeg vil Radicem quadratam Extrahere/ vdaff dette Tal/ 2427364. Leg disse for-

screffne Tal paa Linnerne/ i den første Regne Benck/ oc fortegne en Punct eller Pricke/ paa den nederste Linne/ oc siden alt op at/ paa huer tredie Linne/ oc kommer paa Linnerne at ligge som du her seer.

Her seer du/ at her er fortegnit 4. Puncter/ vdaff huilcke du maat vide/ at forscreffne Tals Rod/ haffuer vdi sig 4. Figurer/ Sæt nu din Finger paa den Linne/ som den øffuerste Punct staar/ oc bemercker da icke vden 2. Penninge/ Søg nu en Digitum/ at naar du den vdi sig selff Multiplicerer/ at du met samme kant de 2. slæt optage/ eller paa det allernøffueste/ det kant du met ingen anden/ end met j. Sig/ en gang j. er j. scriff j. vdi Krumstrigen/ som offuen

uen

uen faare staar / eller leg en Penning paa den
fierde Linne vdi den tredie Regne Benck / for-
di at der er fire Puncter fortegnede / for den
Aarsage skyld / skal hand leggis paa den fierde
Linne / Tag nu en Penning fra de 2. Pennin-
ge / huilcke som ligge paa den Linne / din Fin-
ger staar staa / bliffuer igien 1. Penning / oc lig-
ger paa Linnerne / som du vdi den anden Reg-
ne Benck seer.

Duplere nu / det 1. som vdi Krumstrigen
staar / eller som ligger paa den fierde Linne /
faar du 2. Flyt nu din Finger ned paa den an-
den Linne næst neden faare / som du her offuen
faare vdi den anden Regne Benck seer / oc be-
mercker da icke vden 14. Randsage nu huor tit
du samme Duplat / som er 2. kand haffue i 14.
Saa at der bliffuer dog saa mange offuer / at
du kand tage det quadrat Tal aff / forneffnde
2. haffuer du 5. gange / de 5. sæt i Krumstrigen
hos den ene / eller leg en Regne Penning i det
middelste Rum næst neden faare den Penning /
som ligger paa den fierde Linne / vdi den tredie
Regne Benck / Sig nu 2. gange 5. er 10. Tag
de 10. fra de 14. bliffuer igien 4. Multipli-
cere nu de 5. vdi sin quadrate / Oc sig / 5. gan-
ge 5. er 25. Flyt nu din Finger ned paa den
Linne næst der neden faare / da ligger der 42.

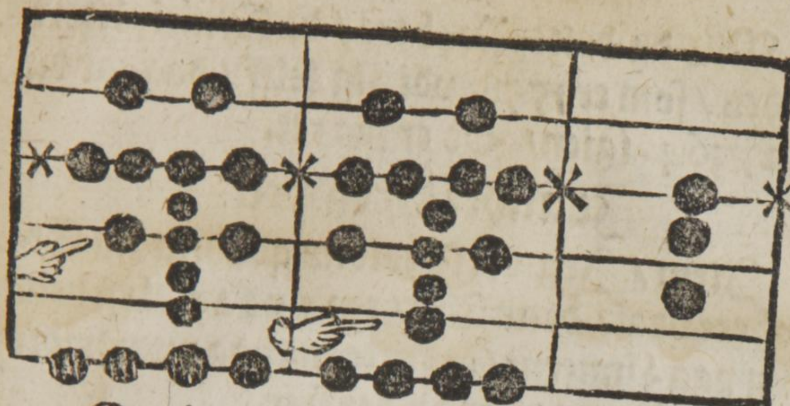
Tag

Tag 25. der fra / bliffuer igien 17. oc ligger vdi Regne Bencken som du her seer.

Duplere nu igien de 15. som du haffuer vdi din quotient / eller som i Krumstrigen staar / da faar du 30. flyt nu din Finger ned paa den Linne / som er næst neden faare de 17. da ligger der 177. som du her offuenfaare vdi den anden Regne Benck seer / Randsage nu / huor tit du kand tage 30. vdaff 177. det kant du 5. gange / sæt de 5. vdi krumstrigen hos de 15. eller leg 1. Penning i det mellomste Rum nest neden faare den tredie Linne / vdi den tredie Regne Benck / Sig nu 5. gange 30. er 150. dem tag fra de 177. Rest 27. multiplicere nu 5. i sig selff / kommer 25. flyt Fingeren paa den Linne næst neden faare / da ligger der 275. Tag de 25. der fra / Rest 248. ligger paa Reglene som her.

Duple-

(155

Duplere nu atter den gantske quotient/ som er 155. kommer 310. flyt nu din Finger ned paa den anden Linne/ næst neden faare den Linne som hand staar paa/ som her offuen for i den anden Regne Benck staar/ da ligger der 2486. Randsage nu huor tit du kand tage 310. i 2486 det kant du 8. gange/ de 8. sæt i quotienten hos de 155. Multiplicere nu 310. met 8. da faar du 2480. Dennom tag fra de 2486. bliffuer 6. igien/ Tag nu din Finger slæt aff/ ligger igen 64.. Multiplicere nu 8. vdi sig selff/ kommer 64. dennom tag fra 64. gaar slæt op/ oc er saa Roden vdaff forscreffne Tal 1558. som du her seer paa Linnerne/ vdi den tredie Regne Benck ligger / oc vdi Krumstrigen staar.

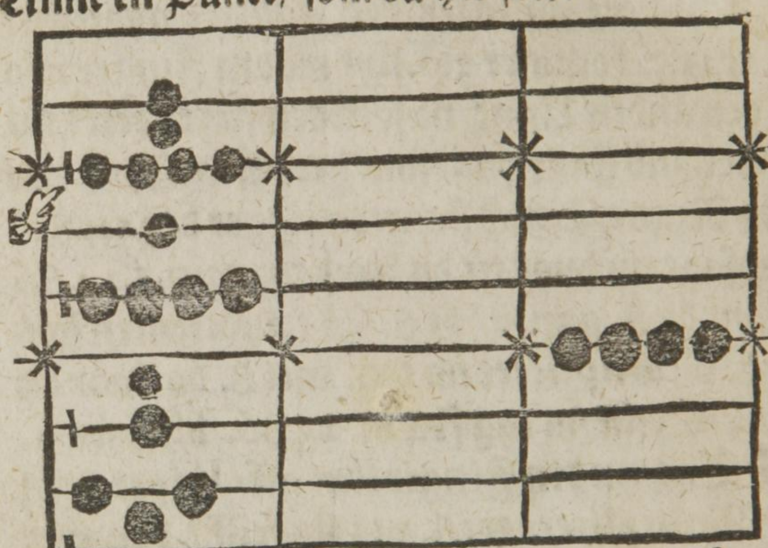
(1558.

Vile

Vilt du dette Probere / da Multiplicere Roden / som er 1558. vdi sig selff / da faar du 2427364. igien/ Oc er saa ret.

It andet Exempel.

Item / Jeg vil Radicem quadratam Extrahere vdaff dette Tal/ 19140625. Leg dennom paa Linnerne/ oc fortegne paa huer tredie Linne en Punct/ som du her seer.

Sæt nu din Finger paa den Linne som den øffuerste Punct staar / som du seer her offuen faare/ da bemercker det Tal 19. Søg it Tal/ at naar du det i sig selff Multiplicerer / at det kand de 19. allesammen eller paa det nøyeste optage/ det er 4. sig 4. gange 4. er 16. tag nu 16. fra 19. bliffuer igien 3. scriff eller leg nu de 4. vdi quotienten / som du her offuen faare seer.

For

Flyt nu din Finger ned paa den anden Linne / da ligger der 31. Duplere nu de 4. du haffuer vdi quotienten/ da faar du 8. Randsage nu huor tit du kand tage 8. vdi 31. det kant du 3. gange/ scriff nu de 3. vdi quotienten hos de 4. Multiplicere nu 8. oc 3. met huer andre / kommer 24. dennom tag fra 31. bliffuer igien 7. flyt nu Fingeren paa den anden Linne/næst neden faare / da ligger der 74. Multiplicere nu de 3. som du sætte vdi din quotient / i sin quadrate/kommer 9. de 9. tag fra de 74. bliffuer 65. igien / oc ligger saa mange paa Linnerne/ som her neden screffuit staar.

650625 (43.

Søg nu en ny Figure / flyt din Finger ned paa den Linne næst neden faare/ som 0. er / da ligger paa Linnerne offuen faare 650. Duplere nu de 43. som du haffuer i din quotient/ da faar du 86. Tag nu 86. vdaff 650. saa tit som du kant/ det kant du 7. gange / oc bliffuer igien liggendis 48. de 7. sæt vdi quotienten/ hos de 43. Flyt nu din Finger ned paa den anden Linne / da ligger der 486. Multipli-

cere

cere nu de 7. som du sætte i din quotient vdi sig selff / da faar du 49. dennom tag fra de 486. bliffuer igien 437. oc ligger paa Linnerne som her neden screffuit staar.

437 25 (437.

Søg nu atter it nyt Tal / som du tilforne haffuer de andre søgt / At du Duplicerer den gantske quotient / som er 437. kommer 874. flyt nu din Finger ned paa den anden Linne / som de 2. ligger / da ligger paa Linnerne 4372. tag nu 874. aff 4372. saa tit du kant / det kant du 5. gange / oc bliffuer igien 2. liggendis / sæt nu de 5. vdi din quotient / hos de 437. tag nu din Finger slæt op / ligger paa Linnerne igien 25. Multiplicere nu de 5. som du sætte vdi din quotient vdi sig selff / kommer 25. tag nu de 25. fra de 25. som paa Linnerne ligger / oc det gaar slæt op / oc saa er nu Roden aff forscreffne Tal (4375. det maat du Probere som før er lært / oc saa met alle andre flere saadanne.

Exempel.

Item / En kiøber it stycke Klæde / for 64. Marck / oc skal giffue saa mange ß for Alen / som stycket holder Alne / Her spørgis nu / huor mange

mange Alne styckit holder. Facit 32. Alne/ Giør de 64. Marck til Skillinge/ da faar du 1024. ß. Her vdaff tag Radicem quadratam/ da faar du 32. Saa mange Alne holder styckit/ Oc saa mange ß skal hand giffue for Alen. Vilt du det Probere/saa Multiplicere Roden i sig selff/ som er 32. da faar du igien 1024. ß/ Oc er saa ret.

It andet Exempel.

Item/ En Høffuitzmand offuer it Tal Folck/haffuer 35005. Landsknecte/oc hand vil giøre aff samme Hob it firekant Slactorden/ huor mange Knecte skal hand Ordinere i første led. Facit 187. oc hand beholder end da 36. Knecte vdoffuer/ huilcke hand kand bruge til Løbere. Vil hand oc giøre it Orden aff dennom/ da kommer der 6. vdi huert led.

Her efftersølger nogle lystige Collatz stycker/at bruge for tidfort oc Morskaff skyld.

Item/It lystigt stycke: Tre Personer side ved it Bord/ oc kaste met en Terning/ Vilt du vide huor mange øyen der op kommer/ for huer vdi sær/ da giør som her efftersølger.

Lad den første kaste met samme Terning/ dig aldelis wuitterligt/naar hand haffuer kast/ saa bed hannom legge end saa mange øyen til/ som da paa Terningen oppe staar/oc der til 5. bed hannom saa Multiplicere dennom met 5. naar det er giort.

Lad nu den anden kaste / naar hand haffuer kast / da bed hannom legge de øyen som hand fick / til den førstis Sum/ dernæst bed hannom Multiplicere all sin Sum met 10. naar det er giort.

Lad saa den tredie kaste/naar hand haffuer kast / bed hannom saa legge de øyen som hand fick/til den andens Sum/naar det er giort/bed dennom saa sige dig Summa/ tag saa fra den Sum enlige ved dig selff 250. Scriff dennom paa Bordit ved dig enlige/ de Figurer oc Tal som da til offuers er / Den første Figur imod den venstre Haand / i huor mange de ere/ saa mange øyen kaste den første Person/oc den anden Figur betyder den andens øyen/ oc den tredie Figur imod den høyre Haand/ betyder den tredies øyen som hand haffuer kast.

It andet lystigt stycke.

Item/En Mand haffuer bødit til giæst nogle aff sine gode Venner/ som ere/ Mend/met

deris Hustruer oc Piger / dennom alle haffuer hand sæt omkring en Skiffue / Nu effter at Maaltid er giort/sætter hand it Glass Bastert for Mendene/ oc 2. Glass Vin for Quinderne/ oc try Glass Miød for Pigerne / oc der til sætter hand mit paa Bordit / for dennom / it Fad met 13. Æble vdi/ Nu gick Husbonden vd fra deñom/men hand vaar vde/giorde de skiffte met huer andre/saa at huer slags Kiøn drack icke vdaff den drick/der hand sætte for dennom. Nu Husbonden kom ind igien / befant Glassene at være tomme / oc huert stod som hand sætte dem/ Dog sagde hand til dennom/ i haffue icke druckit effter som ieg sætte for eder / Men sagde/ J Mend drack aff Miøden / oc i Quinder drack aff Bastertit/oc i Piger drack aff Vinen. Vilt du dette vide eller giøre / da giør som her efterfølger / Oc skalt du først vel lære denne Taffle vden at/ eller oc haffue hende saa lønlige hos dig.

							Det offuerbliffuende tal.
	0	1	2	4	5	6	
I.	1	1	2	5	2	3	Mend.
II.	2	3	1	1	3	2	Quinder.
III.	3	2	3	2	1	1	Piger.

Merck.

HER skalt du mercke oc vide / at de Tal / som i de øffuerste Rum oc Linner staar / er de Tal som bliffuer til offuers / De Rum næst neden faare betyder Mendene / den anden Linne eller rum / betyder Quinderne / det tredie rum betyder Pigerne / oc de Tal som vdi Rummene staar / bemercker Glassene / Sæt nu it Glass met Bastert vdi (eller huad slags drick du vilt) for Mendene / oc tu Glass Vin for Quinderne / oc try Glass Miød for Pigerne / sæt saa for dem it Fad met 13. Æble / Pummerantz eller Valnøder vdi / Vent dig nu fra dennom / eller holt for dine øyen / oc sig til dennom / huilcke vdaff eder der icke haffuer lyst til at dricke vdaff den Drick / som ieg haffuer sæt for hannom / da tage til sig de Glass / oc giøre ret met / som den drick vdi er / der hannom lyster at dricke vdaff / oc sætte Glassene saa vdi den Sted igien / som hand tog dennom / Dernæst / spør / haffue i druckit / da sige de Ja / Dernæst sig / i som drack aff det Glass met Bastertit / i skulle ingen tage aff disse 13. Æble / Men i som drack vdaff de tu Glass Vin / tager i 2. gange saa mange Æble vdaff Fadit / oc sætter dennom paa Bordit / som der staar Glass for eder

til /

til / Haffuer i it Glass staaende for eder / da
tager 2. Æble / staar der tu Glass / da tager 4.
Æble / staar 3. Glass for eder / da tager 6. Æb-
le vdaff Fadit / oc sætter dennom paa Bordit /
Dernæst sig / i som drack vdaff de try Glass
Miød / tager i vdaff de Æble 3. gange / saa
mange som der staar Glass for eder til / staar
der it Glass / saa tager 3. Æble / staar for eder
tu Glass / saa tager 3. gange saa mange Æb-
le / det er 6. staar der try Glass for eder / da ta-
ger 9. Æble / thi 3. gange 3. er 9. Naar det er
skeet / Vent dig saa til dem / oc see huor mange
Æble / da vdi Fadit til offuers er / befinder du
da 6. Æle vdi Fadit igien / Sæt saa vdi den-
ne Taffle som her offuen faare screffuit staar /
der finder du i den øffuerste Linne vdi det siette
Rum 6. vdi det Rum næst neden faare / som hør
til Mendene / finder du 3. Vdi det andit Rum /
som hør til Quinderne 2. i det tredie Rum som
hør til Pigerne / 1. Der vdaff kant du vide / at
Mendene haffuer druckit aff de try Glass / som
Miøden vaar i / oc Quinderne aff de tu Glass
der Vinen vaar vdi / oc Pigerne vdaff det ene
Glass / som Bastertit vaar vdi. Finder du oc
færre Æble vdi Fadit / da led det Tal op i den
øffuerste Linne / paa denne Taffle som bemer-
cker saa megit som de Æble vaare der bleffue

 til

til offuers/ vdi de Rum der vnder er/ finder du Glassens Tal / oc huorledis de haffue druckit/ oc skifft met huer andre.

En anden maade paa det samme.

Item/ Der sidder ved it Bord tre Personer/ for dennom staar 3. dricke Kar/ som er/ en Sølffstaab / it Glass / oc it Begere / vdaff huilcke de 3. Personer haffue druckit/ Nu vilde ieg gierne vide/ huilcken der haffuer druckit aff det første Dricke kar/ som er Sølffstaaben/ oc huilcken vdaff Glassit/ oc huilcken der haffuer druckit vdaff Begerit.

Giør en Ordning for dennom/ som skal dricke / saa at du scriffuer 1. for den første/ 2. for den anden / oc 3. for den tredie. Scriff saa vnder det første Dricke kar/ som er Sølffstaaben 2. vnder Glassit 9. oc vnder Begerit 10. huilcken som dricker vdaff Sølffstaaben/ hand skal Multiplicere sit Tal met det Tal som vnder Staaben staar / som er 2. huilcken der dricker aff Glassit / hand skal oc Multiplicere sit Tal / met det Tal som staar vnder Glassit/ som er 9. Den der dricker aff Begerit/ hand skal Multiplicere sit Tal / met det Tal / som der

der vnder staar/ som er 10. Addere saa de tren-
de Summe tilsammen / den Sum tag fra 60.
det igien bliffuer / det Affdele met 8. huad du
da faar vdi Quotienten / det hører til det før-
ste dricke Kar / som er Sølffstaaben / det der
offuerbliffuer / hører til det andit dricke Kar /
som er Glassit / det tredie giffuer sig selff.

Exempel.

Lad saa være / at den anden Persone / haff-
uer druckit aff Sølffstaaben / oc den første aff
Glassit / oc den tredie aff Begerit / Multipli-
cere Personens Tal / som er 2. met Staabens
Tal / som er oc 2. da faar du 4. Multiplicere
dernæst den første Personis Tal / som er 1. met
Glassens Tal / som er 9. kommer 9. Vdi lige
maade Multiplicere den tredie Personis Tal /
som er 3. met Begerens Tal / som er 10. faar
du 30. Addere nu de trende Summe som er 4.
9. 30. tilsammen / da faar du 43. dennom tag
fra 60. bliffuer igien 17. dennom Affdele met
8. da faar du vdi Quotienten 2. oc bliffuer 1.
til offuers / Der vdaff kant du vide / at den an-
den Persone haffuer druckit aff det første dri-
cke Kar / som er Sølffstaaben / oc den første aff
det andit / oc den tredie haffuer saa druckit aff
det tredie Kar.

It andet lystigt stycke om en Ring.

ITem / Der sider nogle Personer vdi en Collatz / oc en aff dennom siger: Her er en iblant oss som haffuer en Guld Ring paa/huem kand giætte eller raade huilcken samme Ring haffuer / oc paa huilcken Finger / oc paa huilckit Led. Vilt du nu dette vide/da giør som her efterfølger. Dette stycke kand icke giøris vel / vden der er nogen der kand Regne iblant Hoben / Sig nu til den som skal staa for Regenskaffuit/at hand begynder at telle ret om/ fra sig oc til den som Ringen haffuer / dig aldelis wuitterligt / bed hannom legge samme Persons tal op / Naar det er giort / Bed hannom det Duplere/ bed hannom saa legge 5. der til / Naar det er giort / da bed hannom Multiplicere all sin Sum / met 5. bed hannom saa legge Fingerens Tal til / dernæst bed hannom Multiplicere alt sit Tal met 10. naar det er giort / bed hannom saa legge Ledens Tal til/ Dernæst bed hannom sige dig Summa paa all sin Sum / Naar hand haffuer sagt dig forneffnde Sum / Tag saa fra hannom enligen ved dig selff 250. huad igien bliffuer/ scriff det

for

for dig / den første Figur imod den høyre Haand / bemercker Ledit / Den anden Figur bemercker Fingeren / siden de andre Figurer i huor mange de ere / bemercker Personerne / At du dette diß bedre kand forstaa / da merck dette Exempel.

Exempel.

Her skalt du mercke / at den lille Finger paa den venstre Haand skal holdis for den første Finger / oc tømmel Fingeren paa den høyre Haand for den sidste oc 10. Finger / oc huer Finger skal regnis for 3. Led / det Led som Neglene sidde paa / skal holdis for det første Led / Oc det dernæst for det andit / Det Led næst Haanden for det tredie / Effter denne maade skick dit Regenskaff. Lad hannom nu telle ret omkring fra sig oc til den som Ringen haffuer / Sæt at den 8. Person haffuer samme Ring / paa den 6. Finger / oc paa det tredie Led / Lad hannom Duplicere samme 8. kommer 16. bed hannom legge 5. til / kommer 21. Naar det er giort / bed hannom dennom Multiplicere met 5. kommer 105. bed hannom nu legge Fingeren til / som er den 6. Finger / kommer 111. bed hannom nu Multiplicere alt sit Tal met 10. kommer 1110. bed hannom saa legge Ledit til / som

er det 3. Led/ kommer 1113. Naar det er giort saa bed hannom sige dig Summa summarum paa all sin Sum / da siger hand: Jeg haffuer 1113. Naar du haffuer samme Sum / tag fra hannom enlige ved dig selff 250. bliffuer igien 863. Tag nu den første Figure imod den høyre Haand for Ledit/ som er 3. oc den anden for Fingeren/ som er 6. oc den tredie Figur for Personerne / som er 8. Her seer du / at den 8. Persone haffuer Ringen paa den høyre haand/ oc paa den lille Finger/ som er den 6. Finger/ oc paa det 3. Led.

It Andet Stycke.

Item/ Vilt du sige din Stalbroder / huor mange Penninge hand haffuer vdi sin Pung/ stycke fra stycke / dog icke høyre end til 105. bed hannom kaste samme Penninge met 3. i huert kast/ Naar hand haffuer saa tald eller kast dennom met 3. Da spør hannom om hand beholt nogit vdoffuer/siger hand der bleff 1. vdoffuer/ Da leg for den ene 70. siger hand 2. da leg for huer 70. det er tilhobe/ 140. Bed hannom nu kaste eller telle dennom met 5. Naar det er giort / da spør om hand beholt nogle vdoffuer/ Siger hand/ at der er 1. vdoffuer / da leg eller

scriff

scriff for det ene 21. oc er der 2. 3. eller 4. offuer/ da leg for huer 21. Naar det er giort / saa bed hannom atter kaste eller telle dennom met 7. Naar det er giort/ spør hannom atter/ om hand beholt nogit vdoffuer/ Siger hand at hand beholt 1. offuer / da leg eller scriff for det ene 15. siger hand oc / at der bleff flere end 1. da leg for huer 15. Naar Penningene ere saa talde/ da leg alle Summene vdi en Sum / Er da vdi forneffnde Sum icke vden it Hundrit / da tag fra forneffnde Sum 105. Men er der flere da skalt du tage der fra 210. Huad siden igien er/ saa mange Penninge eller Stycker haffuer hand. At du dette diss lættere kand giøre / da acte denne Taffle / som her neden faare staar/ Oc lær hende vden at/ eller haffue hende saa lønlige hos dig.

3		5				7					
1	2	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6
70	140	21	42	63	84	15	30	45	60	75	90
100		105									
200		/eller 300/ 210									

Lad

Lad saa være at hand haffde 86. Penninge eller Stycker/ bed hannom kaste eller telle dennom met 3. da bliffuer der 2. til offuers/ See nu til denne Taffle som her offuen faare staar/ vdi den øffuerste Linne staar de 3. som hand talde sine Penninge met/ Vdi det andit Rum/ næst vnder neden finder du de 2. Tal/ som bleff til offuers/ Der lige vnder samme 2. vdi den tredie Linne staar det Tal/ som du skalt betegne for de samme 2. som bleffue til offuers/ som er 140. Bed hannom nu telle eller kaste samme 86. Penninge om igien/ met 5. da bliffuer der 1. offuer/ See nu til denne forscreffne Taffle/ vnder de 5. der finder du det 1. som bleff til offuers vdi det første Rum/ vnder samme 1. staar det Tal som er 21. huilckit du skalt scriffue for samme 1. Bed hannom nu atter kaste eller telle forbeneffnde 86. Penninge igien/ met 7. da bliffuer til offuers 2. disse 2. finder du i det andit Rum i denne forscreffne Taffle/ vnder de 7. oc lige vnder samme 2. som bleff til offuers/ staar det Tal som er 30. huilckit du skalt betegne for de 2. som bleff til offuers. Addere nu tilsammen disse trende Summe som er 140. 21. 30. kommer 191. Her seer du at vdi denne Sum er icke vden it hundrit/ Tag derfaare 105. der fra/ bliffuer igien 86. oc saa mange Penninge

haffde

haffde hand. Men vaare der flere hundrit end it/ at der vaare thu eller try hundrit vdi / da skulde du tage 210. der fra.

It andit Stycke.

Item/ En haffuer en Sum Penninge vdi den rette Haand / oc en Sum vdi den venstre Haand/ vdi den ene Haand er der odde/ oc vdi den anden jeffne Penninge / Vilt du vide vdi huilcken Haand odde/oc vdi huilcken jeffne er/ da giør som her effterfølger.

Lad hannom Duplicere de Penninge/ som hand haffuer vdi den rette Haand / Lad hannom saa legge til den Product / de Penninge som hand haffuer vdi den venstre Haand. Dernæst spør hannom at/ om hand haffuer odde eller jeffne/ haffuer hand da jeffne/ da haffde hand odde Penninge vdi den høyre Haand/ Men haffuer hand odde / da haffde hand jeffne Penninge vdi den høyre Haand.

Merck

Merck.

EN Discipel hand heller vil dätze oc sprin-
End hand vdi Kircken vil siunge. (ge/
Oc heller met vnge Quinder vil hoffue-
End vdi Kircken Ministrere. (re/
Oc heller indslipper vdi en Hore vraa/
End hand til Predicken vil gaa.
Oc heller i tre Dage Bole Breff scriffue/
End en Time vdi Skolen at bliffue.
Oc heller paa Gaden om spatzere/
End hand vdi Bogen vil studere.
Naar aff saadanne fromme Prest monne bliffue/
Saa monne Gud hannom en synderlig ly-
cke giffue.

Beslutning.

MEt denne min lille Regne Bog oc korte Vnderuisning/ vil ieg alle dennom som hende faare kommer/ oc denne Konst elsker/ ydmygeligen oc gantske venligen bede/ at dette mit ringe Arbeyde/ tacknemmeligen maatte anammis/ oc der til/ hues brøst her vdi bliffuer befunden/ oc icke saa rætteligen oc kaansteligen giort er / som sig vdaff rette burde at være/ Eller oc om Prenteren sig forseet haffuer/ som snart witterligt komme kand. At saa-

dant

dant kierligen oc Broderligen maatte Corri-
geris oc rettis. Der om beder ieg gantske yd-
mygeligen/Det forskylder oc fortiener ieg met
allerstørste ydmyghed oc tienistactighed i
huor ieg kand. Datum Kiøben-
haffn/ den 21. Februa-
rij/ Anno
1 5 6 0.

Til Disciplene.

I Discipler som denne Konst ville lære/
Raader ieg foruden suig/
Oc beder aluorligen hœre/
At i lære hende flittelig.
Thi huem som denne Konst monne lære/
Oc lærer hende met flid/
Hannom lønner hun met stor œre/
Gantske vel all sin Liffs tid.
Thi ingen giffuer sig til Verdslig Kald/
Det være sig huem det være kand/
Foruden Regning oc disse Tal/
Enten Aandelig eller Verdslig Mand.
Derfaare beder ieg eder aff Hiertet nu/
I Discipler/ oc raader eder alle/
At i til denne Konst haffuer Vilie oc Hu/
Oc foractter icke denne min Tale.

Om

Om i icke end strax kunde hende begribe/
Oc hende saa ret forstaa/
Skulle i icke eder offuer giffue/
Men altid legge Arbeyde der paa.
Saa lenge at i denne Kaanst monne lære/
Saa skulle i det fornemme/
At det skal komme eder til stor ære/
Oc eders Arbeyde skal være eder vel bequem-
Om i oc kunde scriffue der til met/ (me.
Aff saadan Kaanst met stor ære/
For sandingen vil ieg sige eder det/
Eders Liffs tid maa i eder nære.
Huo dette besinder oc ret betracter/
Dette mit Arbeyde hand icke foracter.

En Taffle om Mynt.

½. ß	———————		6. ₰.
1. ß	———————		12. ₰.
2. ß	———	haffuer ——	24. ₰
3. ß	———————		36. ₰.
4. ß	———————		48. ₰
½. Mk	———————		8. ß.
1. Mk	———————		16. ß.
2. Mk	———	haffuer ——	32. ß
3. Mk	———————		48. ß.
4. Mk	———————		64. ß.

Gylden

½. ℞ ——————— 20. ß.
1. ℞ ——————— 40. ß.
2. ℞ — haffuer — 80. ß.
3. ℞ ——————— 120. ß.
4. ℞ ——————— 160. ß.
½. Dal. ————— 24. ß.
1. Dal. ————— 48. ß.
2. Dal. — haffuer — 96. ß.
3. Dal. ————— 144. ß.
4. Dal. ————— 192. ß.

Om Vect.

1. Skippund ——— 20. Lispund.
1. Skippund ——— 280. Marckpund.
1. Cintener — er — 112. Pund.
1. Lispund ——— 14. Marckpund.
1. Lispund ——— 16. Skaalepund.
1. Sten ——— 21. Skaalepund.
1. Pund ——— 32. Lod.
1. Marck ——— 16. Lod.
1. Lod — er — 4. Quintin.
1. Quintin ——— 4. Ort.
1½. Karat ——— 1. Lod.

Om Maader.

1. Læst Øll——————12. Tønder.
1. Tønde————————120. Potter.
1. Tønde Miød———32. Støffuicker.
1. Støffuicke——er——4. Potter.
1. Amme Vin————160. Potter.
1. Tønde————————4. Fierdinger.
1. Fierding————————2. Ottinger.
1. Læst Korn————12. Pund.
1. Pund————————24. Skepper.
1. Pund Ru——————20. Skepper.
1. Pund Huede——20. Skepper.
1. Skeppe——er——4. Fierdinger.
1. Fierding——————2. Ottinger.
1. stor Læst Malt——42. Tønder.
1. Skibs Læst————24. Tønder.

Om Aars tid.

1. Aar——————13. Maaneder.
1. Aar——————52. Vger.
1. Aar——haffuer——365. Dage.
1. Aar——————8760. Timer.
1. Aar——————525600. Minuter.
1. Maanit————4. Vger.
1. Vge——————7. Dage
1. Dag——haffuer——12. Timer.
1. Time————60. Minuter.
1. Minut————12. Seier knæp.

Her

12. Tønder.
20. Potter.
32. Støffuicker.
4. Potter.
160. Potter.
4. Fierdinger.
2. Ottinger.
12. Pund.
24. Skepper.
20. Skepper.
20. Skepper.
4. Fierdinger.
2. Ottinger.
42. Tønder.
24. Tønder.

Aars tid.

12. Maaneder.
52. Vger.
365. Dage.
8760. Timer.
525600. Minuter.
4. Vger.
7. Dage.
12. Timer.
60. Minuter.
12. Seier knap.

Her

Her efterfølger nogle Kiøbmands Taffler / paa almindelige Vare oc Kiøbmands Handel.

Den Første Taffle.

Denne første Taffle er om alle de Vare som selgis eller kiøbis / vdi Læste / Tønde / Fierdinge eller Ottinge tal / som er Smør / Køcken fæt / Honnig / Kiød / Fisk / Tiere / Jern / eller huadsomheldst Vare det er eller være kand / som vdi Tønder / Fierdinger oc Ottinger er.

Regnendis Læsten for 12. Tønder / Tønden for 4. Fierdinger / oc Fierdingen for 2. Ottinger.

Læst	Tønde	Fierding		Otting	
Daler	Marck	Marck	ß	Marck	ß
4	1	0	4	0	2
6	1½	0	6	0	3
8	2	0	8	0	4
10	2½	0	10	0	5

12

Læst	Tønde	Fierding		Otting	
Daler	Marck	Marck		Marck	ß
12	3	0	12	0	6
14	3½	0	14	0	7
16	4	1	0	0	8
18	4½	0	18	0	9
20	5	0	20	0	10
22	5½	0	22	0	11
24	6	0	24	0	12
26	6½	0	26	0	13
28	7	0	28	0	14
30	7½	0	30	0	15
32	8	2	0	1	0
34	8½	2	2	1	1
36	9	2	4	1	2
38	9½	2	6	1	3
40	10	2	8	1	4
42	10½	2½	2	1	5
44	11	2½	4	1	6
46	11½	2½	6	1	7
48	12	3	0	1½	0
50	12½	3	2	1½	1
52	13	3	4	1½	2
54	13½	3	6	1½	3
56	14	3½	0	1½	4

58

Læst	Tønde	Fierding		Otting	
Daler	Marck	Marck	ß	Marck	ß
58	14½	3½	2	1½	5
60	15	3½	4	1½	6
62	15½	3½	6	1½	7
64	16	4	0	2	0
66	16½	4	2	2	1
68	17	4	4	2	2
70	17½	4	6	2	3
72	18	4½	0	2	4
74	18½	4½	2	2	5
76	19	4½	4	2	6
78	19½	4½	6	2	7
80	20	5	0	2½	0
82	20½	5	2	2½	1
84	21	5	4	2½	2
86	21½	5	6	2½	3
88	22	5½	0	2½	4
90	22½	5½	2	2½	5
92	23	5½	4	2½	6
94	23½	5½	6	2½	7
96	24	6	0	3	0
98	24½	6	2	3	1
100	25	6	4	3	2
102	25½	6	6	3	3

Læst	Tønde		Fiering		Otting	
Daler	Marck	ß	Marck	ß	Marck	ß
104	26		6½	0	3	4
106	26½		6½	2	3	5
108	27		6½	4	3	6
110	27½		6½	6	3	7
112	28		7	0	3½	0
114	28½		7	2	3½	1
116	29		7	4	3½	2
118	29½		7	6	3½	3
120	30		7½	0	3½	4
122	30½		7½	2	3½	5
124	31		7½	4	3½	6
126	31½		7½	6	3½	7
128	32		8	0	4	0
130	32½		8	2	4	1
132	33		8	4	4	2
134	33½		8	6	4	3
136	34		8½	0	4	4
138	34½		8½	2	4	5
140	35		8½	4	4	6
142	35½		8½	6	4	7
144	36		9	0	4½	0
146	36½		9	2	4½	1
148	37		9	4	4½	2

Læst	Tønde	Fierding		Otting	
Daler	Marck	Marck	ß	Marck	ß
150	37½	9	6	4½	3
152	38	9½	0	4½	4
154	38½	9½	2	4½	5
156	39	9½	4	4½	6
158	39½	9½	6	4½	7
160	40	10	0	5	0
162	40½	10	2	5	1
164	41	10	4	5	2
166	41½	10	6	5	3
168	42	10½	0	5	4
170	42½	10½	2	5	5
172	43	10½	4	5	6
174	43½	10½	6	5	7
178	44	11	0	5½	0
180	44½	11	2	5½	1
182	45	11	4	5½	2
184	45½	11	6	5½	3
186	46	11½	0	5½	4
188	46½	11½	2	5½	5
190	47	11½	4	5½	6
192	47½	11½	6	5½	7
194	48	12	0	6	0
196	48½	12	2	6	1

198

Læst	Tønde	Fierding		Otting	
Daler	Marck	Marck	ß	Marck	ß
198	49	12	4	6	2
200	49½	12	6	6	3
202	50	12½	0	6	4
204	50½	12½	2	6	5
206	51	12½	4	6	6
208	51½	12½	6	6	7
210	52	13	0	6½	0
212	52½	13	2	6½	1
214	53	13	4	6½	2
216	53½	13	6	6½	3
218	54	13½	0	6½	4
220	54½	13½	2	6½	5
224	55	13½	4	6½	6
226	55½	13½	6	6½	7
228	56	14	0	7	0

Den Anden Taffle.

Om Byg oc Malt / Regnendis Læsten for 12. Pund / oc Pundet for 24. Skepper / Skeppen for 4. Fierdinger.

Læst

Læst	Pund		Skeppe			Fiering	
Daler	Marck	ſc	ß	alb	ß	alb	S
8	2	0	1	1	0	1	0
9	2	4	1	1½	0	4½	0
10	2½	0	1	2	0	1	1
11	2½	4	1	2½	0	1	1½
12	3	0	2	0	0	1	2
13	3	4	2	½	0	1	2½
14	3½	0	2	1	0	1	3
15	3½	4	2	1½	0	1	3½
16	4	0	2	2	0	2	0
17	4	4	2	2½	0	2	½
18	4½	0	3	0	0	2	1
19	4½	4	3	½	0	2	1½
20	5	0	3	1	0	2	2
21	5	4	3	1½	0	2	2½
22	5½	0	3	2	0	2	3
23	5½	4	3	2½	0	2	2½
24	6	0	4	0	1	0	0
25	6	4	4	½	1	0	½
26	6½	0	4	1	1	0	1
27	6½	4	4	1½	1	0	1½
28	7	0	4	2	1	0	2
29	7	4	4	2½	1	0	2½
30	7½	0	5	0	1	0	3

Last	Pund		Skeppe		Fierding		
Daler	Marck	ß	ß	alb	ß	alb	ß
31	7½	4	5	½	1	0	3½
32	8	0	5	1	1	1	0
33	8	4	5	1½	1	1	½
34	8½	0	5	2	1	1	1
35	8½	4	5	2½	1	1	1½
36	9	0	6	0	1	1	2
37	9	4	6	½	1	1	2½
38	9½	0	6	1	1	1	3
39	9½	4	6	1½	1	1	3½
40	10	0	6	2	1	2	0
41	10	4	6	2½	1	2	½
42	10½	0	7	0	1	2	1
43	10½	4	7	½	1	2	1½
44	11	0	7	1	1	2	2
45	11	4	7	1½	1	2	2½
46	11½	0	7	2	1	2	3
47	11½	4	7	2½	1	2	3½
48	12	0	8	0	2	0	0
49	12	4	8	½	2	0	½
50	12½	0	8	1	2	0	1
51	12½	4	8	1½	2	0	1½
52	13	0	8	2	2	0	2
53	13	4	8	2½	2	0	2½

Læst	Pund		Skeppe		Fiering		
Marck	Marck	ß	ß	alb	ß	alb	₰
54	13½	0	9	0	2	0	3
55	13½	4	9	½	2	0	3½
56	14	0	9	1	2	1	0
57	14	4	9	1½	2	1	½
58	14½	0	9	2	2	1	1
59	14½	4	9	2½	2	1	1½
60	15	0	10	0	2	1	2
61	15	4	10	½	2	1	2½
62	15½	0	10	1	2	1	3
63	15½	4	10	1½	2	1	3½
64	16	0	10	2	2	2	0
65	16	4	10	2½	2	2	½
66	16½	0	11	0	2	2	1
67	16½	4	11	½	2	2	1½
68	17	0	11	1	2	2	2
69	17	4	11	1½	2	2	2½
70	17½	0	11	2	2	2	3
71	17½	4	11	2½	2	2	3½
72	18	0	12	0	3	0	0

Den Tredie Taffle.

Om

Om Ru oc Huede/Regnendis Læsten for 12. Pund oc Pundet for 20. Skepper/Skeppen for 4 Fierdinger.

Læst	Pund		Skeppe	Fierding		
Marck	Marck	ß	ß	ß	alb	₰
30	2½	0	2	0	1½	0
37½	3	2	2½	0	0	7½
45	3½	4	3	0	2½	9
52½	4	6	3½	0	0	10½
60	5		4	1	0	0
67½	5½	2	4½	1	0	1½
75	6	4	5	1	0	3
82½	6½	6	5½	1	0	4½
90	7½		6	1½	0	0
97½	8	2	6½	1½	0	1½
105	8½	4	7	1½	0	3
112½	9	6	7½	1½	0	4½
120	10	0	8	2	0	0
137½	10½	2	8½	2	0	1½
135	11	4	9	2	0	3
142½	11½	6	9½	2	0	4½
150	12½	0	10	2½	0	0
157½	13	2	10½	2½	0	1½

Læst	Pund		Skeppe	Fierding		
Marck	℔	ß	Skilling	ß	alb	₰
165	13½	4	11	2½	0	3
172½	14	6	11½	2½	0	4½
180	15	0	12	3	0	0
187½	15½	2	12½	3	0	1½
195	16	4	13	3	0	3
202½	16½	6	13½	3	0	4½
210	17½	0	14	3½	0	0

Den Fierde Taffle.

Er om alle de Vare som kiøbis

eller selgis vd met Skippund/Lispund/ Marckpund/oc Skaalepund / Som er Hør/ Hamp / Humble / Kaaber / Messing / Tin/ Bly / Jern / eller huad for Vare det er / eller være kand/ som vduegis/ etc. Regnendis Skippundit for 20. Lispund/oc Lispundit for 14. Marck-pund/oc 16. Skaalepund

Skip-

Skipp℔ Marck	Lispund	Marckp℔	Skaalep℔
10	8 ß	$4\frac{6}{7}$ ₰	6 ₰
$11\frac{1}{4}$	9 ß 1 alb	8 ₰	7 ₰
$13\frac{1}{3}$	$10\frac{1}{2}$ ß 2 ₰	$9\frac{1}{7}$ ₰	8 ₰
15	12 ß	$10\frac{2}{7}$ ₰	9 ₰
$16\frac{2}{3}$	13 ß 1 alb	$11\frac{3}{7}$ ₰	10 ₰
$18\frac{1}{3}$	$14\frac{1}{2}$ ß 2 ₰	1 ß $0\frac{4}{7}$ ₰	11 ₰
20	1 marck	1 ß $1\frac{5}{7}$ ₰	1 ß
25	1 ♣ 4 ß	1 ß $5\frac{1}{7}$ ₰	1 ß 3 ₰
30	$1\frac{1}{2}$ marck	1 ß $8\frac{4}{7}$ ₰	$1\frac{1}{2}$ ß
35	$1\frac{1}{2}$ ♣ 4 ß	2 ß	$1\frac{1}{2}$ ß 3 ₰
40	2 marck	2 ß $3\frac{3}{7}$ ₰	2 ß
45	2 ♣ 4 ß	$2\frac{1}{2}$ ß $0\frac{6}{7}$ ₰	2 ß 3 ₰
50	$2\frac{1}{2}$ marck	$2\frac{1}{2}$ ß $4\frac{2}{7}$ ₰	$2\frac{1}{2}$ ß
55	$2\frac{1}{2}$ ♣ 4 ß	3 ß $1\frac{5}{7}$ ₰	$2\frac{1}{2}$ ß 3 ₰
60	3 marck	3 ß $5\frac{1}{7}$ ₰	3 ß
65	3 ♣ 4 ß	3 ß $8\frac{4}{7}$ ₰	3 ß 3 ₰
70	$3\frac{1}{2}$ marck	4 ß	$3\frac{1}{2}$ ß
75	$3\frac{1}{2}$ ♣ 4 ß	4 ß $3\frac{3}{7}$ ₰	$3\frac{1}{2}$ ß 3 ₰
80	4 marck	$4\frac{1}{2}$ ß $0\frac{6}{7}$ ₰	4 ß
85	4 ♣ 4 ß	$4\frac{1}{2}$ ß $4\frac{2}{7}$ ₰	4 ß 3 ₰
90	$4\frac{1}{2}$ marck	5 ß $1\frac{5}{7}$ ₰	$4\frac{1}{2}$ ß
95	$4\frac{1}{2}$ ♣ 4 ß	5 ß $5\frac{1}{7}$ ₰	$4\frac{1}{2}$ ß 3 ₰
100	5 marck	5 ß $8\frac{4}{7}$ ₰	5 ß

Skippund Marck	Lispund	Marckpund	Skaalepund
105	5 ℔ 4 ß	6	
110	5½ marck	6 ß 3 3/7 ₰	5 ß 3 ₰
115	5½ ℔ 4 ß	6½ ß 0 6/7 ₰	5½ ß
120	6 marck	6½ ß 4 5/7 ₰	5½ ß 3 ₰
125	6 ℔ 4 ß	7 ß 1 5/7 ₰	6 ß
130	6½ marck	7 ß 5 1/7 ₰	6 ß 3 ₰
135	6½ ℔ 4 ß	8 ß 8 4/7 ₰	6½ ß
140	7 marck	8 ß	6½ ß 3 ₰
145	7 ℔ 4 ß	8 ß 3 1/7 ₰	7 ß
150	7½ marck	8½ ß 0 6/7 ₰	7 ß 3 ₰
155	7½ ℔ 4 ß	8½ ß 4 2/7 ₰	7½ ß
160	8 marck	9 ß 1 5/7 ₰	7½ ß 3 ₰
165	8 ℔ 4 ß	9 ß 5 4/7 ₰	8 ß
170	8½ marck	9 ß 8 4/7 ₰	8 ß 3 ₰
175	8½ ℔ 4 ß	10 ß	8½ ß
180	9 marck	10 ß 3 5/7 ₰	8½ ß 3 ₰
185	9 ℔ 4 ß	10½ ß 0 6/7 ₰	9 ß
190	9½ marck	10½ ß 4 2/7 ₰	9 ß 3 ₰
195	9½ ℔ 4 ß	11 ß 1 5/7 ₰	9½ ß
200	10 marck	11 ß 5 1/7 ₰	9½ ß 3 ₰
205	10 ℔ 4 ß	11 ß 8 4/7 ₰	10 ß
210	10½ marck	12 ß	10 ß 3 ₰
215	10½ ℔ 4 ß	12 ß 3 3/7 ₰	10½ ß
			10½ ß 3 ₰

Skippꝫ	Lispund	Marckpund	Skaalepꝫ
Marck			
220	11 marck	12½ ß $0\frac{6}{7}$ ₰	11 ß
225	11 ♧ 4 ß	12½ ß $4\frac{3}{7}$ ₰	11 ß 3 ₰
230	11½ marck	13 ß $1\frac{5}{7}$ ₰	11½ ß
235	11½ ♧ 4 ß	13 ß $5\frac{1}{7}$ ₰	11½ ß 3 ₰
240	12 marck	13 ß $8\frac{4}{7}$ ₰	12 ß
245	12 ♧ 4 ß	14 ß	12 ß 3 ₰
250	12½ marck	14 ß $3\frac{3}{7}$ ₰	12½ ß
255	12½ ♧ 4 ß	14½ ß $0\frac{6}{7}$ ₰	12½ ß 3 ₰
260	13 marck	14½ ß $4\frac{2}{7}$ ₰	13 ß
265	13 ♧ 4 ß	15 ß $1\frac{5}{7}$ ₰	13 ß 3 ₰
270	13½ marck	15 ß $1\frac{1}{7}$ ₰	13½ ß
275	13½ ♧ 4 ß	15 ß $8\frac{4}{7}$ ₰	13½ ß 3 ₰
280	14 marck	1 marck	14 ß
285	14 ♧ 4 ß	1 ♧ $3\frac{1}{7}$ ₰	14 ß 3 ₰
290	14½ marck	16½ ß $0\frac{6}{7}$ ₰	14½ ß
295	14½ ♧ 4 ß	16½ ß $4\frac{2}{7}$ ₰	14½ ß 3 ₰
300	15 marck	17 ß $1\frac{5}{7}$ ₰	15 ß
305	15 ♧ 4 ß	17 ß $5\frac{1}{7}$ ₰	15 ß 3 ₰
310	15½ marck	17 ß $8\frac{4}{7}$ ₰	15½ ß
315	15½ ♧ 4 ß	18 ß	15½ ß 3 ₰
320	16 marck	18 ß $3\frac{3}{7}$ ₰	1 marck

Den

Den Femte Taffle.

Er om de Vare som selgis oc vdvegis vdi Quintin/ Lod/ Pund oc Cintener tal/ som ere Vrter oc andre flere saadanne Vare/ som effter saadan Vect kiøbis. Regnendis Cintenerit for 112. Pund/ Pundet for 32. Lod/ oc Loddet for 4. Quintin.

Quintin.	Lod	Pund	Cintener
1 ₰	1 alb	10 ß 2 alb	74½ ℳ 2 ß 2 alb
1½ ₰	1½ alb	1 marck	112 marck
2 ₰	2 alb	1 ℳ 5 ß 1 alb	149 ℳ 5 ß 1 alb
2½ ₰	2½ alb	1½ ℳ 2 ß 2 alb	186½ ℳ 2 ß 2 alb
3 ₰	1 ß	2 marck	224 marck
3½ ₰	3½ alb	2 ℳ 5 ß 1 alb	261 ℳ 5 ß 1 alb
4 ₰	4 alb	2½ ℳ 2 ß 2 alb	298½ ℳ 2 ß 2 alb
4½ ₰	4½ alb	3 ℳ	336 marck
5 ₰	5 alb	3 ℳ 5 ß 1 alb	373 ℳ 5 ß 1 alb
5½ ₰	5½ alb	3½ ℳ 2 ß 2 alb	410½ ℳ 2 ß 2 alb
6 ₰	2 ß	4 ℳ	448 marck
6½ ₰	6½ alb	4 ℳ 5 ß 1 alb	485 ℳ 5 ß 1 alb
7 ₰	7 alb	4½ ℳ 2 ß 2 alb	522½ ℳ 2 ß 2 alb
7½ ₰	7½ alb	5 ℳ	560 marck
[illegible] ₰	8 alb	5 ℳ 5 ß 1 alb	597 ℳ 2 ß 1 alb
8½ ₰	8½ alb	5½ ℳ 2 ß 2 alb	634½ ℳ 2 ß 2 alb

quintin	Lod	Pund	Cintener
9 ₰	3 ß	6 marck	672 marck
9½ ₰	9½ alb	6 ℳ 5 ß 2 alb	709 ℳ 5 ß 1 alb
10 ₰	10 alb	6½ ℳ 2 ß 2 al	746½ ℳ 2 ß 2 al
10½ ₰	10½ alb	7 marck	784 marck
11 ₰	11 alb	7 ℳ 5 ß 1 al	821 ℳ 5 ß 1 alb
11½ ₰	11½ alb	7½ ℳ 2 ß 2 al	852½ ℳ 2 ß 2 alb
1 ß	4 ß	8 marck	896 marck
13½ ₰	4½ ß	9 marck	1008 marck
15 ₰	5 ß	10 marck	1120 marck
1 ß 4 ₰	5 ß 1 alb	10½ ℳ 2 ß 2 al	1194½ ℳ 2 ß 2 al
1 ß 5 ₰	5½ ß	11 marck	1232 marck
1 ß 5 ₰	5 ß 2 al	11 ℳ 5 ß 1 al	1269 ℳ 5 ß 1 alb
1 ß 5½ ₰	5 ß 2½ al	11½ ℳ 2 ß 2 al	1306½ ℳ 2 ß 2 al
1½ ß	6 ß	12 marck	1344 marck
1 ß 7 ₰	6 ß 1 al	12½ ℳ 2 ß 2 al	1418½ ℳ 2 ß 2 al
1 ß 7½ ₰	6½ ß	13 marck	1456 marck
1 ß 8 ₰	6 ß 2 al	13 ℳ 5 ß 1 alb	1493 ℳ 5 ß 1 al
1 ß 9 ₰	7 ß	14 marck	1568 marck
1 ß 10 ₰	7 ß 1 al	14½ ℳ 2 ß 2 al	1642½ ℳ 2 ß 2 al
1 ß 10½ ₰	7½ ß	15 marck	1680 marck
1 ß 11 ₰	7 ß 2 al	15 ℳ 5 ß 1 alb	1717 ℳ 5 ß 1 alb
2 ß	8 ß	16 marck	1792 marck
2 ß 1½ ₰	8½ ß	17 marck	1904 marck
2 ß 3 ₰	9 ß	18 marck	2016 marck
2 ß 4½ ₰	9½ ß	19 marck	2128 marck

2½ ß

Quintin	Lod	Pund	Cintener
2½ ß	10 ß	20 marck	2240 marck
2½ ß 1½ ₰	10½ ß	21 marck	2352 marck
2½ ß 3 ₰	11 ß	22 marck	2464 marck
2½ ß 4½ ₰	11½ ß	23 marck	2576 marck
3 ß	12 ß	24 marck	2688 marck
3 ß 1½ ₰	12½ ß	25 marck	2800 marck
3 ß 3 ₰	13 ß	26 marck	2912 marck
3 ß 4½ ₰	13½ ß	27 marck	3624 marck
3½ ß	14 ß	28 marck	3136 marck
3½ ß 1½ ₰	14½ ß	29 marck	3248 marck
3½ ß 3 ₰	15 ß	30 marck	3360 marck
3½ ß 4½ ₰	15½ ß	31 marck	3472 marck
4 ß	1 ℳ	32 marck	3584 marck

Den Siette Taffle.

Om Øl kiøb / Regnendis Tønden for 120. Paatter.

Paatken for	er Tønden	Læsten
2 ₰	20 ß	15 ℳ
3 ₰	30 ß	22½ ℳ
1 alb	2½ ℳ	30 ℳ
5 ₰	3 ℳ 2 ß	37½ ℳ
6 ₰	3½ ℳ 4 ß	45 ℳ
7 ₰	4 ℳ 6 ß	52½ ℳ
2 alb	5 ℳ	60 ℳ
9 ₰	5½ ℳ 2 ß	67½ ℳ
10 ₰	6 ℳ 4 ß	75 ℳ
11 ₰	6½ ℳ 6 ß	82½ ℳ
1 ß	7½ ℳ	90 ℳ
4 alb	10 ℳ	120 ℳ
4½ alb	11 ℳ 4 ß	135 ℳ
5 alb	12½ ℳ	150 ℳ
5½ alb	13½ ℳ 4 ß	165 ℳ
2 ß	15 ℳ	180 ℳ
6½ alb	16 ℳ 4 ß	195 ℳ
6 alb	17½ ℳ	210 ℳ
7½ alb	18½ ℳ 4 ß	225 ℳ
8 alb	20 ℳ	240 ℳ
3 ß	22½ ℳ	255 ℳ

Den Siuende Taffle.

Om Skind oc Huder. Regnendis Degerit for 10. Skind eller Huder.

Skin-

Skindet for ... er degern

4 alb	13 ß 1 alb
5 alb	1 marck 2 alb
2 ß	20 ß
6½ alb	21 ß 2 alb
7 alb	23 ß 1 alb
7½ alb	25 ß
8 alb	26 ß 2 alb
8½ alb	28 ß 1 alb
3 ß	30 ß
9½ alb	31 ß 2 alb
10 alb	33 ß 1 alb
10½ alb	2 marck 3 ß
11 alb	2 marck 4 ß 2 alb
11½ alb	2 marck 6 ß 1 alb
4 ß	2½ marck
4½ ß	2½ marck 5 ß
5 ß	3 marck 2 ß
5½ ß	3 marck 7 ß
6 ß	3½ marck 4 ß
6½ ß	4 marck 1 ß
7 ß	4 marck 6 ß
7½ ß	4½ marck 3 ß
8 ß	5 marck
8½ ß	5 marck 5 ß
9 ß	5½ marck 2 ß
9½ ß	5½ marck 7 ß
10 ß	6 marck 4 ß

	10½	ß		6½ marck	1 ß
	11	ß		6½ marck	6 ß
	11½	ß		7 marck	3 ß
	12	ß		7½ marck	
	12½	ß		7½ marck	5 ß
	13	ß		8 marck	2 ß
	13½	ß		8 marck	7 ß
	14	ß		8½ marck	4 ß
	14½	ß		9 marck	1 ß
	15	ß		9 marck	6 ß
	15½	ß		9½ marck	3 ß
	1 ℔			10 marck	
Skindet	1 ℔	4 ß		12½ marck	
eller Hu-	1½ ℔		er de-	15 marck	
den for	1½ ℔	4 ß	gerit	17½ marck	
	2 ℔			20 marck	
	2 ℔	4 ß		22½ marck	
	2½ ℔			25 marck	
	2½ ℔	4 ß		27½ marck	
	3 ℔			30 marck	
	3 ℔	4 ß		32½ marck	
	3½ ℔			35 marck	
	3½ ℔	4 ß		37½ marck	
	4 ℔			40 marck	
	4 ℔	4 ß		42½ marck	
	4½ ℔			45 marck	
	4½ ℔	4 ß		47½ marck	

5 marck

Skindet for	5 ₰		er degerit	50 marck
	5 ₰	4 ß		52½ marck
	5½ ₰			55 marck
	5½ ₰	4 ß		57½ marck
	6 ₰			60 marck

Den Ottende Taffle.

Om Silde kiøb / Regnendis Læssit for 30. Ole / oc Olen for 80. Silder / oc 4. Silder i Kastit.

Læssit		Olen		Kastit		
2½ marck		4	alb	0 3/5		₰
2½ marck	5 ß	4½	alb	0 9/10		₰
3 marck	2 ß	5	alb	1		₰
3 marck	7 ß	5½	alb	1 1/10		₰
3½ marck	4 ß	2 ß		1 1/5		₰
4 marck	1 ß	6½	alb	1 3/10		₰
4 marck	6 ß	7	alb	1 2/5		₰
4½ marck	3 ß	7½	alb	1 1/2		₰
5 marck		8	alb	1 1/2	1/10	₰
5 marck	5 ß	8½	alb	1 1/2	1/5	₰
5½ marck	2 ß	3 ß		1 1/2	3/10	₰
5½ marck	7 ß	9½	alb	1 1/2	2/5	₰
6 marck	4 ß	10	alb	2		₰
6½ marck	1 ß	10½	alb	2 1/10		₰

 6½ ₰

Cassie		Olen		Kastie	
6½ marck	6 ß	11	alb	2⅕	₰
7 marck	3 ß	11½	alb	2 3/10	₰
7½ marck		4 ß		2⅖	₰
7½ marck	5 ß	12½	alb	2½	₰
8 marck	2 ß	13	alb	2½	1/10 ₰
8 marck	7 ß	13½	alb	2½	⅕ ₰
8½ marck	4 ß	14	alb	2½	3/10 ₰
9 marck	1 ß	14½	alb	2½	⅖ ₰
9 marck	6 ß	5 ß		3	₰
9½ marck	3 ß	5 ß	2 ₰	3 1/10	₰
10 marck		5 ß 1 alb		3⅕	₰
10 marck	5 ß	5 ß 1½ alb		3 3/10	₰
10½ marck	2 ß	5 ß 2 alb		3⅖	₰
10½ marck	7 ß	5 ß 2½ alb		3½	₰
11 marck	4 ß	6 ß		3½	1/10 ₰
11½ marck	1 ß	6 ß	2 ₰	3½	⅕ ₰
11½ marck	6 ß	6 ß 1 alb		3½	3/10 ₰
12 marck	3 ß	6 ß 1½ alb		3½	⅖ ₰
12½ marck		6 ß 2 alb		1 alb	
12½ marck	5 ß	6 ß 2½ alb		1 alb	0 1/10 ₰
13 marck	2 ß	7 ß		1 alb	0⅕ ₰
13 marck	7 ß	7 ß	2 ₰	1 alb	0 3/10 ₰
13½ marck	4 ß	7 ß 1 alb		1 alb	0⅖ ₰
13½ marck	1 ß	7 ß 1½ alb		1 alb	4 ₰
14 marck	6 ß	7 ß 2 alb		1 alb	0⅗ ₰

14½

Læste		Olen		Kastit	
14½ marck	3 ß	7 ß 2½ alb		1 alb 0 $\frac{7}{10}$	₰
15 marck		8 ß		1 alb 0 $\frac{4}{5}$	₰
15 marck	5 ß	8 ß	2 ₰	1 alb 0 $\frac{9}{10}$	₰
15½ marck	2 ß	8 ß 1 alb		1 alb 1	₰
15½ marck	7 ß	8 ß 1½ alb		1 alb 1 $\frac{1}{10}$	₰
16 marck	4 ß	8 ß 2 alb		1 alb 1 $\frac{1}{5}$	₰
16½ marck	1 ß	8 ß 2½ alb		1 alb 1 $\frac{3}{10}$	₰
16½ marck	6 ß	9 ß		1 alb 1 $\frac{2}{5}$	₰
17 marck	3 ß	9 ß	2 ₰	1 alb 1½	₰
17½ marck		9 ß 1 alb		1 alb 1 $\frac{3}{5}$	₰
17½ marck	5 ß	9 ß 1½ alb		1 alb 1 $\frac{7}{10}$	₰
18 marck	2 ß	9 ß 2 alb		1 alb 1 $\frac{4}{5}$	₰
18 marck	7 ß	9 ß 2½ alb		1 alb 1 $\frac{9}{10}$	₰
18½ marck	4 ß	10 ß		6	₰
19 marck	1 ß	10 ß	2 ₰	6 $\frac{1}{10}$	₰
19 marck	6 ß	10 ß 1 alb		6 $\frac{1}{5}$	₰
19½ marck	3 ß	10 ß 1½ alb		6 $\frac{3}{10}$	₰
20 marck		10 ß 2 alb		6 $\frac{2}{5}$	₰
20 marck	5 ß	10 ß 2½ alb		6½	₰
20½ marck	2 ß	11 ß		6 $\frac{3}{5}$	₰
20½ marck	7 ß	11 ß	2 ₰	6 $\frac{7}{10}$	₰
21 marck	4 ß	11 ß 1 alb		6 $\frac{4}{5}$	₰
21½ marck	1 ß	11 ß 1½ alb		6 $\frac{9}{10}$	₰
21½ marck	6 ß	11 ß 2 alb		7	₰
22 marck	3 ß	11 ß 2½ alb		7 $\frac{1}{10}$	₰

Læssit		Olen		Kastie	
$22\frac{1}{2}$ marck		12 ß		$7\frac{1}{5}$	₰
$22\frac{1}{2}$ marck	5 ß	12 ß	2 ₰	$7\frac{3}{10}$	₰
23 marck	2 ß	12 ß	1 alb	$7\frac{2}{5}$	₰
23 marck	7 ß	12 ß	$1\frac{1}{2}$ alb	$7\frac{1}{2}$	₰
$23\frac{1}{2}$ marck	4 ß	12 ß	2 alb	$7\frac{3}{5}$	₰
24 marck	1 ß	12 ß	$2\frac{1}{2}$ alb	$7\frac{7}{10}$	₰
24 marck	6 ß	13 ß		$7\frac{4}{5}$	₰
$24\frac{1}{2}$ marck	3 ß	13 ß	2 ₰	$7\frac{9}{10}$	₰
25 marck		13 ß	1 alb	2 alb	
25 marck	5 ß	13 ß	$1\frac{1}{2}$ alb	2 alb	$0\frac{1}{10}$ ₰
$25\frac{1}{2}$ marck	2 ß	13 ß	2 alb	2 alb	$0\frac{1}{5}$ ₰
$25\frac{1}{2}$ marck	7 ß	13 ß	$2\frac{1}{2}$ alb	2 alb	$0\frac{3}{10}$ ₰
26 marck	4 ß	14 ß		2 alb	$0\frac{2}{5}$ ₰
$26\frac{1}{2}$ marck	1 ß	14 ß	2 ₰	2 alb	$0\frac{1}{2}$ ₰
$26\frac{1}{2}$ marck	6 ß	14 ß	1 alb	2 alb	$0\frac{3}{5}$ ₰
27 marck	3 ß	14 ß	$1\frac{1}{2}$ alb	2 alb	$0\frac{7}{10}$ ₰
$27\frac{1}{2}$ marck		14 ß	2 alb	2 alb	$0\frac{4}{5}$ ₰
$27\frac{1}{2}$ marck	5 ß	14 ß	$2\frac{1}{2}$ alb	2 alb	$0\frac{9}{10}$ ₰
28 marck	2 ß	15 ß		9	₰
28 marck	7 ß	15 ß	2 ₰	$9\frac{1}{10}$	₰
$28\frac{1}{2}$ marck	4 ß	15 ß	1 alb	$9\frac{1}{5}$	₰
29 marck	1 ß	15 ß	$1\frac{1}{2}$ alb	$9\frac{3}{10}$	₰
29 marck	6 ß	15 ß	2 alb	$9\frac{2}{5}$	₰
$29\frac{1}{2}$ marck	3 ß	15 ß	$2\frac{1}{2}$ alb	$9\frac{1}{2}$	₰
30 marck		1 marck		$9\frac{3}{5}$	₰

Den

Den Niende Taffle.

Om Aars Fortienisle eller Fortæring. Regnendis Aaret for 365. Dage/ oc Maaneden for 28. Dage.

Dagen	Maaneden	Aaret
1 Penning	7 alb	30 ß 1 alb 1 ₰
2 Penning	14 alb	3½ ℳ 4 ß 10 ₰
3 Penning	7 ß	5½ ℳ 3 ß 3 ₰
1 alb	9 ß 1 alb	7½ marck 5 alb
5 Penning	11 ß 2 alb	9½ marck 1 ₰
6 Penning	14 ß	15½ ℳ 4½ ß
7 Penning	1 marck 1 alb	13 ℳ 4 ß 11 ₰
2 alb	18 ß 2 alb	15 ℳ 3 ß 1 alb
9 Penning	21 ß	17 ℳ 2 ß 9 ₰
10 Peñing	23 ß 1 alb	19 marck 2 ₰
11 Penning	25 ß 2 alb	20½ ℳ 6 ß 7 ₰
1 ß	28 ß	22½ ℳ 5 ß
2 ß	3½ marck	32½ ℳ 2 ß
3 ß	5 marck 4 ß	68 ℳ 7 ß
4 ß	7 marck	91 marck 4 ß
5 ß	8 marck 2 ß	114 ℳ 1 ß
6 ß	10½ marck	136½ ℳ 6 ß
7 ß	12 marck 4 ß	159½ ℳ 3 ß

8 ß

Dagen	Maaneden	Aaret
8 ß	14 marck	182½ marck
9 ß	15½ marck 4 ß	205 mk 5 ß
10 ß	17½ marck	228 mk 2 ß
11 ß	19 marck 4 ß	250½ mk 7 ß
12 ß	21 marck	273½ mk 4 ß
13 ß	22½ marck 4 ß	296½ mk 1 ß
14 ß	24½ marck	319 mk 6 ß
15 ß	26 marck 4 ß	342 mk 3 ß
1 marck	28 marck	365 marck
2 marck	56 marck	730 marck
3 marck	84 marck	1095 marck
4 marck	112 marck	1460 marck
5 marck	140 marck	1825 marck
6 marck	168 marck	2190 marck
7 marck	196 marck	2555 marck
8 marck	224 marck	2920 marck
9 marck	252 marck	3285 marck
10 marck	280 marck	3650 marck
11 marck	308 marck	4015 marck
12 marck	336 marck	4380 marck

Ende paa Tafflerne.

Prentet i Kiø-
benhafn / Aff Hans
Stockelman.

Paa Henrich Waldkirckis / Borgeris
oc Bogeføreris / der sammesteds
Bekaastning.

Oc findis hos hannom til kiøbs.

Aar effter Guds Byrd.

1599.

1622
1599
23

Denne bog er vel ok
ikke falsk person
hun sattid nogit de
og vetter det.